

Amuot. os. 71 / 26. 3. 1998

M

RANTSILA

Inventointi 1997

Mika Sarkkinen

RANTSILA

Tutkimuksen suorittaja: Pohjois-Pohjanmaan liitto
Inventoija: Huk Mika Sarkkinen

Pohjois-Pohjanmaan liiton, Pohjois-Pohjanmaan museon ja Museoviraston yhteistyönä toteutettavan Pohjois-Pohjanmaan kiinteiden muinaisjäännösten julkaisuhankeen yhteydessä katsottiin tarpeelliseksi Rantsilan kunnan ajantasaistava perusinventointi. Aiempaa inventointia ei alueella ole tehty. Inventoinnin yhteydessä pyrittiin tarkastamaan ja tarvittaessa paikantamaan tiedossa olleet kohteet (44 kpl). Lisäksi käytiin läpi PPM:n ja Rantsilan paikallismuseon kokoelmat ja arkistot, joiden perusteella saatiin tiedot kuudesta kohteesta. Inventoinnin tuloksena kohteiden määrä nousi 60:een, joiden lisäksi kertomuksessa on kirjattu muutamia tietoja epämääräisistä ja historiallisen ajan kohteista. Pääosa kunnan kohteista on kivikautisia asuin- tai löytöpaikkoja, joista etenkin vanhemmista jäi huomattava osa tarkemmin paikantamatta ja jotka sijaitsevat pääosin jokivarren asutuilla ja viljellyillä mailla. Muita kohteita on vain kymmenkunta, näistäkin osa vanhoja epämääräisyyksiä. Uusista kohteista voidaan mainita Jaakonnivan ja Pinnonniemen asuinpaikat sekä Jänessaarten röykkiöt. Löydöistä huomattavimmat ovat kivikirves ja kirveen katkelma Rukkisesta.

Löydöt: KM 30688-30693 (kivikirves, reikäkiven teelmä, kvartsiesineitä ja -iskoksia).

Kenttätyöaika: 3.-20.6.1997.

Tutkimuskustannukset: Rantsilan kunta 13 000, Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Tutkimusraportti: Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen. Museoviraston ark. os. top. arkisto ja Pohjois-Pohjanmaan museon arkisto.

SISÄLLYSLUETTELO

SIVU

JOHDANTO	1
RANTSILAN ESIHISTORIALLISET KOHTEET - luettelo	3
KOHTEIDEN JAKAUTUMINEN PERUSKARTTALEHDILLE	4
ESINELUETTELO	5
VALOKUVAT	6
YLEISKARTTA	10
KOHDEKUVAUKSET KARTTAOTTEINEEN	11
HISTORIALLISEN AJAN KOHTEITA JA SEKALAISIA TIETOJA	126

JOHDANTO

Pohjois-Pohjanmaan liiton, Pohjois-Pohjanmaan museon ja Museoviraston yhteistyönä toteutettavan Pohjois-Pohjanmaan kiinteiden muinaisjäännösten luettelointi- ja julkaisuhankkeen jatkamiseksi katsottiin tarpeelliseksi Lakeuden ja Raahen seutukuntien alueella tehtävä ajantasaisista inventointi. Rantsilan kunnan osalta tämä merkitsi muinaisjäännöskannan perusinventointia.

Työn mahdollisti Rantsilan kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan liiton taloudellinen panos, joka kattoi viikon kenttätyöt ja niiden vaatimat jälkityöt inventointikertomuksen tekemiseksi. Työn toteutti Huk Mika Sarkkinen. Rantsilan osalle varattiin kolme kenttäviikkoa, jonka aikana toteutettiin kunnan perusinventointi. Kaikki kunnasta tunnetut muinaisjäännöskohteet tarkastettiin ja samalla pyrittiin etsimään myös ennestään tuntemattomia kohteita. Inventointi keskittyi pääasiassa Siikajokivarteen.

Inventoinnin valmistelu tehtiin 19.-30.5.1997 yhdessä muiden kesän inventointien kanssa. Rantsilan osalta maastovaihe ajoittui kesäkuun alkupuolelle 3.-20.6. väliselle ajalle. Inventoinnin raportointi tehtiin 27.10.-31.12.1997 ja osin jatkaen 9.2.1998 alkaen yhdessä muiden raporttien kanssa. Urakan ajan allekirjoittanut toimi Pohjois-Pohjanmaan liiton va. tutkijana, jolle Pohjois-Pohjanmaan museo tarjosi tarvittavat työtilat. Rantsilan kunta tarjosi majoituksen kenttävaiheen ajaksi.

Rantsilan inventointi perustuu Museoviraston arkeologian osaston arkistotietoihin, joita täydennettiin PPM:n arkistotiedoilla. Lisäksi tarkastettiin Rantsilan kotiseutumuseon kokoelmat. Rantsilasta oli Museoviraston kohdeluettelossa yhteensä 44 kohdetta ennen inventointia. Arkisto- ja maastoinventoinnin tuloksena kohteiden määrä nousi 60:ään. Inventoinnin aikana pyrittiin vanhat löytöpaikat selvittämään mahdollisimman tarkkaan, mikäli ne enää olivat selville saatavissa. Tämä kulutti aikaa uusien kohteiden hakemiselta, mutta katsottiin tarpeelliseksi, sillä Rantsilassa ei ole aiempaa kattavaa inventointia tehty. Yksittäisiä tarkastuksiakin on tehty vain muutama (Paula Purhonen 1976 kohteet 2, 7, ja 38, Markku Torvinen 1985 kohde 44 sekä Markku Mäkivuoti 1992 kohde 43). Ainoatakaan kaivaustutkimusta ei Rantsilassa ole tehty. Vanhemmista tutkimuksista on syytä mainita etenkin Rantsilan kappalaisen Christfrid Gananderin kokoamat tiedot 1700-luvulta sekä E.Löwenmarkin ja S.Ingmanin kihlakuntakertomukset 1880-luvulta, joissa tosin esihistorian osuus on varsin suppea ja paljolti Gananderiin pohjautuva.

Rantsila on sisämaan kunta, jonka kaakosta virtaava Siikajoki jakaa kahtia. Kunnan itäosassa on useita järviä, mm. Kurranjärvi ja Järvitalonjärvi, jotka sijaitsevat yli 80 metrin korkeudella merenpinnasta. Jokseenkin samalla korkeudella on eteläinen Leuvanjärvi. Maasto laskee suhteellisen tasaisesti luoteeseen, Siikajoen varrella on eri vaiheissaan ollut syvä sisämaahan pistävä lahdeke, joka esimerkiksi 60 metrin korkeuskäyrän mukaan on ulottunut Rantsilan kirkolta aina Kerälän eteläpuolelle. Mankilanjärven seutu luoteessa on noin 50 metrin korkeudella.

Inventointikertomus noudattaa Museoviraston kuntakohtaista kohdenumerointia. Luettelo sisältää yhteensä 60 kohdetta. Johdantoa seuraavat yhteenvetoluettelot kunnan kohteista, kohteiden jakautuminen peruskarttalehdille, esineluettelo ja luettelo valokuvista. Kertomuksen loppuun on koottu muutamia tietoja historiallisen ajan kohteista sekä joitakin tietoja epämääräisistä kohteista.

Muinaisjäännöskohteista ilmoitetaan aluksi nimi-, luokitus-, sijainti- ja mahdolliset omistajatiedot. Tämän jälkeen seuraa kohteen kuvaus, jossa kuvataan kohteen sijainti, ympäristö ja alueella tehdyt havainnot. Kuvauksen lopussa ovat ns. tutkimukselliset tiedot eli tiedot aiemmista tutkimuksista, kohteesta tehdyistä löydöistä ja inventoinnin aikana otetuista valokuvista. Jokaista kohdetta seuraa peruskarttaote, josta on ilmoitettu käytetyn peruskarttalehden numero, nimi ja painovuosi.

Kohteiden muinaisjäännösluokitus on seuraava:

I-luokka: Muinaisjäännös säilytetään sellaisenaan, eikä sitä saa hävittää missään olosuhteissa. Valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävä muinaisjäännös.

II-luokka: Muinaisjäännös on kokonaan rauhoitettu, mutta voidaan tutkimusten jälkeen siirtää joko luokkaan I tai III.

III-luokka: Muinaisjäännös on kokonaan tutkittu tai hävitetty, eikä sen säilyttäminen ole tarpeen. Tutkittujen tietojen perusteella vapaa kohde.

On syytä huomata, että uudet tiedot voivat muuttaa luokitusta ja että tehdyn inventoinnin jälkeen kaikkia alueella olevia muinaisjäännöksiä ei tunneta. Koska kaikki muinaisjäännökset ovat automaattisesti muinaismuistolain (295/1963) suojaamia, on kaikkia ennestään tunnettuja tai mahdollisia tulevia uusia kohteita koskevis- sa epäselvissä tilanteissa syytä kääntyä Museoviraston puoleen.

Oulussa 23.2.1998

Mika Sarkkinen

RANTSILAN ESIHISTORIAALLISET KOHTEET

1.	Kalmasaari	vanha hautapaikka. II.
2.	Nivankangas	kivitarha. II/III(?)
3.	Nevala	kivitarha. III.
4.	Siikajoki	"jättiläisenpatoja". II-III?
5.	Sarvikangas	"jättiläisten hautoja". III.
6.	Keljuskangas	pyyntikuoppia. II/III.
7.	Kappalaisen virkat...	"linnoitus". II/III(?)
8.	Mankila, Linna	historiallisen ajan löytöpaikka.
9.	Tuomala	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
10.	Sivukangas	kivikautinen asuinpaikka? II(?)
11.	Porkka	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
12.	Sipolankylä	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
13.	Tervo	kivikautinen asuinpaikka. II.
14.	Pussila	kivikautinen asuinpaikka? II(?)
15.	Haapaniemi Sipola	kivikautinen asuinpaikka? II.
16.	Nivala	kivikautinen asuinpaikka? II.
17.	Näsälä	kivikautinen asuinpaikka. II.
18.	Turula (Lehto)	kivikautinen asuinpaikka? II.
19.	Haapaniemi Kurranjärvi	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
20.	Kivelä	kivikautinen asuinpaikka? II(?)
21.	Köyryoja	= Pulkkila
22.	Rumpeeti	kivikautinen asuinpaikka. II.
23.	Sadintarha	kivikautinen asuinpaikka? II(?)
24.	Mankila, Linna	kivikautinen asuinpaikka? II(?)
25.	Keinonkangas	kivikautinen löytöpaikka. III.
26.	Keränen	kivikautinen asuinpaikka? II.
27.	Honkala	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
28.	Niva	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
29.	Pappila	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
30.	Mankinen	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
31.	Ylitalo	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
32.	Arola	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
33.	Toppila	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
34.	Mäntyrinne	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
35.	Saarelankangas	kivikautinen asuinpaikka. II.
36.	Ryky	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
37.	Syrjä-Partanen	kivikautinen asuinpaikka. II.
38.	Välitalo	muinaisasuinpaikka. II/hist.aika?
39.	Leuanojan törmä	kivikautinen löytöpaikka. II.
40.	Yli-Häkkilä	kivikautinen löytöpaikka. II.
41.	Laminsaari	kivikautinen asuinpaikka. II.
42.	Kantola	kivikautinen löytöpaikka. II.
43.	Paavonpelto	kivikautinen asuinpaikka. II.
44.	Vältinahde	kivikautinen löytöpaikka. II.
45.	Mattila	kivikautinen asuinpaikka? II.
46.	Kankaala	kiviesineen löytöpaikka. II.
47.	Korpielto	epämääräinen kvartsilöytöp. II/III?
48.	Jänessaaret	kiviröykkiöitä. II.
49.	Rasi	kivikautinen löytöpaikka. II.
50.	Häkkilä	kivikautinen löytöpaikka. II(?)
51.	Rukkinen	kivikautinen asuinpaikka. II.
52.	Mortti	kivikautinen löytöpaikka. II(?)

53. Heikkilä	<u>kivikautinen asuinpaikka?</u> II-III.
54. Uusitalo	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II.
55. Kurikka	<u>kivikautinen asuinpaikka?</u> II.
56. Jaakonniva	<u>kivikautinen asuinpaikka.</u> II.
57. Korpikoskenkangas	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II.
58. Pinnonniemi	<u>kivikautinen asuinpaikka.</u> II.
59. Mankilanjärvi	<u>kivikautinen löytöpaikka.</u> II(?)
60. Hiissala	<u>kiviesineen löytöpaikka.</u> II.

KOhteiden jakautuminen peruskarttalehdille

2434 09 RANKINEN	18 Turula (Lehto)
2443 07 LUOHUA	3 Nevala
3412 05 PELKOPERÄ	10 Sivukangas, 17 Näsälä, 39 Leuvanojantörmä, 49 Rasi
3412 06 RANTSILA	2 Nivankangas, 4a) Siikajoki, 7 Kappalaisen virkatalon lähistö, 11 Porkka, 13 Tervo, 23 Sadintarha, 25 Keinonkangas, 26 Keränen, 27 Honkala, 28 Niva, 29 Pappila, 33 Toppila, 37 Syrjä-Partanen, 40 Yli-Häkkilä, 42 Kantola, 43 Paavonpelto, 51 Rukkinen, 52 Mortti, 53 Heikkilä, 54 Uusitalo, 55 Kurikka, 56 Jaakonniva, 57 Korpikoskenkangas, 60 Hiissala
3412 08 SIPOLA	4b)-4d) Siikajoki, 9 Tuomala, 12 Sipolankylä, 14 Pussila 15 Haapaniemi, 16 Nivala, 20 Kivelä, 22 Rumpeeti, 34 Mäntyrinne, 36 Ryky, 50 Häkkilä
3412 09 JÄRVITALO	5 Sarvikangas
3412 11 KURRANJÄRVI	6 Keljünkangas, 19 Haapala, 38 Välitalo
2312 12 HEPONEVA	58 Pinnonniemi
3421 04 MANKILA	1 Kalmusaari, 8 ja 24 Linna, 30 Mankila, 31 Ylitalo, 32 Arola, 35 Saarelankangas, 41 Lamminsaari, 44 Välttinahde, 45 Mattila, 46 Kankaala, 47 Korpipelto, 48 Jänessaaret, 59 Mankilanjärven saari

ESINELUETTELO

Kansallismuseon kokoelmissa (KM) olevat esineet:

KM 211	tasataltta	9	Tuomala
KM 1233:21	kivihioin	10	Sivukangas
:22	kirveen teräkatkelma	10	Sivukangas
KM 1288	poikkikirves	0	
KM 2478:23	nelisakarainen reikäkivi	11	Porkka
KM 2478:24	tasataltan teräkatkelma	12	Sipola
KM 2478:25	tasataltta	0	
KM 2478:26	tasataltta	0	
KM 3498:2	tasataltta	13	Tervo
KM 3678:16	kivikirves	14	Pussila
:17	kourutaltan keskikatkelma	14	Pussila
:18	tasataltta	14	Pussila
KM 3735:9	tasatalttamainen teräase	15	Haapaniemi Sipola
KM 3744:1	kourutaltta	16	Nivala
KM 3744:2	tasataltta	17	Näsälä
KM 3744:3	hioinkivi	0	
KM 3744:5	soikea reikäkivi	18	Turula (Lehto)
KM 9204	tasataltta	19	Haapala Kurranjärvi
KM 9237	kivikirves	20	Kivelä
KM 10208:2	kivikirves	10	Sivukangas?
KM 11158:1	tuuran kärki	22	Rumpeetinmäki
:2	tasataltta	22	Rumpeetinmäki
:3	nuolenkärki	22	Rumpeetinmäki
KM 11176	tasataltan katkelma	23	Sadintarha
KM 11276	kivikirveen selkälape	22	Rumpeetinmäki(?)
KM 11447	reikäkivi	24	Linna
KM 11776	reikäkivi	25	Keinonkangas
KM 16674	reikäkiven kappale	60	Hiissa
KM 20637	tasataltta	42	Kantola
KM 21371	reiällinen nuijakivi	44	Vältinahde <i>24 Linna</i>
KM 27535:1	Hioinlaaka	43	Paavonpelto
:2	poikkikirves	43	Paavonpelto
KM 27536:1	kappale hioinlaakaa	43	Paavonpelto
:2	kivilaji-iskos	43	Paavonpelto
:3	kvartsi-iskoksia 2 kpl	43	Paavonpelto
KM 29463:1	kiviesineen kpl	43	Paavonpelto
:2	taltan teräkatkelma	43	Paavonpelto
:3	reikäkiven kpl	43	Paavonpelto
KM 30688	kivilajilohelma?	16	Nivala
KM 30689:1	kivilajilohelma	37	Syrjä-Partanen
:2	kvartsi-iskos	37	Syrjä-Partanen
KM 30690	reikäkiven teelmä	46	Kankaala
KM 30691:1	oikokirves	51	Rukkinen
:2	kivikirveen lapelohelma	51	Rukkinen
KM 30692	kivilajilohelma	53	Heikkilä
KM 30693:1	kvartsikaavin	56	Jaakonniva
:2	retus. kvartsi-iskos/esine	56	Jaakonniva
:3	kvartsi-iskoksia	56	Jaakonniva

Pohjois-Pohjanmaan museon (PPM) kokoelmissa olevat esineet:

PPM 32	tasataltta	26	Keränen
PPM 33	kourutaltta	0	
PPM 34	tasataltta	27	Honkala
PPM 35	rombimainen reikäkivi	28	Niva
PPM 36	kivikirves	29	Pappila
PPM 597	kivikirves	30	Mankinen
PPM 659	tasataltta	0	
PPM 660	reikäkivi	0	
PPM 661	reikäkivi	31	Ylitalo
PPM 662	reikäkivi, väärttinän kehrä?	0	
PPM 666	tasataltan teräpuoli	32	Arola
PPM 912	tasataltan teräpuoli	26	Keränen
PPM 3752	tasataltta	55	Kurikka
PPM 4174	rombinmuotoinen reikäkivi	35	Saarelankangas
PPM 4270	kourutaltta	34	Mäntyrinne
PPM 4313	tasataltta	33	Toppila
PPM 5796	rombimainen reikäkivi	54	Uusitalo
PPM 6079	pohjalainen poikkikirves	39	Leuanojan törmä
PPM 6080	kourutaltta	40	Yli-Häkkilä
PPM 6723	tasataltta	26	Kerälä
PPM 6726	tasataltta	36	Ryky
PPM 7178	kivitaltta	41	Laminsaari

Rantsilan kotiseutumuseon (RantsM) kokoelmissa olevat kiviesineet:

RantsM 54a)	tasataltta	50	Häkkilä
54b)	tasataltta	50	Häkkilä
RantsM 64	tasataltta	36	Ryky
RantsM 146(230g)	tasataltta	23	Sadintarha
RantsM 230b)	oikokirves	53	Heikkilä
RantsM 230c)	reikäkirveen teräpuoli	0	(Kirkonkylä?)
RantsM 230d)	tasataltta	0	(Kirkonkylä?)
RantsM 230f)	kourutaltta	0	(Jaakolan pelto?)
RantsM 230h)	sädekiviteelmä/aihio	20	Kivelä
RantsM 230j)	reikäkivi/painokivi?	0	
RantsM 230m)	valinkivi	0	hist.aikaa
RantsM 230n)	väärttinänpyörä	0	hist.aikaa
RantsM 231	tuura	20	Kivelä
RantsM 330	muotoiltu kivikiekko		Kurran tien varsi
RantsM 514	pitkä tasataltta	49	Rasi
RantsM 515a)	tasataltta	52	Mortti
RantsM 515b)	tasataltta	17	Näsälä
RantsM 517	tasataltta	26	Keränen
RantsM 518	vasarakivi?	26	Keränen
RantsM 533	reiällinen iskukivi?	17	Näsälä

Näiden lisäksi kokoelmissa oli joukko liippoja ja luonnonkiviä.

Tyrnävän kotiseutumuseon (TyrnM) kokoelmissa oleva esine:

TyrnM 770	tasataltta	59	Mankilanjärven saari

Kokkolan museon (KokkM) kokoelmissa oleva esine:
 KokkM 589 kivesine 0 (kirkon seutu)

Arvi Sipolan (Niementie 189, 92610 Vorna) hallussa
 oikokirves 15 Haapaniemi, Sipola

Auvo Partalan (Pasontie, 92500 Rantsila) hallussa
 hioinlaaka 43 Paavonpelto

VALOKUVAT

Kuvat on luetteloitu Pohjois-Pohjanmaan museon kuva-arkistoon Pohjois-Pohjanmaan liiton kokoelmana (PPL/PPM:n kuva-arkisto).

Mustavalkokuvat:

- 54-55 Rantsila 15 Haapaniemi, Arvi Sipolan hallussa oleva kivikirves, päältä ja sivulta.
- 56-57 Rantsila 22 Rumpeeti, jokivarren peltoa, jolta asuinpaikkalöydöt tehty, vasemmalla Siikajoki, panoraama kaakosta.
- 58-59 Rantsilan museon esineitä: yllä 518 (kohde 26), alla vasemmalta 517 (26), 54a ja 54b (50).
- 60-61 Rantsilan museon esineitä: vasemmalta 230b (53), 230c ja 230d (0?), 230e (liippa). Kuvassa 61 järjestys päinvastainen.
- 62-63 Rantsilan museon esineitä: vasemmalta 230f (0), 230m valinkivi (hist.aika), 230j (0), 230n (värttinänpyörä).
- 64 Rantsilan museon esineitä: yllä 230h (20), alla 231 (20).
- 65-66 Rantsilan museon esineitä: vasemmalta 514 (49), 515b (17), 64 (36), 515a (52) ja 146 (23).
- 67-68 Rantsila 56 Jaakonniva, asuinpaikka talon etupuolella ja kuusen oikealla puolen ja takana pellon korkeimmalla kohdalla, takana Siikajoki, kaakosta
- 69 Rantsila 8 Linna, Helmi Linnan hist. ajan löytöjä, liitupiipun paloja ja tulus- ja lukkopiitä, sekal. rautoja.
- 70 Rantsila 35 Saarelankangas, asuinpaikka korkeimman kohdan metsikön reunassa, Saarelan talon paikan lehtipuiden vasemmalla puolen, kuvattu Pasontieltä kaakosta.

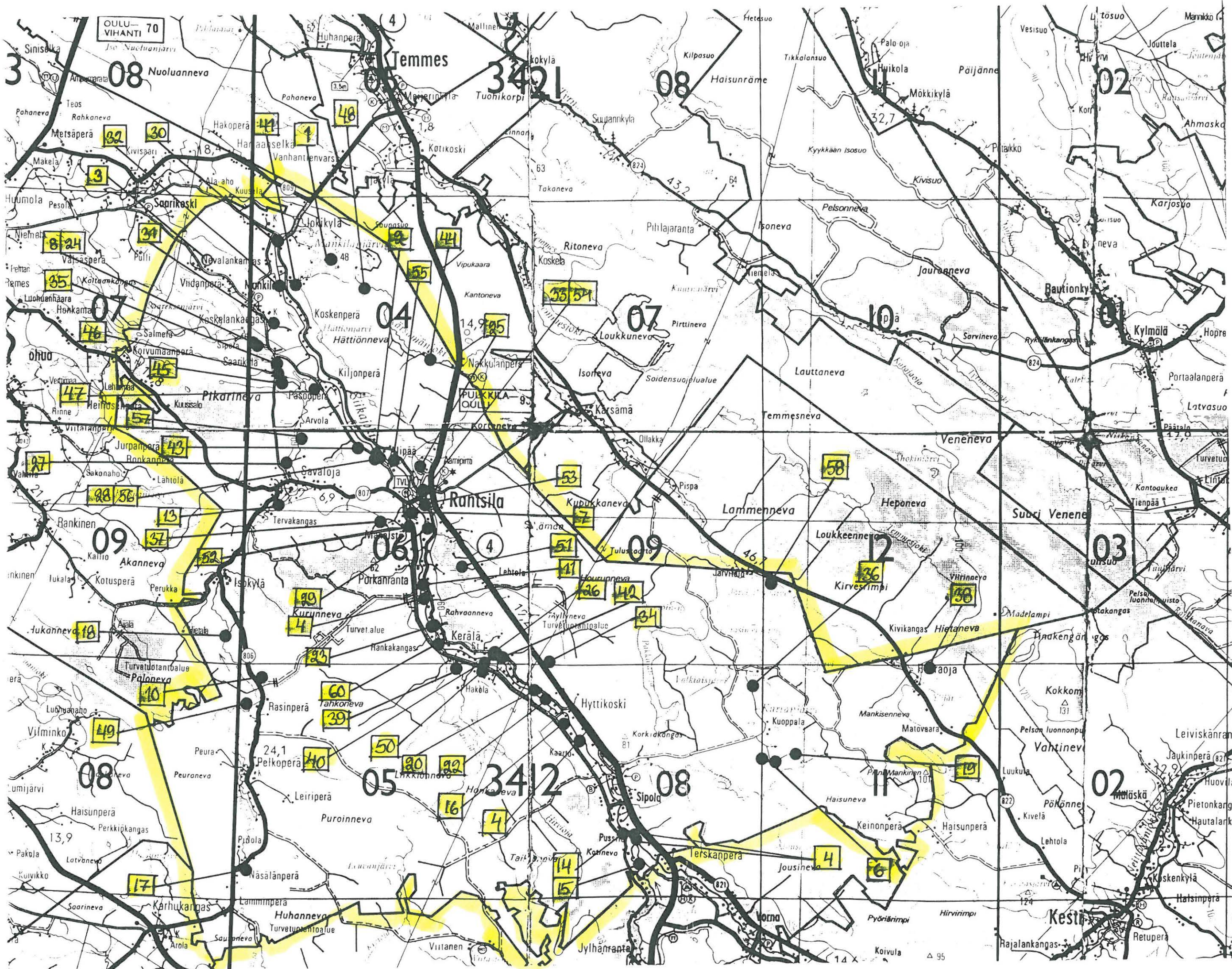
- 71 Rantsila, Kurranjärven Valkiaisperä, joutsen pesällä.
- 72 Rantsila 6 Keljungkangas, Koivulaan johtava tie Kaakurilammen kaakkoispuolella, oikealla hiekkakuopan pää, pyyntikuopat mutkassa tien takana, lounaasta.
- 73 Rantsila 44 Vältinahde, löytöpeltoa lännestä.
- 74 Rantsila 55 Kurikka, löytöpaikka mahdollisesti etualalla oleva pelto, kvartsit katajapuskan ja sähkötolpan välistä matalalta kumpareelta tilustien varrelta, pohjoisluoteesta.
- 75 Rantsila 53 Heikkilä, esinelöytö porstuan taakse jäävän pirtin päästä, sädekiviliuska KM 30692 etualan pellosta, pohjoisesta.
- 76 Rantsila 33 Toppila ja 54 Uusitalo, esinelöydöt keskellä olevan talon tasalta, talon vasemmalla puolen olevista pelloista, pohjoisesta.
- 77-78 Rantsila 58 Pinnonniemi, panoraama rannasta, missä paikoin kvartsia mökkien pihoilla, idästä.

Dia-positiivit

D+numero	kuva-aihe
90	Rantsila 1 Kalmusaari, saarella oleva mökki, jonka luoteispuolella epämääräisiä painaumia, luoteesta.
91	Rantsila 8 Linna, Helmi Linnan hallussa olevaa historiallisen ajan esineistöä mm. liitupiippuja ja tulus- ja lukkopiitä.
92	Rantsila 13 Tervo, asuinpaikka kuvan keskellä vaalean katon etupuolella rinteen yläosassa, kuva Savalojan rannasta pohjoisesta.
93	Rantsila 15 Haapaniemi, Arvi Sipolan hallussa oleva kiviesine.
94	Rantsila 17 Näsälä, Konivarvin asuinpaikka länsilounaasta
95	Rantsila 18 Lehto, talon eteläpuolelle joen rantaan johtavan tilustien päässä olevasta alavasta lepikosta tavattiin kvartsia, löytöpaikka pellon takana kuvan keskellä, pohjoisesta.
96	Rantsila 22 Rumpeeti, löytöpalstaa kaakosta.

- 97 Rantsila 35 Saarelankangas, asuinpaikka keskellä peltojen reunassa rinteen yläosassa, kuvattu etelästä Mankilaan johtavan tien länsipuolelta.
- 98 Rantsila 41 Lamminsaari, kangassaareke lännestä.
- 99 Rantsila 41 Lamminsaari, taltan löytöpelto luoteesta.
- 100 Rantsila 41 Lamminsaari, vesijohtokaivanto talon koillispuolella, idästä.
- 101 Rantsila 41 Lamminsaari, likamaa ja palaneet kivet kaivannon länsiprofiilissa, koillisesta.
- 102 ja 103 Rantsila 43 Paavonpelto, Auvo Partan hallussa oleva hioinlaaka.
- 104 Rantsila 43 Paavonpelto, A. Partalan hallussa oleva hioinlaaka ja toinen laakamainen kivi.
- 105 Rantsila 43 Paavonpelto, asuinpaikka kangassaarekkeella ja sen reunoilla, kaakosta
- 106 Rantsila 45 Mattila, kuusten juuressa pellon yläosassa kvartsi-asuinpaikka, lännestä.
- 107 Rantsila 48 Jänessaaret, hajotettu rökkiö a) etualalla, takana rökkiö b), lännestä.
- 108 Rantsila 48 Jänessaaret, rökkiö a) etelästä.
- 109 Rantsila 48 Jänessaaret, rökkiö b) etualalla, taempana rökkiö c), länsiluoteesta.
- 110 Rantsila 48 Jänessaaret, rökkiö b) idästä.
- 111 Rantsila 48 Jänessaaret, rökkiö c) itäkaakosta.
- 112 Rantsila 48 Jänessaaret, rökkiö d) etelästä.
- 113 Rantsila 51 Rukkinen, talo itäkoillisesta.
- 114 Rantsila 56 Jaakonniva, asuinpaikka pihan reunapelloilla, etelästä.

YLEISKARTTA

682 01 0001 p. 1980

RANTSILA 1

Kohteen nimi: Kalmusaari

Määrittely ja mj-luokka: vanha hautauspaikka. II.

Peruskartta: 3421 04 MANKILA

Koordinaatit: x = 7167 48, y = 3431 68, z = n. 50

Kylä, kylänosa: Mankila, Mankilanjärvi

Tila, rek:no: 3:31

Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 11 km pohjoisluoteeseen, louhikkoisen Akanmaan kohdalla, Mankilanjärven etelärannan tuntumassa, jokseenkin järven puolimaissa olevalla pienellä saarella. Peruskartalla Kalmusaari on osa pohjoiseen Kotasaareen ulottuvaa niemeä. Tarkastuksen aikana mainitut saaret olivat veden ympäröimiä, sillä kartoituksen jälkeen vedenpintaa on järvessä nostettu. Kalmusaari on korkeahko moreenikumpare, jonka korkeimmalla kohdalla kasvaa mäntyä ja alavemmilla rannoilla sekaista lehtipuuta.

Ganander (1783, 1789) arvelee saarella olevan ikivanhan lappalaiskalmiston. Paikalla on hänen mukaansa maatuneita hautoja ja kiviroykkiöitä, joista ihmisluita olisi löydetty. Edelleen hän kertoo saarelta löydetyn kiviesineitä.

Tarkastuksen aikana saarella todettiin olevan kesämökin, jonka perustukset eivät kovinkaan pahasti ole vahinkoa aiheuttaneet. Muutoin saari oli luonnontilassa. Saaren korkeimmalla kohdalla olevan mökin länsinurkan luoteispuolella oli ainakin kaksi epämääräistä pitkänomaista kaakko-luodesuuntaista matalaa painauma. Kiviroykkiöitä ei saarelta löydetty. Mahdollista hautapaikkaa tukevat havainnot jäivät siis vähäisiksi.

Kohde tarkastettu: 13.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

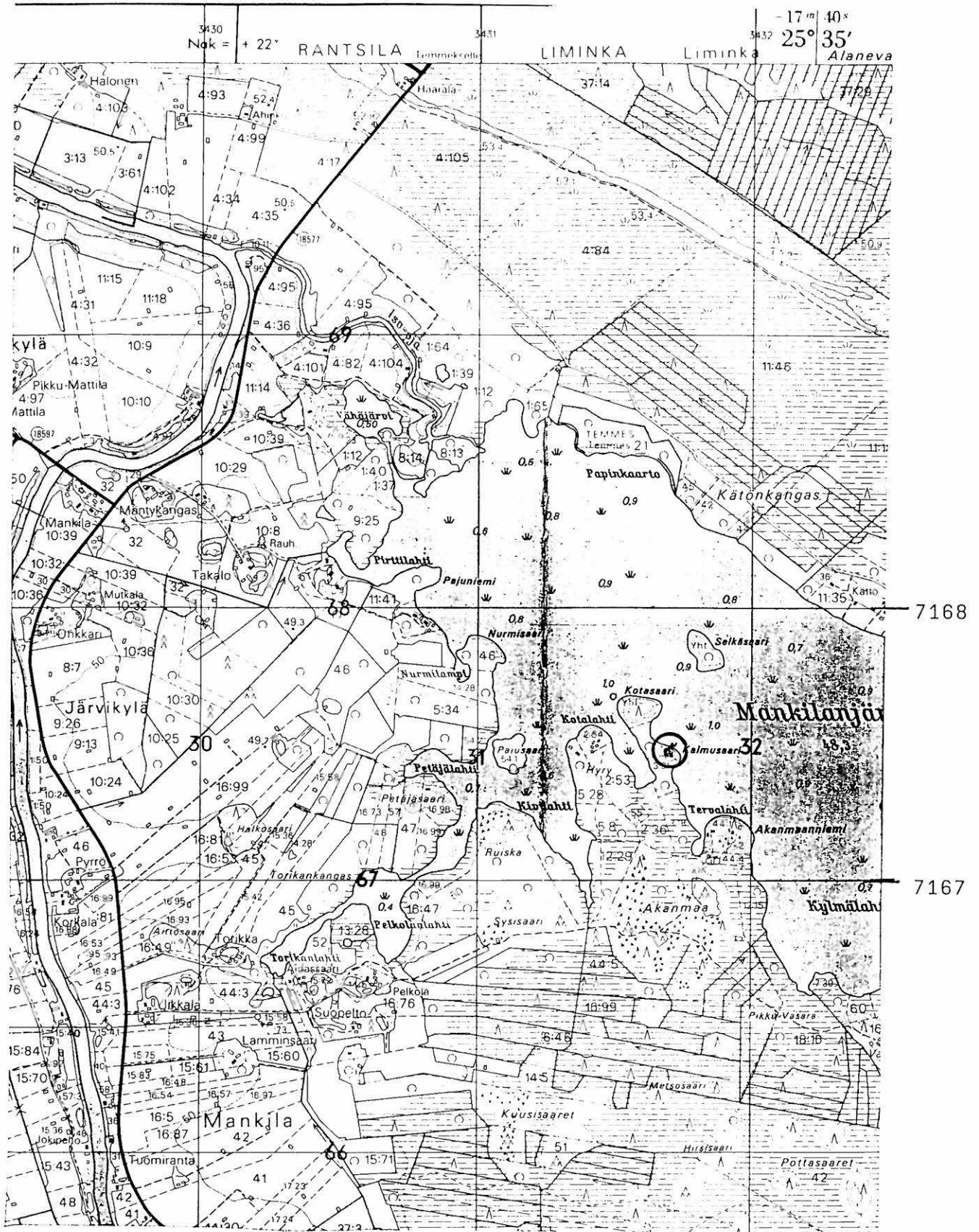
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 90 Mökki, jonka luoteispuolella kuvan etualalla epämääräisiä painaumia, luoteesta.

Kartta: Peruskarttaote 3421 04, p. 1980.

RANTSILA 1 Kalmusaari

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 2

Kohteen nimi: Nivankangas
 Määrittely ja mj-luokka: kivitarha. II/III(?)
 Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
 Koordinaatit: ruutu 7159/3433, z = n. 55 - 67,5
 Kylä, kylänosa: Rantsila
 Tila, rek:no: -
 Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 3 km luoteeseen, Siikajoen lounaisrannalla Mankilaan johtavan tien varrella. Nivankangas on korkea peltojen ympäröimä mäki, jolla on useita tilojen talouskeskuksia. Mäen etelä- ja kaakkoisreuna on loivaa hiekkamaata, pohjoisreuna ja laki kivikkoa.

Aarne Europaeuksen 1909 kirjaamaa kertomusta suljetusta kivitarhasta ei myöhemmin ole voitu varmentaa tai paikallistaa. Mikäli kyseessä on ollut jätinkirkko, voidaan sen ajatella tuhoutuneen. Viimeistään tämä on voinut tapahtua rakennettaessa tie mäen läpi, jolloin maata on siirretty varsin runsaasti mäen korkeimman kohdan tuntumasta. Koskinivan ja Rantanivan väki ei jätinkirkkomaisesta kiviaidasta tiennyt. Sen sijaan Koskinivan talosta noin 100 metriä länteen osoitettiin kankaan reunalla oleva kivirakenne kohdassa x - 7159 16, y = 3433 38, z = 55 - 57,5 (ks. kartta). Kyseessä on rinteen louhikon alareunassa oleva noin 3 metrin pätkä kookkaista kivistä ladottua mahdollista seinän perustaa tai vastaavaa, joka muodosti suorakulmaisen nurkkauksen. Korkeutta sillä oli kaksi kivi-kertaa. Rakenteen rinteen puolella hahmottui jokseenkin suorakulmainen pieni raivio. Esihistoriallisesta muinaisjäännöksestä ei ole kyse. Paremminkin jäänteeksi on ajateltavissa varhaiseksi talonpoikaiseksi rakennuksen jäänteeksi. Tosin tämäkin tulkinta jää epävarmaksi. Voi vain arvailla, olisiko tämä Nivankankaalaisia kummastuttanut jäänteeksi Europaeuksen kirjaaman kiviaidan takana.

Kohde tarkastettu: 10.6.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1976, P. Purhonen

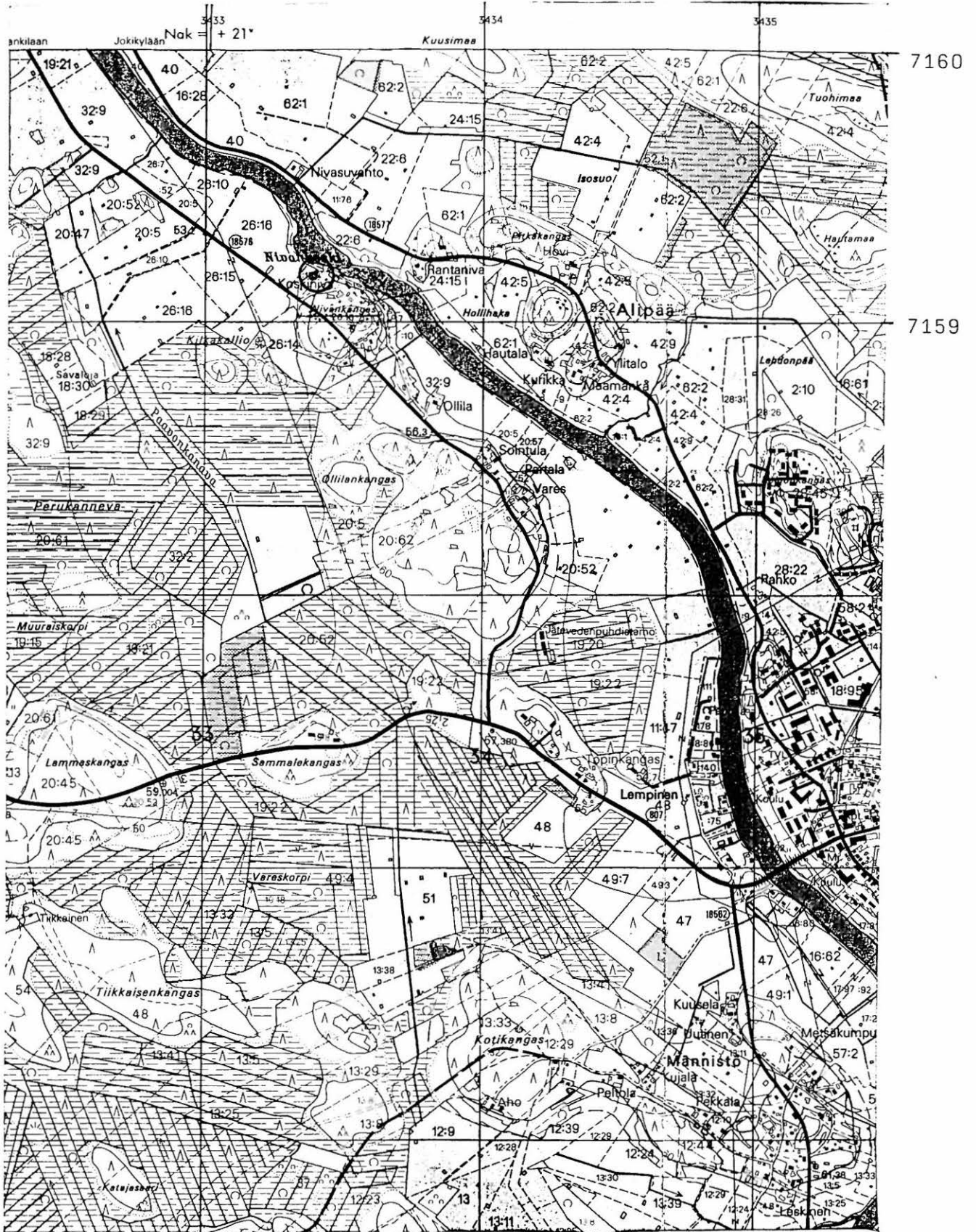
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 2 Nivankangas

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 3

Kohteen nimi: Nevala
 Määrittely ja mj-luokka: kivitārha. III.
 Peruskartta: 2443 07 LUOHUA
 Koordinaatit: ruutu 7166/2569 (?)
 Kylä, kylänosa: Mankila, Nevalankangas
 Tila, rek:no: -
 Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 14 km luoteeseen ja Siikajoesta vājaat 4 km etelään sijaitsevan entisen Nevalan talon seudulla pitäisi Aarne Europaeuksen 1914 kirjaaman tiedon mukaan olla nelisnurkkainen kivitārha.

Kylällä ikänsä asunut Yrjö Lumiaho kertoi, että kivitārhaa on aiemmin käyty kyselemässä ja etsimässä, mutta sellaista koskaan löytämättä. Hän oli jätinkirkkoihin tutustuakseen käynyt läheisellä Paavolan Pesuankankaalla ja kertoi, ettei vastaavaa kivivallia Nevalankankaalla tai tuntemillaan lähikankailla ole. Sen sijaan kävi ilmi, että Nevalan talon lähellä on ollut peltoja ympäröinyt kivivallitus, joka on aikojen saatossa purettu. Kun tiedetään, että pieniä peltoalueita ympäröineet kiviaidat ovat tyypillisiä etenkin Pohjanmaan eteläosissa ja kun Europeus on kirjannut tiedon Liminkalaiselta isännältä alueella missä vastaavia kiviaitoja ei tietäkseni tunneta, on todennäköistä, että jätinkirkoksikin arvella kivitārhalla on tarkoitettu historiallisen ajan peltoa ympäröinyttä kiviaitaa. Mikäli esitetty ajatuksenkulku on oikea, voidaan "Nevalan jätinkirkko" näiltä osin unohtaa.

Kohde tarkastettu: 13.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: -

RANTSILA 4

Kohteen nimi: Siikajoen kivipadot
(Porkanranta, Kaurala, Pussila, Karhu)

Määrittely ja mj-luokka: kivi-/mertapatoja? II-III?

Peruskartta: 3412 06 RANTSILA ja 3412 08 SIPOLA

Koordinaatit: ks. alla

Kylä, kylänosa: Sipola

Siikajoessa on useita "jättiläisten patoja", joista aiemmin on luetteloitu Porkanrannan ja Kauralan padot. Inventoinnin aikana padoista saatiin lisätietoja ja myös pari uutta padon paikkaa saatiin selville.

- a) Porkanrannan kivipadot. PK 3412 06, x = 7152 80, y = 3435 62 ja x = 7152 86, y = n. 3435 55. Porkan talon isäntä Tauno Purkunen kertoi 18.6. patoja olevan Porkanrannan kohdalla olevan saaren molemmissa päissä. Korkean veden vuoksi padot eivät olleet näkyssällä.
- b) Sipolan Kauralan kivipato. PK 3412 08, x = n. 7142 70, y = n. 3444 70. Sijainnin tiesi Sipolankylän Niemen talon Kyösti Myllykoski. Lisäksi hän tiesi, että vanhat mertapadot peittyneet veden 1980-luvulla tehtyjen kauneuspatojen vuoksi Lamujokihaarasta Lämpän padolle saakka.
- c) Sipolan Pussilan kivipato. PK 3412 08, x = n. 7142 90, y = n. 3444 50. Tästäkin padosta kertoi K. Myllykoski 2.6.1997.
- d) Karhun kivipato. PK 3412 08, x = n. 7146 80, y = n. 3442 25. Padosta kertoi Karhun talon isäntä 3.6.1997. (Karhun talon kohdalla joessa oleva Sikakivi on toinen niistä Sikakivistä, joiden mukaan Siikajoen kerrotaan saaneen nimensä. Se toinen on Pyhännän Tavastkengällä.)

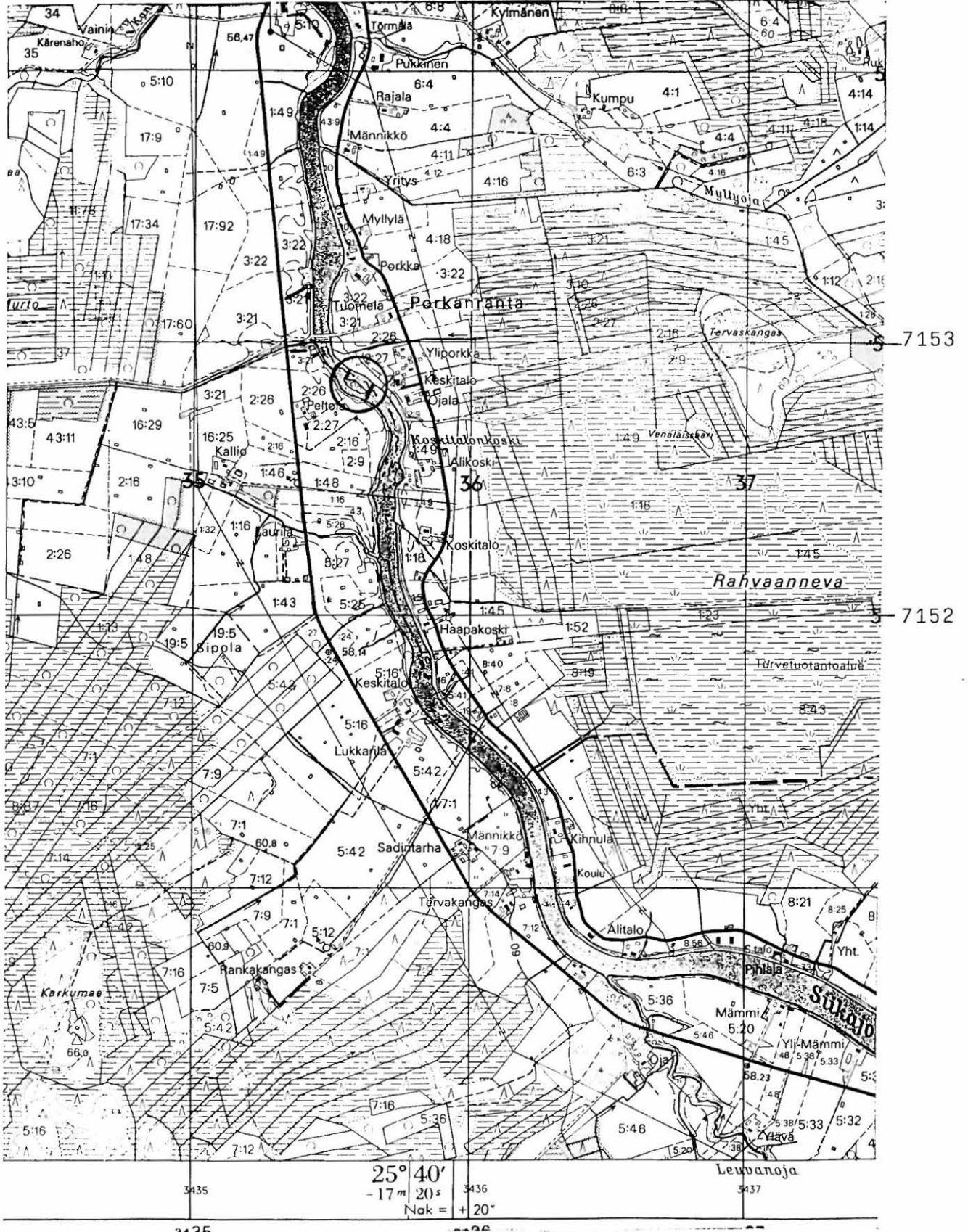
K. Myllykoski kertoi kivipatojen aukoissa mertoja isäntien kokeilleen ja niiden hyvin toimineen. Lisäksi hän mainitsi, että Haapaniemen Arvi Sipolalla (ks. kohde 15) on vielä käytetty merta tallessa. Vaikuttaa siltä, että ns. jättiläisten padot ovat siis ainakin näillä tienoilla mertapatoja. Siitä milloin niiden käyttö on alkanut ei ole tarkempaa tietoa. Lopuksi todettakoon, että yhtään patoa ei allekirjoittanut onnistunut näkemään.

Aiemmat tutkimukset: ks. Kotiseutu 1910, s. 49 - 50.

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaotteet 3412 06 ja 3412 08 (pienennös)

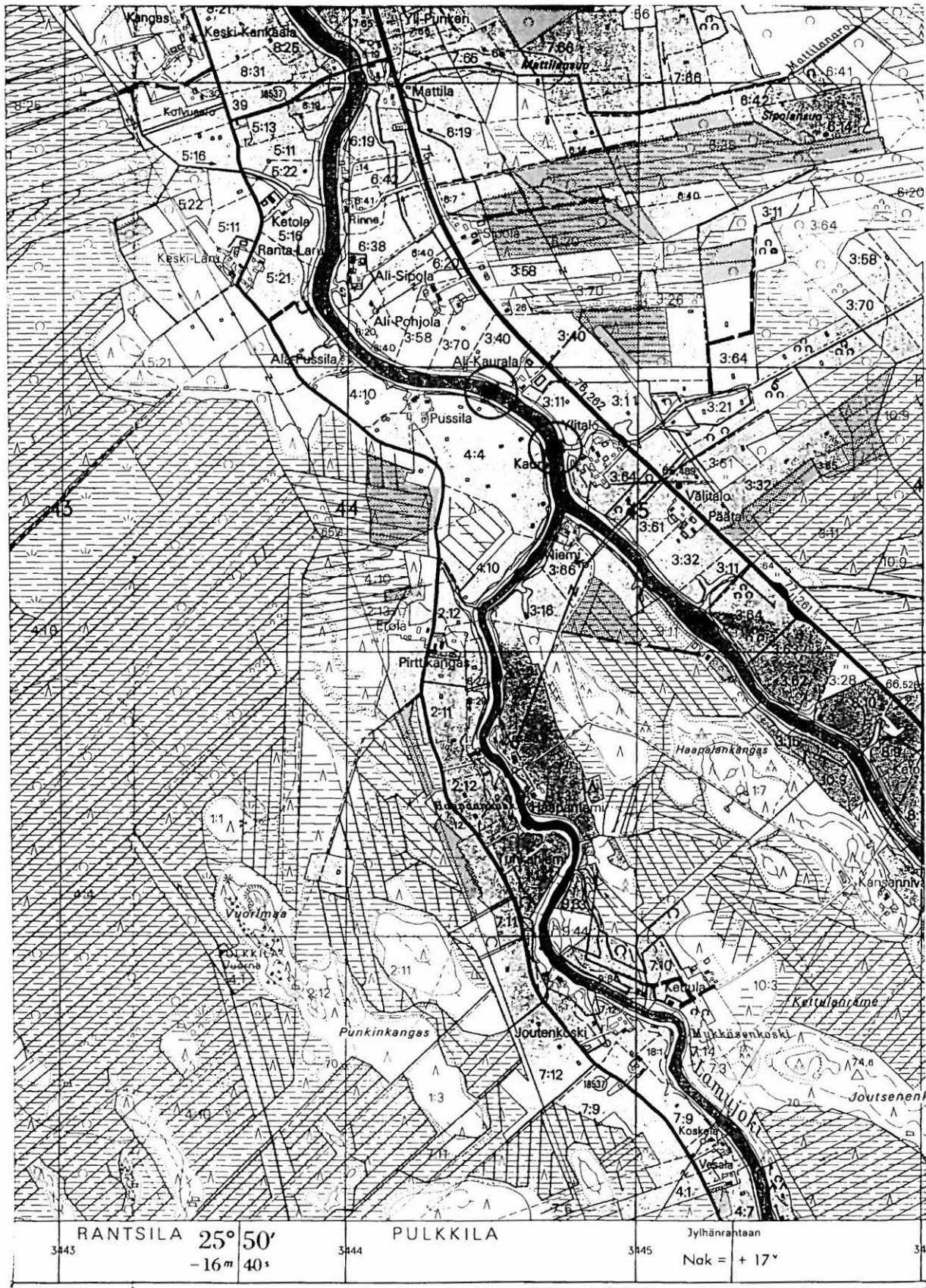
RANTSILA 4a Porkkanranta

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

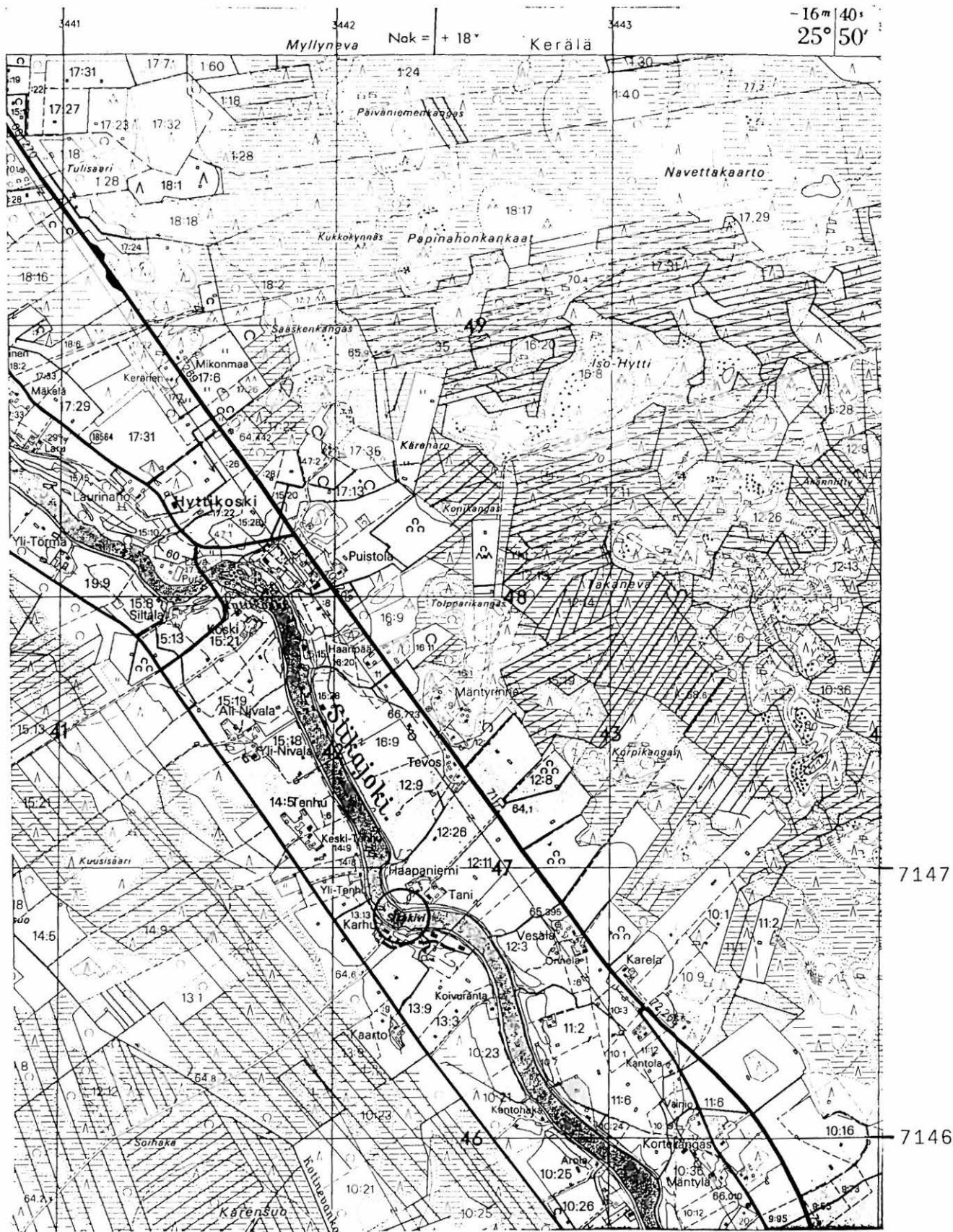
RANTSILA 4b-c Kaurala ja Pussila

3412 08 SIPOLA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 4d Karhu

3412 08 SIPOLA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 5

Kohteen nimi: Sarvikangas
 Määrittely ja mj-luokka: "jättiläisten hautoja"/röykkiöitä? III.
 Peruskartta: 3412 09 JÄRVITALO
 Koordinaatit: ruutu 7150/3443-4
 Kylä, kylänosa: Kerälä
 Tila, rek:no: -
 Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 10,5 km kaakkoon, Siikajoen Hyttikoskesta noin 3,5 km koilliseen. Sarvikangas on laaja soiden ympäröimä moreenikangas.

Gananderin (1783) mukaan Sarvikankaalla pitäisi olla 10 kookasta kiviröykkiötä. Löwenmarkin kuvaus 1881 puolestaan sopii lähinnä laajaan luonnonrakkaan kuin ihmistyön jälkiin, kuten hän itsekin toteaa.

Kankaan keskiosan itäreuna oli hakattu ja äestetty, muutoin kangas oli kivikkoinen ja kasvoi mäntyä. Kankaan eteläosassa on sen korkein kohta. Paikalla on ollut rakkaa, mutta se on tuhoutunut maanotossa. Paikalla oli paitsi moderni sorakuoppa myös vanhoja lapioityönä aikaansaatuja pieniä umpeenkasvaneita soronottokuoppia, jotka sijaitsivat ison sorakuopan eteläpuolella. Kankaan korkeimmat kohdat, myös pohjoisempi erillinen laki kierrettiin, mutta esihistoriallisia röykkiöitä tai muita kivirakenteita paikalta ei löydetty.

Kohde tarkastettu: 3.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: -

RANTSILA 6

Kohteen nimi: Keljungkangas, Kaakkurikaarto
Määrittely ja mj-luokka: pyyntikuoppia. II/III.
Peruskartta: 3412 08 SIPOLA ja 3412 11 KURRANJÄRVI
Koordinaatit: a) x = 7145 94, y = 3450 66, z = n. 87,5-90
b) n. x = 7146 25, y = 3450 00, z = n. 87,5
Kylä, kylänosa: Sipola, Kurranjärvi
Tila, rek:no: a) 6:41 ja b) 6:19
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 18 km kaakkoon, Kurranjärven eteläpäästä noin 1,2 - 2 km länteen, luoteisen Kurrankankaan ja kaakkoisen Kurranojan välisillä hiekkakankailla ja kaarroilla, Keljunnevan koillisreunalla. Osa alueesta on hiekanotossa tuhoutunut.

Gananderin mukaan Keljunkaalla on useita maakuoppia. Inventoinnin yhteydessä paikalta löydettiin pyyntikuoppien jäänteitä kahdesta koordinaattien osoittamasta kohdasta.
a) kohdassa on vähintään 2, ehkä 3 - 4 säilynyttä kuopannetta aivan Koivulaan johtavan tien vierellä sen luoteispuolella. Selvimmän kuopanteen halkaisija on noin 2 metriä ja syvyys 30 - 50 cm. kuopan keskellä oli selvä huuhtoutumiskerros.
b) alueelta tavattiin yksi selvä laakeahko pyyntikuoppa kaartoon kaivetun hiekkakuopan pohjoispäästä. Sen halkaisija on noin 2,5 - 3 metriä ja syvyys noin 30 cm. Mainittakoon vielä tämän länsipuolisella kapealla kaarrolla olleet epämääräiset pienet kuopanteet, jotka voivat olla pyyntikuoppia nekin.
Hiekkakuopista ja pyyntikuoppien lähialueelta ei tavattu mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa.

Kurranjärvelle johtavan tien varrella olevan Kaarlen talon (ruutu 7146/3445) isäntä, Karling nimeltään, kertoi 17.6. hiekkakuoppien alueella kohteiden välissä olleen kuopanteita enemmänkin. Ne ovat kuitenkin tuhoutuneet.

Kohde tarkastettu: 16.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

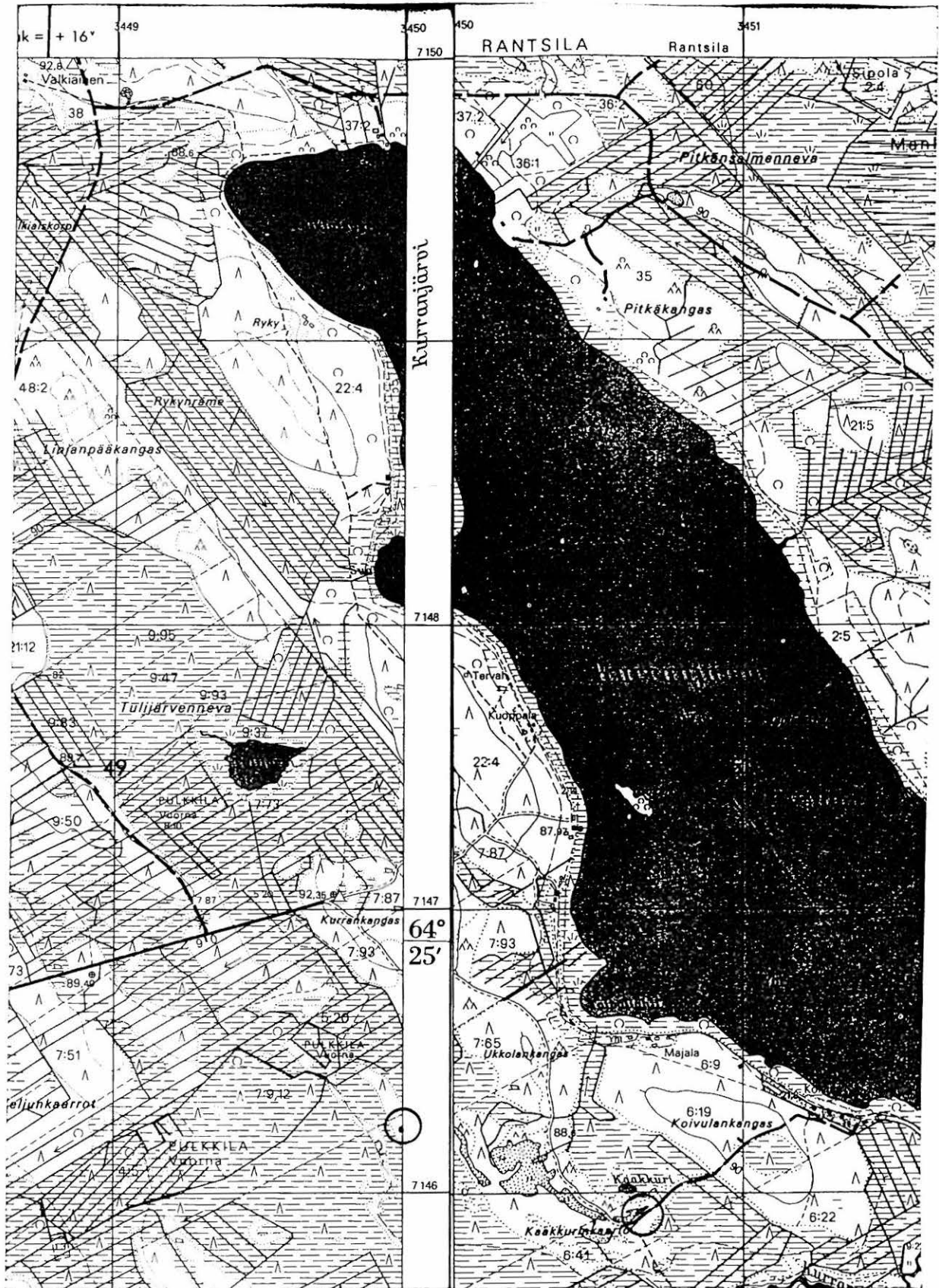
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 72 Koivulaan johtava tie Kaakkurilammen pohjoispuolella, oikealla hiekkakuopan pää, pyyntikuopat mutkassa tien takana, lounaasta.

Kartta: Peruskarttaote 3412 08 + 3412 11, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 6 Keljünkangas, Kaakkurikaarto

3412 08 SIPOLA + 3412 11 KURRANJÄRVI
 Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 7

Kohteen nimi: "Kappalaisen virkatalon lähistö"
 Määrittely ja mj-luokka: "linnoitus"
 Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
 Koordinaatit: ruutu 7156/3435(?)
 Kylä, kylänosa: Rantsila

Hjalmar Appelgrenin mukaan (SMYA XII, 1891, luettelonro. 337) Tunneld - Porthanin maantieteessä s. 365 mainitaan Rantsilan kappalaisen virkatalon luona muinoin olleen linnoituksen. Kyseinen Erik tunneldin maantiede ilmestyi alunperin 1741, mutta siihen lisätty Henrik Porthanin laatima Suomen maantieteen osuus julkaistiin vasta seitsemännessä painoksessa 1793-4.

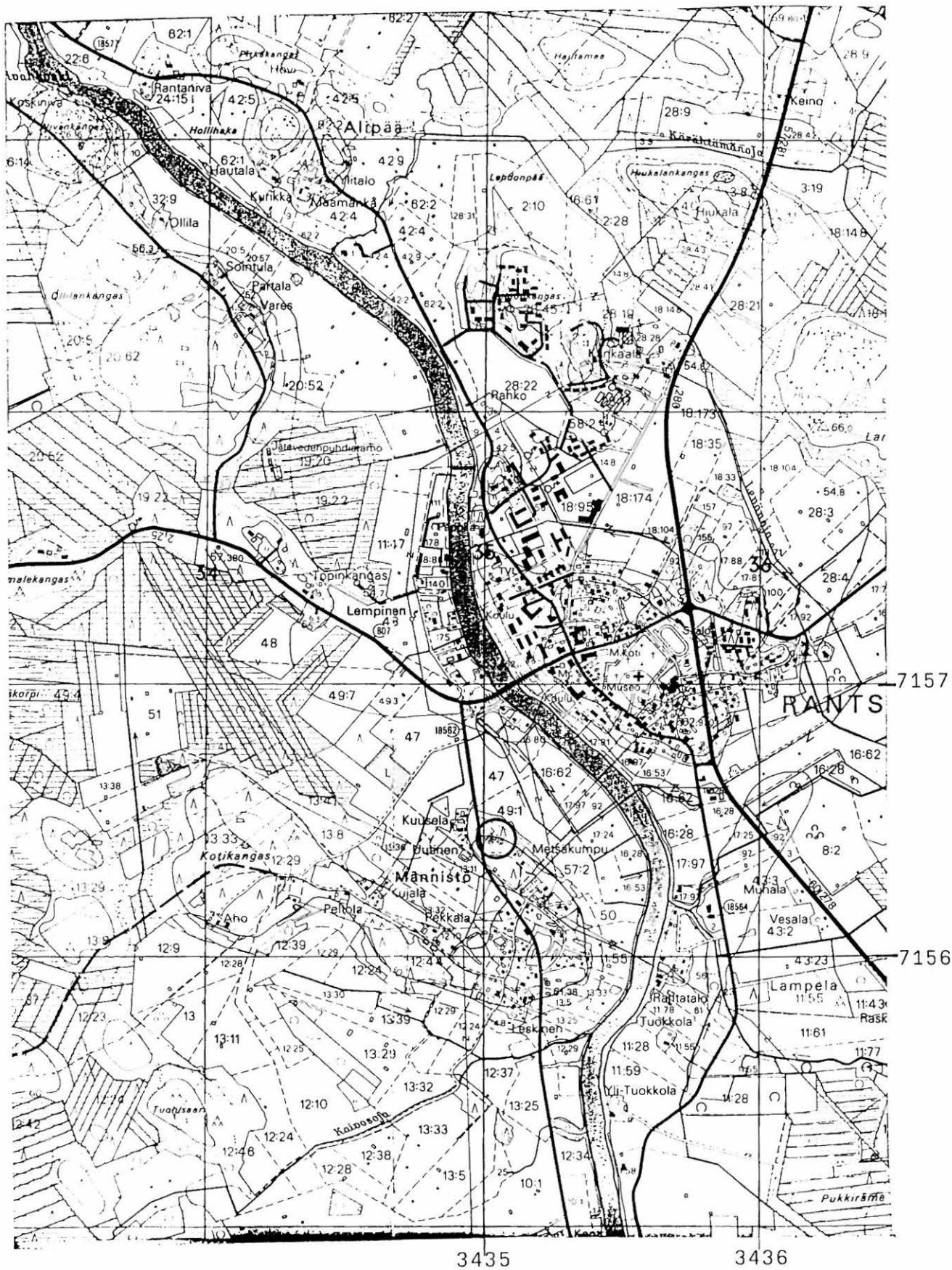
Rantsilan kappalaisen virkatalo on ollut nykyisen kirkonkylän eteläpuolella sijainnut Lampela, joka oli virkatalona vuodesta 1670 lähtien (Rantsila kotiseutumme, 1958, s. 26). Nykyisin vanhaa virkataloa ei enää ole. Aikoinaan se sijaitsi noin kilometrin suoraan etelään Rantsilan nykyisestä kirkosta. Virkatalon päärakennuksen paikan koordinaatit ovat noin $x = 7152\ 02$ ja $y = 3435\ 66$). Alue on tasaista jokivartta, nykyään omakotialuetta ja peltoa. Mitään linnaa ei paikalta enää voi tavoittaa.

Mielenkiintoinen tieto saatiin Rantsilan museon hoitajalta Kaarlo Similältä. Linnan kohtaloa pohdittaessa hän muisti vuosisadan vaihteessa syntyneen vanhemman veljensä Heikin maininneen heidän joskus kulkiessaan Siikajoen länsipuolella olevalla Männistönkankaan pohjoisosan kohdalla, että "tuossa se on se vanha linnoituksen paikka". Mistä veljen tieto oli peräisin ei ole selvillä. Veli oli historiasta kiinnostunut ja asioista lukenut, joten kyseessä voi olla kirjatietokin eikä vanha perimätieto. Tosin paikallinen perimätieto tietää Cronstedin miesten olleen majoittuneena Männistönkankaalla (mts. s. 58, tosin vasta 1808). Jokseenkin niiltä sijoilta, mihin Similä neuvoi, tavattiin mäntykankaalta kaksi painauma, joiden muoto on lähinnä pyöreäkulmainen neliö, toinen oli jokseenkin epämääräinen. Syvyyttä niillä oli noin 0,5 metriä ja läpimittaa noin 6-8 metriä. Selvemmissä ja eteläisemmissä oli havaittavissa osin heikon huuhtoutumiskerroksen alainen sekoittunut maa. Painumissa ei ollut isohkoja maakiviä kuten kankaalla muutoin näytti olevan. Painanteet sijaitsivat kankaan pohjoiskärjessä olevan sorakuopan eteläpuolella kohdassa noin $x = 7156\ 44$, $y = 3435\ 03$, $z = n. 60$. Painanteet eroavat vanhoista hiekkakuopista ja asuinpainanteista, mutta muutoin niiden luonne ei selvinnyt.

Kohde tarkastettu: 17.6.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1976, P. Purhonen
 Valokuvat: -
 Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 7 Kappalaisen virkatalon lähistö

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 8

Kohteen nimi: Linna, Mankila
 Määrittely ja mj-luokka: historiallisen ajan löytöpaikka
 Peruskartta: 3421 04 MANKILA
 Koordinaatit: noin x = 7163 74, y = 3428 62, z = n. 60
 (Helmi Linnan talo)
 Kylä, kylänosa: Mankila, Saarikylä
 Tila, rek:no: 2:?
 Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 9,5 km luoteeseen, Siikajoesta noin 1,5 km länteen, Ahveroisenjärven koillispuolisella Linnakangas nimisellä mäellä. Asuttua mäkeä ympäröivät jokivarren viljelysmaat.

Joidenkin tietojen perusteella Mankilan Linnakankaalla on epäilty joskus olleen linnoituksen. Mitään linnoitukseen viittaavaa rakennetta paikalla ei kuitenkaan ole. Vanhat peltoja ympäröineet kiviaidat on ajettu sepeliksi. Nykyisin kankaalla on kolme Linnan sunnuntalon taloa. Suku tullut Kestilän Kerälästä noin 1804-19, jolloin ostaneet läheisen Saarelan tilan, jonka nimen aluksi omineet. Myöhemmin 1800-luvun alkupuolella muuttaneet nimen linnaksi.

Helmi Linna (n. 80 v) kertoi vanhojen kertoneen kauan sitten suomalaisten upseerien majailleen vanhassa Linnan talossa, muistelipa hän runonpätkeä suomen sodastakin: Eelussa päivä oteltiin, Pasoon yöksi jouduttiin jne. Tämä on kaiketi tallennettu SKS:n kokoelmiin. H. Linna on lähinnä koordinaattien osoittamilta sijoilta puutarhatoimien yhteydessä kerännyt liitupiipunkappaleita, varsia ja koppia, rahoja, tulus- ja lukkopiitä sekä sekalaista esineistöä, kuten esim. veitsiä, solkia, nappeja, valinkiviä, kynän, kuulia ja rahojia. Esineistöä hän on toimittanut PPM:oon useaan otteeseen. Kolikot loppuvat vuoteen 1752. Paikalla käytäessä hän näytti sellaisen määrän alueelta keräämiään liitupiipunkappaleita ja piitä, että se on verrattavissa lähinnä kaupunkikaivauksissa tavattuihin määriin. Tavallisen talonpoikaisen toimen ohessa määrä tuskin on syntynyt. Kotimäen Aune Linna kertoi mäeltä löytyneen kannuksen, jota ei kuitenkaan löydetty.

Esinelöytöjen voisi ajatella viittaavan lähinnä suuren joukon lyhytaikaiseen paikalla oleskeluun. Olisiko jokin sotajoukko tosiaankin viivähtänyt paikalla?

Kohde tarkastettu: 10.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PPM 10736:1-32, 11944:1-

Inventointilöydöt: PPM 12227:1-2

Valokuvat: D 91 H. Linnan hallussa olevaa hist. ajan materiaalia.
 NH 69 sama mustavalkoisena.

Kartta: Peruskarttaote 3421 04, p. 1980.

RANTSILA 8 Linna

3428

3429

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 9

Kohteen nimi: Tuomala
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
Peruskartta: 3412 08 SIPOLA
Koordinaatit: x = 7144 40, y = 3444 12, z = 70 - 72,5
(Punkerin = Tuomalan talo)
Kylä, kylänosa: Sipola
Tila, rek:no: -
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 15 km kaakkoon, Siikajoen itärannalla. Alue on vanhaa jokivarren viljelysmaata. Helkkolan saaren kohdalla joen itärannalla on loiva mäki, Punkerinkangas, jonka rinteet ovat hiekkamaata.

Tasataltta KM 211 on löytötietojen mukaan saatu Tuomalan kestikievarista, eikä sen tarkempi löytöpaikka ole tiedossa. Alueelta ei ole muita kiviesinelöytöjä. Inventoinnin aikana alueelta ei onnistuttu tavoittamaan mitään kivikauteen viittaavaa. Vaikka alue maastollisesti olisi asuinpaikaksikin sopiva, on hyvinkin mahdollista, että esine on aikoinaan kulkeutunut kestikievariin jostain muualta.

Kohde tarkastettu: 3.6. ja 18.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: KM 211 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: -

682 010013

Lomake - 2014 - 18/8/2014 - 11/06/84

RANTSILA 10

Kohteen nimi: Sivukangas

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II(?)

Peruskartta: 3412 05 PELKOPERÄ

Koordinaatit: x = 7149, y = 4428 50, z = n. 72,5
(nykyinen päärakennus)

Kylä, kylänosa: Savaloja, Rasinperä

Tila, rek:no: 8:4

Maanomistaja: Kauko Tolonen
Karhukankaantie 990, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta runsaat 10 km lounaaseen, Savalojan itärannalla. Sivukankaan talosta on saatu peltoa raivatessa 1872 löydetty kivi-
kirveen terä ja hioin (KM 1233:20-21). Toisen kivikirveen on löytä-
nyt Edward Viitanen läheltä Sivukankaan taloa 1933 torppansa pihas-
ta ojaa kaivaessaan.

Sivukankaan talosta ei tiettävästi ole myöhemmin esineitä löydetty. Matala mäki, jolla talo sijaitsee on rakennettu pihapiiriä, sen lounaispuolella kulkee Karhukankaan tie. Pellot olivat tarkastuksen aikana nurmella. Alueelta ei onnistuttu löytämään mitään kivikau-
teen viittaavaa.

Viitaseen torpan paikkaa ei saatu selville. Ainakaan Sivukankaan isännälle nimi ei ollut tuttu.

Löydöistä ei saatu selville niiden löytöpaikkaa tai sitä ovatko esineet löytyneet samoilta sijoilta.

Kohde tarkastettu: 12.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

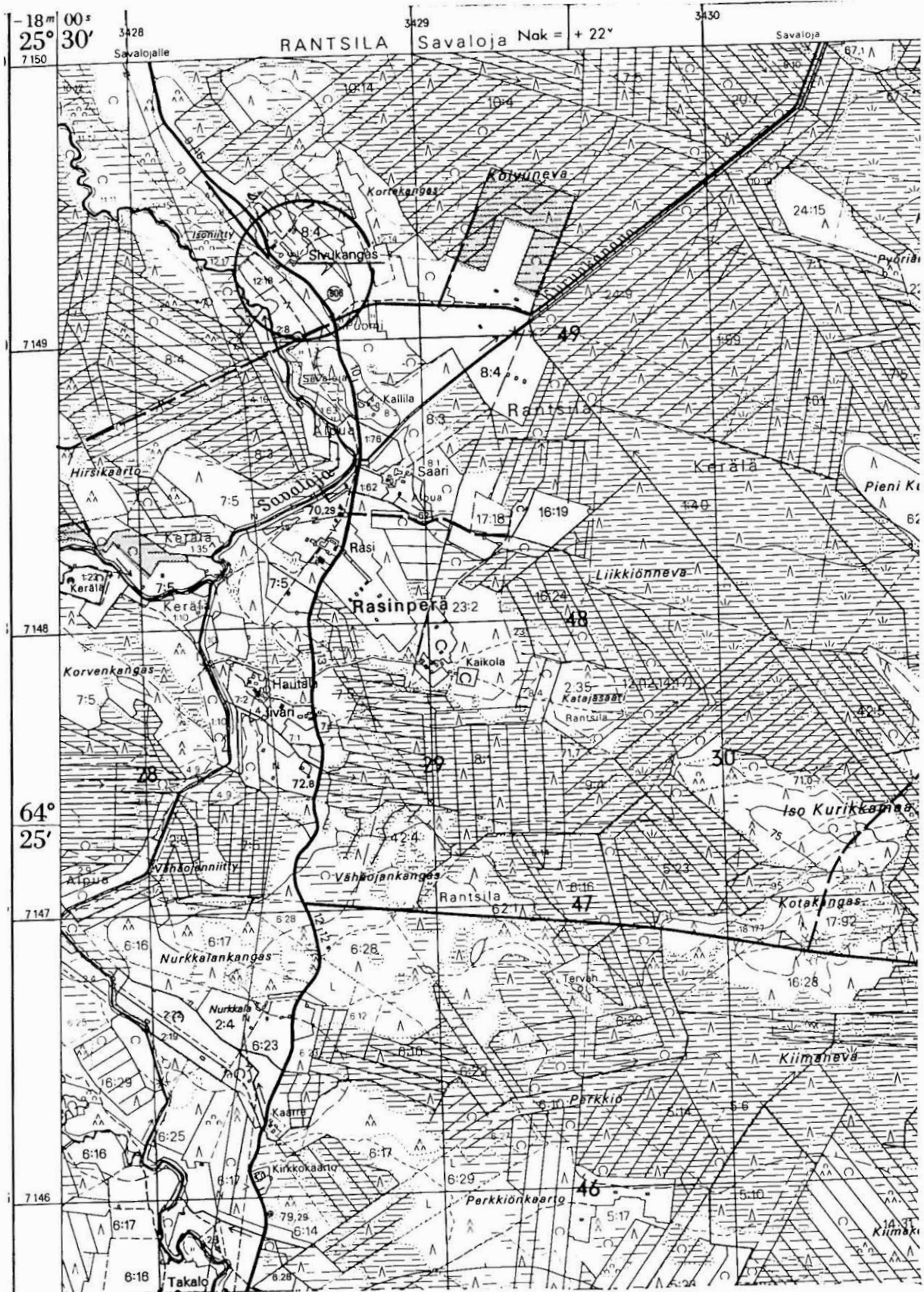
Aiemmat löydöt: KM 1233:20 kivikirveen teräpuoli, -:21 hioin ja
KM 10208 kivikirves

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 05 Pelkoperä, p. 1979, pp. 1990.

RANTSILA 10 Sivukangas

3412 05 PEKOPERÄ

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 11

Kohteen nimi: Porkka
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: noin x = 7153 24, y = 3435 60, z = 57,5
(Porkkan nykyinen päärakennus)
Kylä, kylänosa: Rantsila, Porkanranta
Tila, rek:no: 3:?
Maanomistaja: Porkka: Tauno Purkunen
Keräläntie 350, 92500 Rantsila
Tuomela: Jouni Tuomela
Keräläntie 370, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 3,8 km etelään, Siikajoen itärannalla. Alue on vanhaa jokivarren peltoa ja Porkan talon pihapiiriä.

Kansallismuseon kokoelmissa oleva nelisakarainen reikäkivi on S. Ingmanin 1888 mukaan löydetty Porkanrannan Porkan talon pellostä. Nykyisin talo on jaettu kahtia Porkkaan ja Tuomelaan. Asukkaat eivät ole pelloista löytäneet mitään merkillistä. Inventoinnin aikana enimmäkseen mullalla olleet pellot tarkastettiin, mutta kvartsia tms. ei alueelta löydetty.

Kohde tarkastettu: 18.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

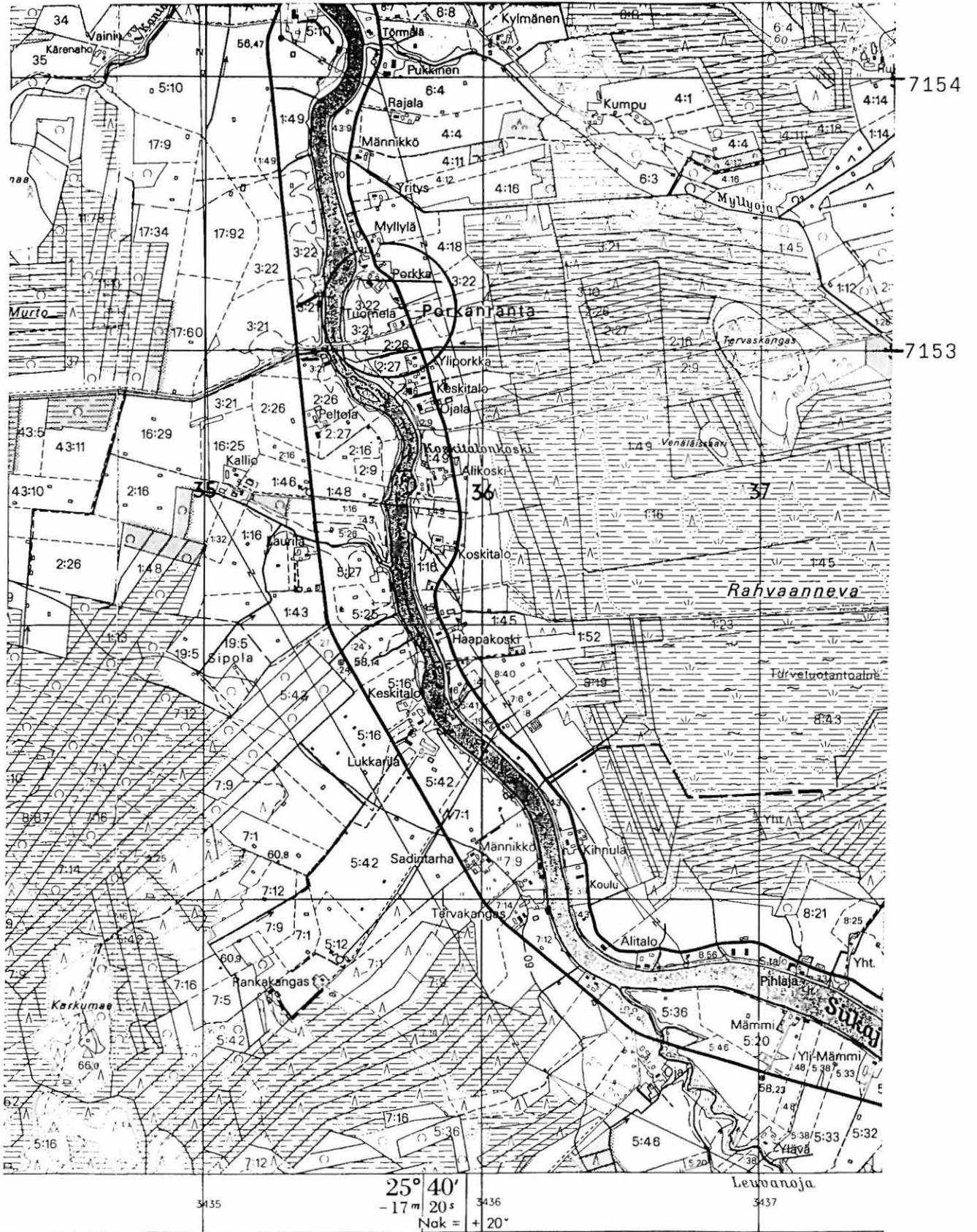
Aiemmat löydöt: KM 2478:23 nelisakarainen reikäkivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 11 Porkka

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 12

Kohteen nimi: Sipolankylä
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
 Peruskartta: 3412 08 SIPOLA
 Koordinaatit: ruutu 7144/3444?, z = n. 65+-5?
 Kylä, kylänosa: Sipola
 Tila, rek:no: -
 Maanomistaja: -

S. Ingmanin Kansallismuseon kokoelmiin toimittama tasataltta (KM 2478:24) on hänen mukaansa saatu Sipolanperältä. Nykyisin Sipolan-
 kylänä tunnettu kylä sijaitsee noin 15 km kaakkoon Rantsilan kir-
 kolta. Joen varrella oleva kylä nykyisin laaja rekisterikylä. Ta-
 loa, josta esine on saatu ei ole mainittu. Kiviesineen tarkempaa
 löytöpaikkaa ei voida enää selvittää.

Kohde tarkastettu: -

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: KM 2478:24, tasataltan teräpuoli

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: -

RANTSILA 13

Kohteen nimi: Tervo
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: x = 7156 82, y = 3429 44, z = n. 62,5
Kylä, kylänosa: Savaloja
Tila, rek:no: Tervo 15:4
Maanomistaja: Paavo Korkiakoski
Tervontie 33, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 6 km länteen, Savalojan koulusta noin 700 metriä etelään, Savalojan eteläpuolella. Tervon talo sijaitsee joen eteläpuolella olevan kankaan pohjoiskärjessä. Kankaan reunat talon lähellä ovat osin hiekkaisia peltoja, jotka laskevat kohti Savalojaa.

Asuinpaikka sijaitsee Tervon päärakennuksesta noin 100 metriä lounaaseen, länteen/luoteeseen viettävän rinteen reunalla ja sen yläosassa. Maaperä paikalla on hiekkaisaa multamaata, joka alempana muuttuu murakoksi. Vähäkivisellä alueella tavattiin puolenkymmentä kvartsi-iskosta, jotka jätettiin paikoilleen. Tarkastuksen aikana pelto oli alkavalla oraalla ja havaintomahdollisuudet olivat suhteellisen hyvät.

Talonväki ei pelloistaan ole kiviesineitä löytänyt. Sen sijaan 1898 Tervon pellosta on löydetty tasataltta. Se on mahdollista yhdistää koordinaattien osoittamaan paikkaan, sillä muualta Tervon pelloilta ei asuinpaikkaan viittaavia jälkiä löydetty.

Kohde tarkastettu: 11.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: KM 3498:2, tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 92 Asuinpaikka kuvan keskellä rinteen yläosassa, kuvattu pohjoisesta Savalojan rannalta

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päällep. 1990.

RANTSILA 13 Tervo

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 14

Kohteen nimi: Pussila

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II(?)

Peruskartta: 3412 08 SIPOLA

Koordinaatit: x = 7142 86, y = 3444 24, z = n. 65
(Pussilan vanha piha-alue)

Kylä, kylänosa: Sipola

Tila, rek:no: Pussila 4:4, Ala-Pussila 4:10

Maanomistaja: Pussila: Jussi, Raakel ja Heikki
Koskenkangas, Jylhänrannantie,
92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 16,5 km eteläkaakkoon, Siikajokeen laskevan Lamujoen suun alapuolella, Siikajoen länsirannalla. Alue on tasais-
ta jokivarren peltoa, jonka länsipuolella laaja Kotineva.

Pussilan talon mailta on 1800-luvun lopulla löydetty kolme kiviesi-
nettä. Niihin liittyvien löytötietojen perusteella tarkka löytö-
paikka ei ole selvitettävissä. Paras tieto tässä mielessä on määri-
telmä "Pussilan talon luota karjapolun pohjasta". Pussilan väki ei
ole myöhemmin löytöjä tehnyt. Talon lähellä ollut perunamaa tarkas-
tettiin tuloksetta. Pääosa pelloista oli nurmella. Asuinpaikkaan
viittaavien esineiden löytöpaikka jäi tarkemmin määrittelemättä.

Myöskään Ala-Pussilassa ei esinelöytöjä ole tehty.

Kohde tarkastettu: 3.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

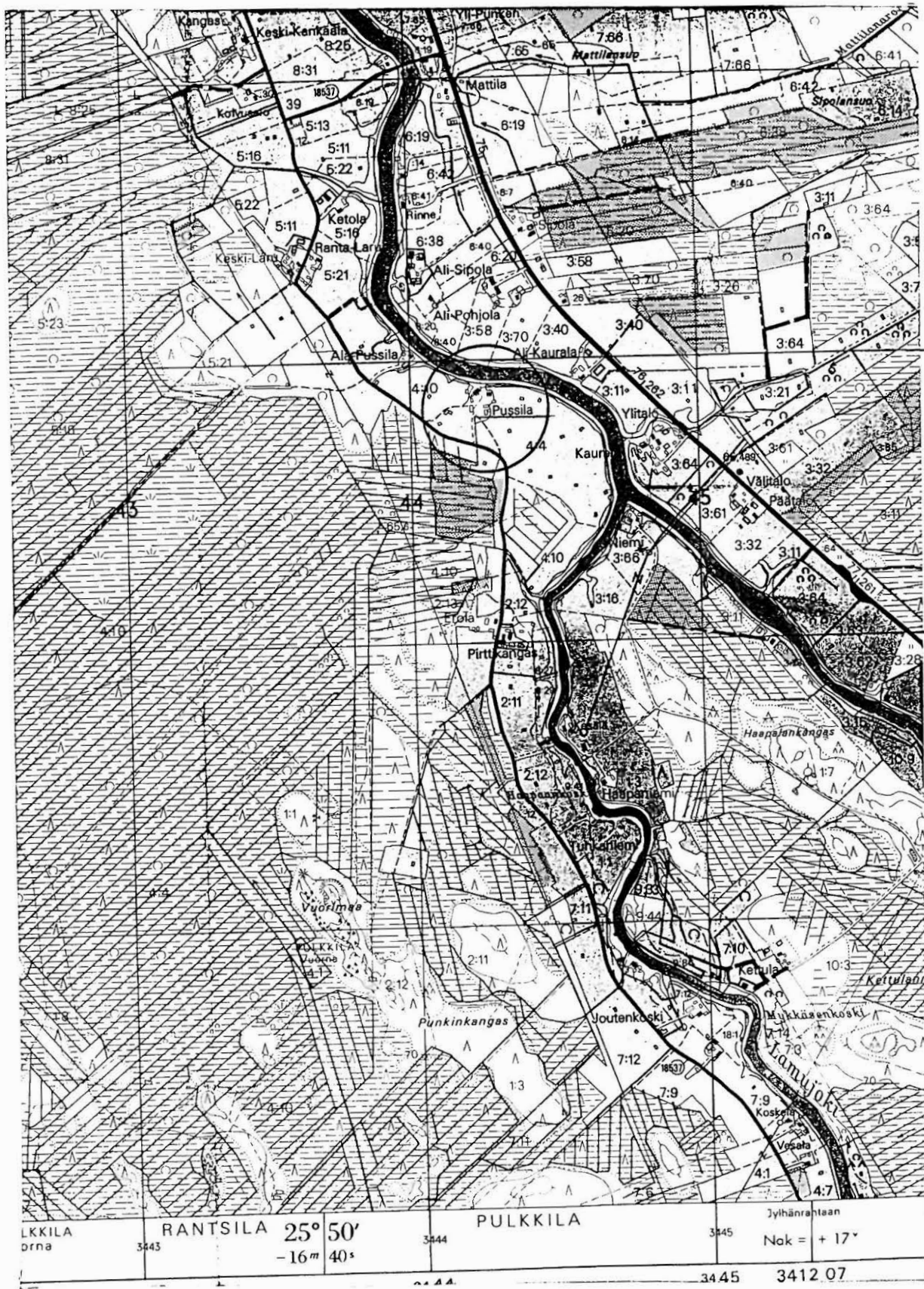
Aiemmat löydöt: KM 3678:16 kivikirves, -:17 kourutaltan keskiosa ja
-:18 tasataltta.

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 08, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 14 Pussila

7143

7142

3412 08 SIPOLA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 15

Kohteen nimi: Haapaniemi (Haapala)
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka?. II.
Peruskartta: 3412 08 SIPOLA
Koordinaatit: x = 7141 49, y = 3444 64, z = 65 - 67,5
(talon paikka)
Kylä, kylänosa: Sipola
Tila, rek:no: 1:3
Maanomistaja: Eino Sipolan perikunta/Arvi Sipola
Niementie 189, 92610 Vorna

Rantsilan kirkolta noin 18 km eteläkaakkoon, Siikajokeen laskevan Lamujoen suusta noin kilometri etelään Lamujoen itärannalla. Alue on jokivarren tasaista viljelysmaata, joka ympäröi Haapaniemen taloa.

Haapaniemen pelloista on löydetty tasataltan tapainen kiviesine 1800-luvun lopulla. Inventoinnin aikana tämän tarkkaa löytöpaikkaa ei saatu selville. Sen sijaan Arvi Sipolalla on hallussaan kivikirves, joka on löydetty Haapaniemen nykyisen asuinrakennuksen paikalta. Talon lähipellot olivat tarkastuksen aikana nurmella. Talon länsipuolisesta joen partaalla olleesta pienestä perunamaasta ei löydetty kvartsia tai muuta mahdolliseen asuinpaikkaan viittaavaa. Läheinen talon pohjoispuolinen palsta oli oraalla, mutta sieltäkään ei mitään löydetty. Alueelta tavatut kaksi kiviesinettä viittaavat kuitenkin asuinpaikkaan, joka mahdollisesti sijaitsee nykyisen pihiirin seutuvilla.

Kohde tarkastettu: 2.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

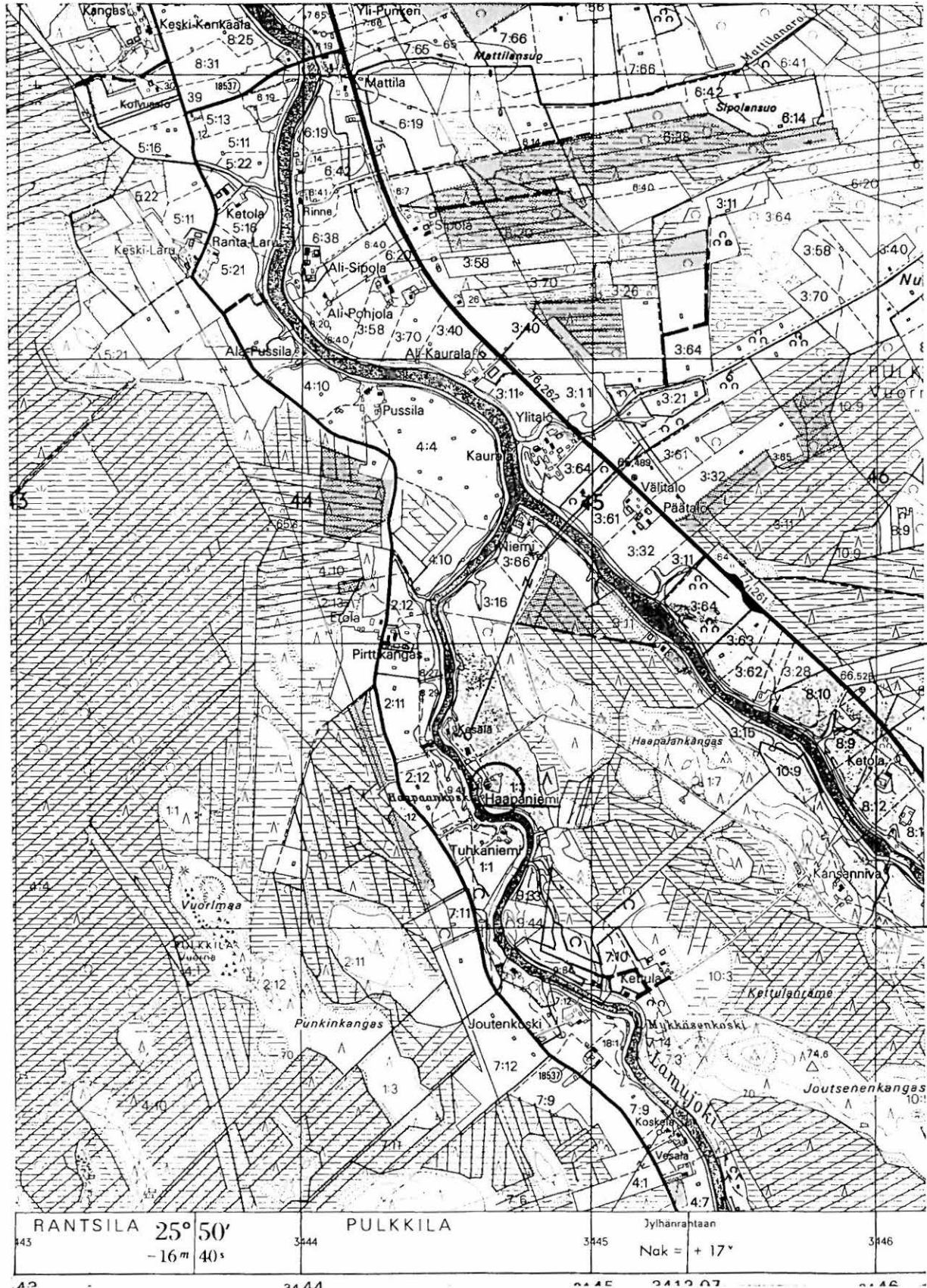
Aiemmat löydöt: KM 3735:9 tasataltta?

Inventointilöydöt: kivikirves, Arvi Sipolan hallussa

Valokuvat: NH 54-55 ja D 93 A. Sipolan hallussa oleva kivikirves

Kartta: Peruskarttaote 3412 08, p. 1980, päälle. 1990.

RANTSILA 15 Haapaniemi (Haapala)

7142

7141

3412 08 SIPOLA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 16

Kohteen nimi: Nivala

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II.

Peruskartta: 3412 08 SIPOLA

Koordinaatit: x = 7147 51, y = 3441 64, z = n. 65
(vanha päärakennus)

Kylä, kylänosa: Sipola

Tila, rek:no: Yli-Nivala 15:18 ja Ali-Nivala 15:19

Maanomistaja: 15:18: Taimi Lehtosaari ja
15:19: Matti Aho
mol. Jylhänrannatie, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 11 km kaakkoon, Siikajoen Hyttikoskesta noin 500 metriä etelään, joen länsirannalla. Paikalla on matala yläosaltaan hiekkainen mäenkumpare, jonka laella on Nivalan rakennusryhmä. Loivasti laskevat rinteet ovat peltona.

Nivalan talosta on toimitettu 1899 KM:n kokoelmiin kourutaltoa. PPM:n kokoelmissa on samoihin aikoihin löydetty reikäkivi. Lehtosaaret kertoivat, että pihapiirin joenpuoleiselta itäreunalta olisi joskus löydetty mahdollisia kvartsi-iskoksia ja yksi suurehko kvartsikappale, joka mahdollisesti on ollut lohkottu. Tarkkaa löytöpaikkaa ei kuitenkaan enää muistettu. Pääosa näiden mahdollisesta löytöalueesta oli heinällä. Yli-Nivalasta kaakkoon Ali-Nivalan uuden päärakennuksen tasalla kynöksellä olleet pellot tarkastettiin tuloksetta. Samoin Matti Ahon viljelemät pellot pihapiirin länsi- ja pohjoispuolella. Alueen korkein kohta on rakennettua pihapiiriä, eikä tältä alueelta ollut mahdollisuutta havaintojen tekoon. Ainoa paikalta asuinpaikkaan viittava löytö tavattiin Ali-Nivalan vanhan päärakennuksen pohjoispuolelta noin 20 metriä talosta olevalta peltoilta. Kyseessä on mahdollinen hiotun kiviesineen lohjelma. Paikalta saadut tiedot yhdessä aiempien kiviesineiden kanssa viittaavat Nivalan mäen korkeimmalla kohdalla olevaan asuinpaikkaan.

Kohde tarkastettu: 3.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

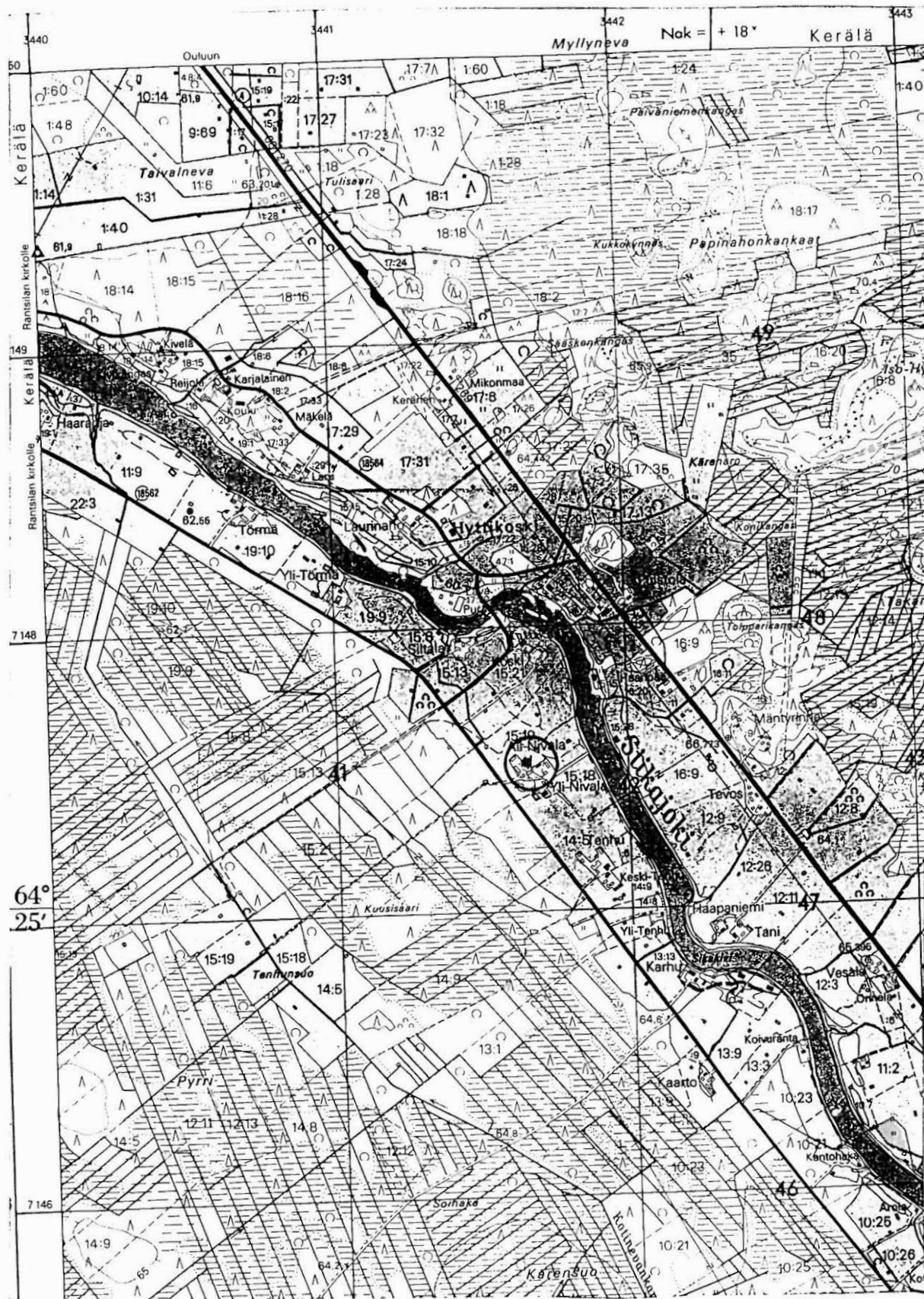
Aiemmat löydöt: KM 3744:1 kourutaltoa, PPM 35 rombimainen reikäkivi

Inventointilöydöt: KM 30688, kivilajilohjelma

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 08, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 16 Nivala

3412 08 SIPOLA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 17

Kohteen nimi: Näsälä

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.

Peruskartta: 3412 05 PELKOPERÄ

Koordinaatit: x = 7141 26, y = 3428 20, z = 87,5 - 90
(kvartsien löytöpaikka)

Kylä, kylänosa: Savaloja, Näsälänperä

Tila, rek:no: Näsälä 2:29, 2:28

Maanomistaja: 2:29 Olli Näsänen
Karhukankaantie 1886, 92500 Rantsila
2:28 Arttu ja Salme Laitala
Karhukankaantie, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 17,5 km etelälounaaseen, Savalojan itärannalla, Savalojan ylittävän Karhukankaantien sillan itäpuolella. Näsälän talon pellot sijaitsevat Savalojan ja tämän itäpuolisen kankaan välissä. Maaperä on vain paikoin hiekkaista, maasto melkoisen tasaista.

Näsälän pellosta on löydetty Rantsilan kotiseutumuseossa oleva tasataltta ja mahdollinen iskukivi. Näiden lisäksi talon kohdalta Savalojan rantavieremästä on löydetty tasataltta ja hioinkivi. Viimeksi mainittu löytöpaikka on osin tuhoutunut Karhukankaan tietä ja siltaa tehtäessä. Pellosta löytyneiden esineiden tarkkaa löytöpaikkaa ei löytäjä, talon vanha emäntä Aune Näsälä, enää muistanut.

Tarkastuksen aikana tavattiin koordinaattien osoittamasta kohdasta Näsälän talosta noin 250 metriä kaakkoon, peltojen itälaidalta vierisen kankaan reunalta muuta peltoaluetta hieman korkeammalta kohdalta puolenkymmentä kvartsi-iskosta, jotka jätettiin paikoilleen. Alue oli hiekkainen ja vähäkivinen. Paikkaa kutsutaan Konivarviksi sinne haudattujen hevosten vuoksi. Muualta talon peltojen alueelta ei vastaavia asuinpaikan merkkejä löydetty.

Kohde tarkastettu: 12.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

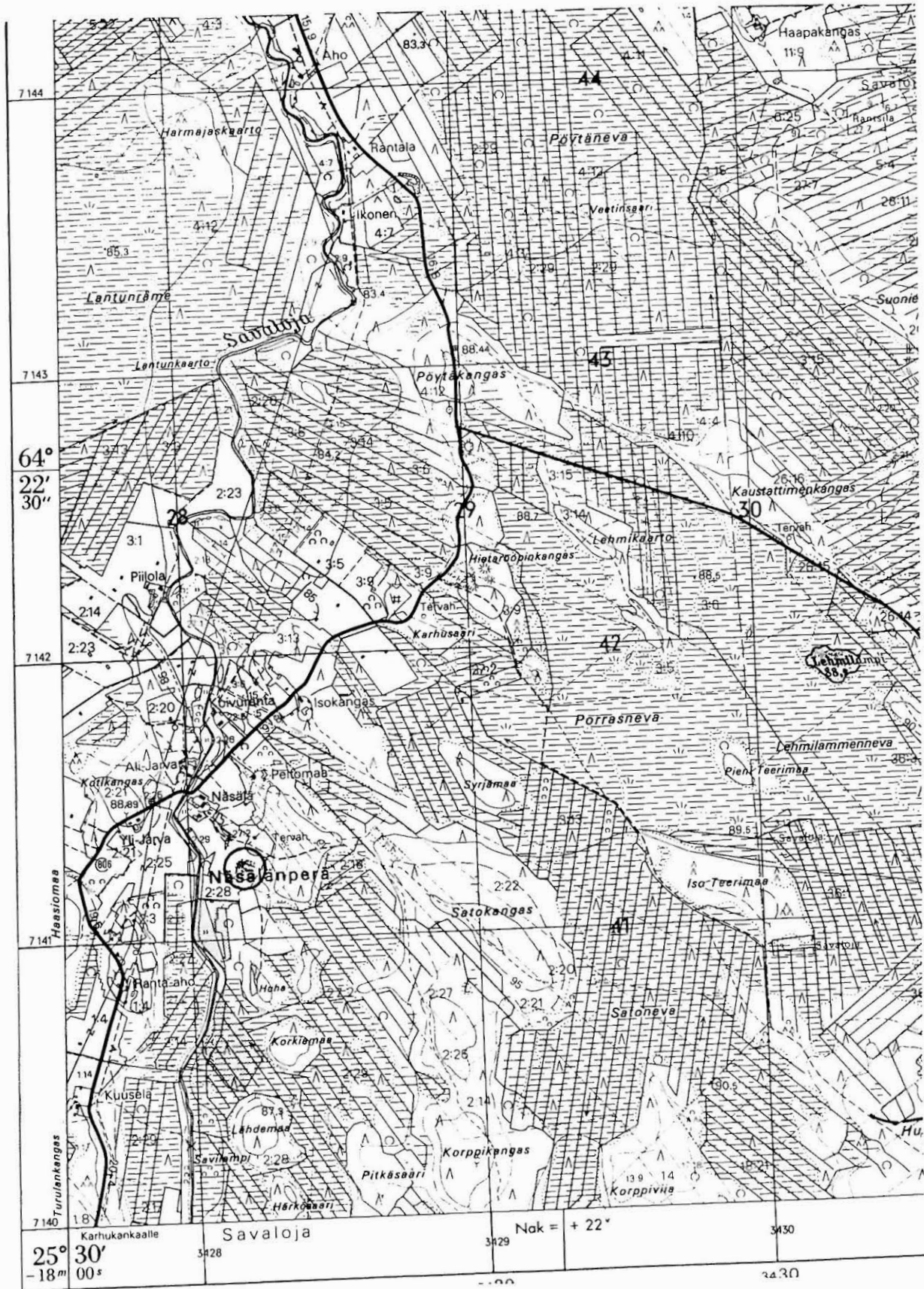
Aiemmat löydöt: KM 3744:2 tasataltta, -:3 hioin, RantsM 515b) tasataltta ja 533 iskujälkinen kivi, joka ei varmuudella esihistoriallinen.

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 94 Konivarvin asuinpaikkaa länsilounaasta
NH 65-66 RantsM:ssa oleva tasataltta Näsälästä

Kartta: Peruskarttaote 3412 05, p. 1979, päälle p. 1990.

RANTSILA 17 Näsälä

3412 05 PELKOPERÄ

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 18

Kohteen nimi: Turula (Lehto)

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II.

Peruskartta: 2434 09 RANKINEN

Koordinaatit: x = 7151 17, y = 2571 62, z = n. 57,5
(kvartsien löytöpaikka)

Kylä, kylänosa: Savaloja, Isokylä

Tila, rek:no: 9:4

Maanomistaja: Ilkka ja Maija-Liisa Lehto
Lehto 70, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 10 km lounaaseen, Isokylässä Karhukankaantieltä Rankiseen kääntyvän tien risteyksestä noin 2,5 km etelään, Savalojan itärannalla. Lehdon talon matalalle kankaalle tehdyt pellot ovat vähäkivistä hiekkaa. Talon luona joen itäpuolella pellot olivat nurmella, länsipuolella karhittuina. Pelloista ei tavattu mitään vanhaa esinelöytöä valottavaa, vaikka etenkin länsipuolen hiekkapelloilta löytöjä olisi voinut odottaa.

Talon nuori poika Teijo Lehto oli kiinnittänyt huomiota koordinaattien osoittamassa kohdassa olevassa karjahaassa paljastuneisiin valkeisiin teräviin kiviin. Niitä oli ollut alavassa karjan tallaamassa multaisessa joenvarren haassa useita. Tarkastuksen aikanakin paikalta löydettiin kolme iskosta, jotka jätettiin paikoilleen. Löytöpaikka oli yleensä kvartsikohteisiin verrattuna poikkeuksellisen alava ja kostea. Yläpuoliseen hiekkamoreenipeltoon tehdyt koe-kuopat eivät paljastaneet mitään normaalista peltokerroksesta poikkeavaa.

Kohde tarkastettu: 12.6.1997

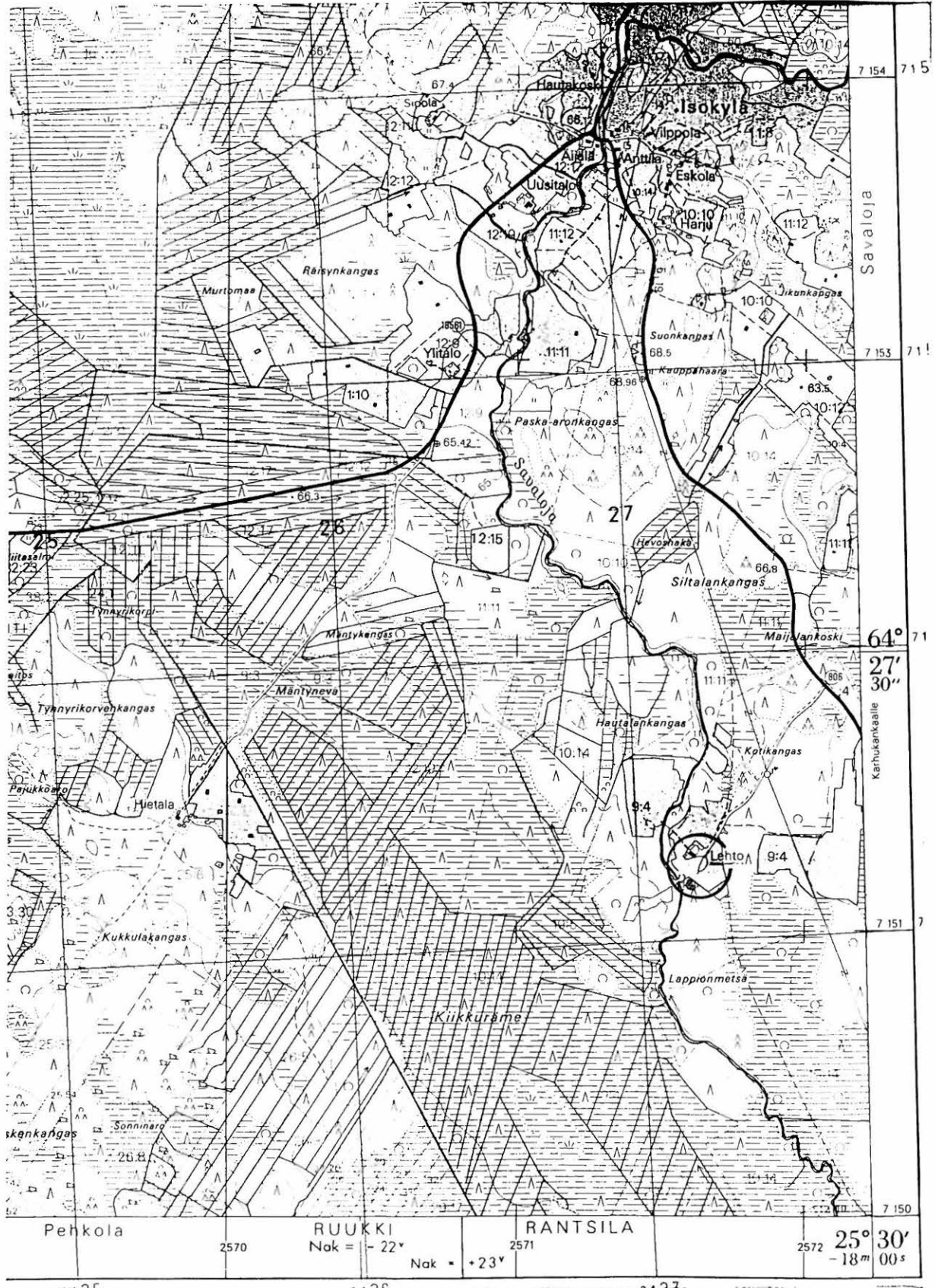
Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: KM 3744:5 soikea reikäkivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 95 Kvartsien löytöpaikka tilustien päässä alavan Lepikon pellonpuoleisessa reunassa kuvan keskellä, pohjoisesta

Kartta: Peruskarttaote 2434 09, p. 1979.

2434 09 RANKINEN

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 19

Kohteen nimi: Haapala (Haapaniemi)

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)

Peruskartta: 3412 11 KURRANJÄRVI

Koordinaatit: x = 7146 20, y = 3452 72, z = n. 87,5
(Haapalan koordinaatit)
x = 7146 30, y = 3451 25, z = n. 85
(Koivulan koordinaatit)

Kylä, kylänosa: Sipola, Kurranjärvi

Tila, rek:no: -

Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 19 km itäkaakkoon Kurranjärven eteläpään itä- tai länsirannalla, järveen kaakosta laskevan Mankisenojan ja järvestä lounaaseen laskevan Kurranojan niskan seutuvilla pohjoispuolella.

Kurranjärven rannalta viljelemättömästä maasta on Juho Haapaniemi löytänyt tasataltan, joka on Kansallismuseon kokoelmassa. Sipolan kylän Kaarlen talon isäntä kertoi löytäjän asuneen Haapalaa vastapäätä olevaa länsirannan Koivulaa. Molemmat talot olivat tarkastuksen aikana tyhjillään ja pellot viljelemättöminä. Esine lienee löytynyt, jostain Kurranjärven eteläperukan rantamilta, tarkemmin esineen löytöpaikkaa ei kyetty määrittelemään.

Kohde tarkastettu: 16.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

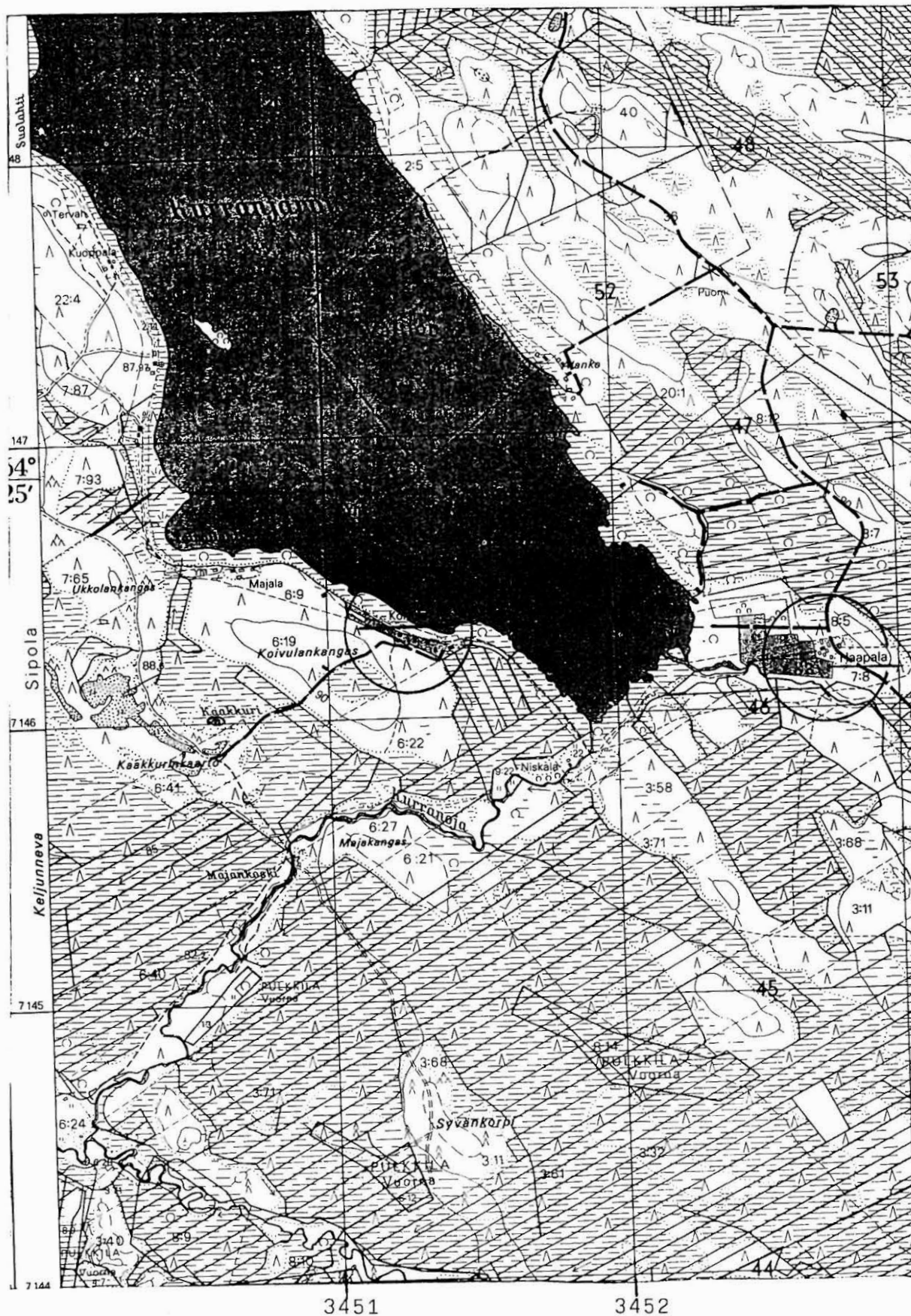
Aiemmat löydöt: KM 9204 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 11, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 46 Haapala (Haapaniemi) Kurranjärvi

3412 11 KURRANJÄRVI

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 20

Kohteen nimi: Kivelä
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II.
Peruskartta: 3412 08 SIPOLA
Koordinaatit: x = 7149 01, y = 3440 42, z = n. 60
(Kivelän päärakennus)
Kylä, kylänosa: Sipola, Hyttikoski
Tila, rek:no: 18:14 tai 18:15
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 9,5 km eteläkaakkoon, Hyttikoskesta noin 1,5 km luoteeseen, Siikajoen koillisrannalla. Alue on jokea kohti viettävää vanhaa viljelysmaata Kivelän pihapiirin ympärillä.

Kivelästä on löydetty useita kiviesineitä. Näiden tarkkaa löytöpaikkaa ei kuitenkaan onnistuttu inventoinnin aikana paikantamaan. Itse Kivelän talo on ollut pitkään asuttuna. Pihapiirin eteläpuolella on uudempi rakennus, joka on lähinnä kesäkäytössä, samoin kuin vanhasta pihapiiristä länteen oleva kesämökki. Pellot olivat paksua kulokkoa, joten havaintomahdollisuudet olivat näiltä osin heikot. Kivelän talosta kotoisin oleva Helmi Kivelä ei muistanut tarkkaa löytöpaikkaa, vaikka muisti kyllä esineitä löydetyn. Hän epäili lähinnä talon länsi- ja lounaispuolisia rantapeltoja.

Johannes Tervon löytämä Kivelään löytäjän silloisen asuinpaikan perusteella yhdistetty kirveen selkälape on ilmeisesti löytynyt kohteesta 22 Rumpeeti, jota Tervot edelleen viljelevät. Löytöpaikaksi mainittu 15 m vesirajasta sopii maastoltaan paremmin Rumpeettiin kuin Kivelään. J. Tervo itse ei muistanut esinettä Kivilästä löytäneensä.

Kohde tarkastettu: 18.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

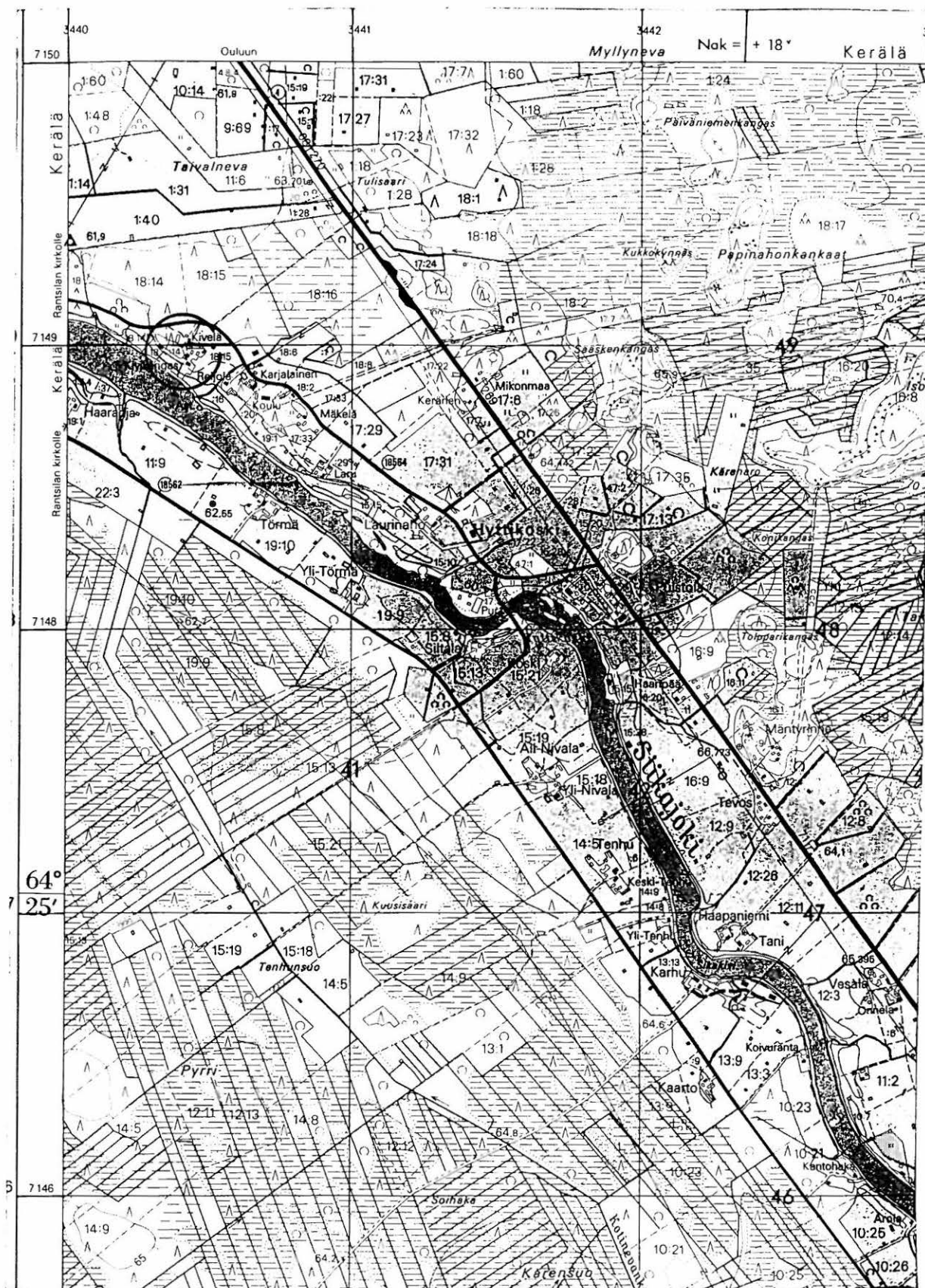
Aiemmat löydöt: KM 9237 kivikirves, KM 11276 kivikirveen selkälape?, RantsM 230h) teelmä/aihio, RantsM 231 tuura

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 64 RantsM:ssa olevat Kivelän esineet

Kartta: Peruskarttaote 3412 08, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 20 Kivelä

3412 08 SIPOLA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 21 = PULKKILA 36 (lisäys kohteeseen)

Kohteen nimi: Köyryoja

Määrittely ja mj-luokka: reikäkiven löytöpaikka. II?(?)

Peruskartta: 3412 04 HYVÄRILÄ

Koordinaatit: x = 7136 45, y = 3428 50, z = n. 92,5
(Köyryöjan talo)

Kylä, kylänosa: Launola

Tila, rek:no: ?

Maanomistaja: ?

Niilo Soukan löytämä, sittemmin kadonnut reikäkiven kappale on löydetty Köyryöjan varrelta Köyryöjan talosta vajaan kilometrin päästä. Löytöpaikan sijaintia ei ole voitu tarkemmin määritellä. Joka tapauksessa se sijaitsee Pulkkilan puolella. Vrt. Pulkkila 36.

Kohde tarkastettu: -

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: kadonnut reikäkiven kappale

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: -

RANTSILA 22

Kohteen nimi: Rumpeetin mäki

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.

Peruskartta: 3412 08 SIPOLA

Koordinaatit: x = n. 7148 65, y = n. 3440 70,
z = n. 60 - 62,5

Kylä, kylänosa: Sipola, Hyttikoski

Tila, rek:no: 19:1

Maanomistaja: Taavi Tervo
Jylhänrannantie 1111, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 10 km eteläkaakkoon, Hyttikoskesta noin 1,2 km luoteeseen ja Hyttikosken koulusta noin 150 metriä etelään. Alue on vanhan sotilastorpan paikka, joka on nykyisin viljelysmaata. Tarkastuksen aikana nurmella ollut pelto viettää loivasti kohti jokea.

Paikalta on löydetty kolme kiviesinettä. Löytäjän Olavi Tervon veli Johannes Tervo kertoi esineiden löytyneen peltotöiden yhteydessä kyseiseltä palstalta, mutta aivan tarkkaa paikkaa hän ei osannut sanoa. Koska esineet ovat löytötietojen mukaan noin 15 metriä vesirajasta on löytöpaikka palstan pohjoisosassa. Mullalla olleista koulun ja Larun pelloista ei kuitenkaan tavattu mitään asuinpaikkaan viittaavaa. Vanhasta sotilastorpasta ei enää jälkiä ollut näkyvillä siitäkään. Sen paikalta on J. Tervon mukaan löytynyt liitupiipun kappaleita, porsliinia ja hevoseniukuja.

Kohde tarkastettu: 3.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

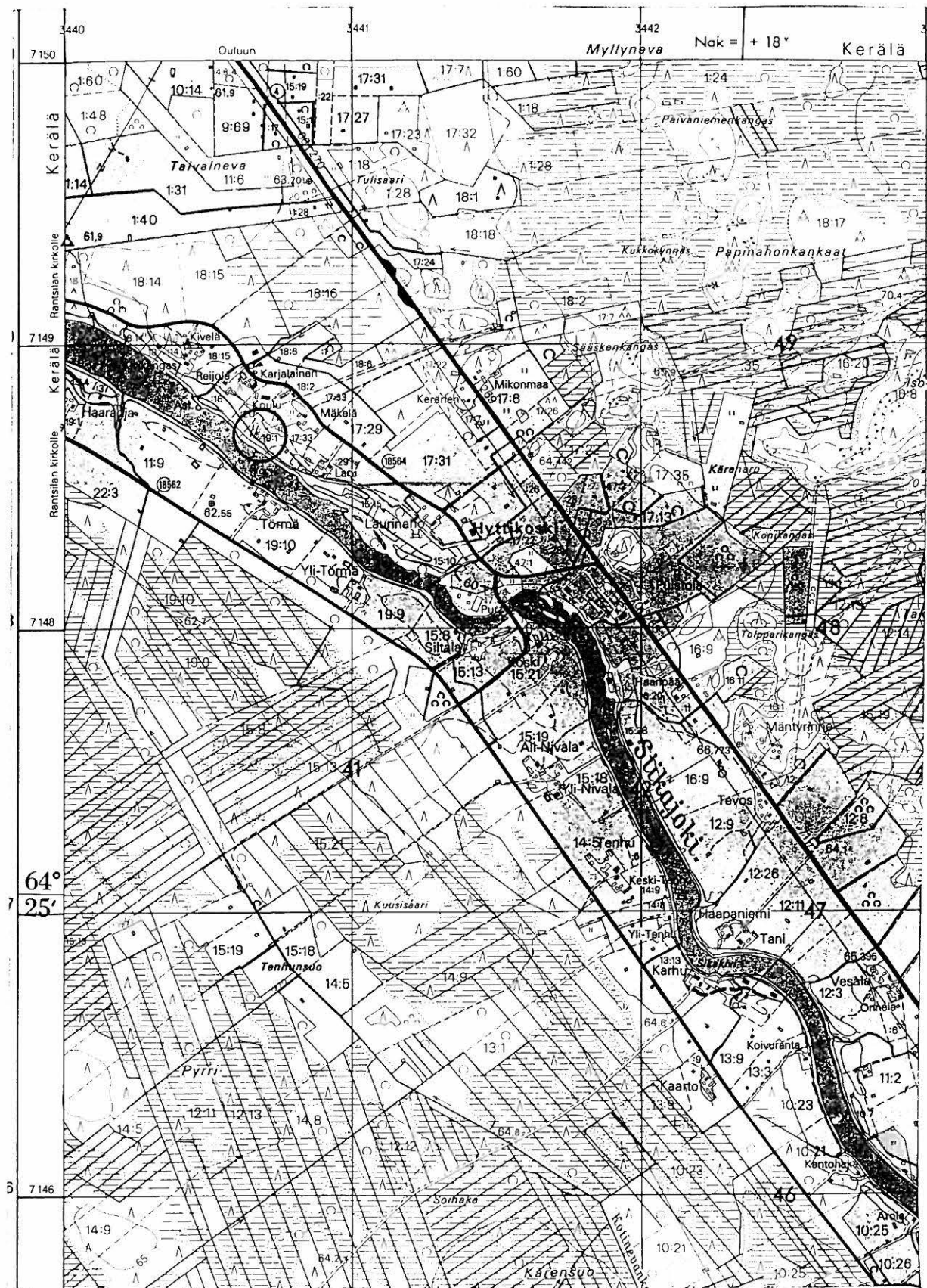
Aiemmat löydöt: KM 11158:1 tuuran kärki, -:2 tasataltta ja
-:3 nuolenkärki, 11276 kivikirveen selkälape

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 56-57 Jokivarren peltoa, mistä asuinpaikkalöydöt
tehty, vasemmalla Siikajoki, panoraama kaakosta.
D 96 Samaa aluetta kaakosta.

Kartta: Peruskarttaote 3412 08, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 22 Rumpeetinmäki

3412 08 SIPOLA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 23

Kohteen nimi: Sadintarha
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II(?)
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: x = 7151 16, y = 3435 97, z = 57,5 - 60
(Sadintarhan nykyinen päärakennus)
Kylä, kylänosa: Kerälä
Tila, rek:no: 7:1 ja 7:9
Maanomistaja: 7:1: Heikki Koukkari
Jylhänrannantie 562, 92500 Rantsila
7:9: Risto Kivijakola
Jylhänrannantie, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 5,8 km etelään, Kerälän koulusta noin 350 metriä länteen, Siikajoen länsirannalla. Paikalla on Sadintarhan ja Männikön rakennusryhmä, jota ympäröivät tasaiset peltomaat.

Sadintarhan pelloilta on löydetty kaksi kiviesinettä. Näistä toinen löytötietojen mukaan 150 m rannasta. Löytöpaikkaa/-paikkoja ei voitu enää tarkemmin selvittää. Toisen esineen löytänyt Toivo Alikaijala on viljellyt palstaa 7:1, joka nykyisin on viereisen Lukkari-lan talon maita. Näitä viljelevä Heikki Koukkari ei ole alueelta löytöjä tehnyt. Pelloista lähempänä rantaa olevat olivat inventoinnin aikana kynöksellä, mutta tehty tarkastus jäi tuloksettomaksi. Lähempänä jylhänrannantietä olevat pellot olivat nurmella. Palstan 7:9 pellot olivat nurmella. Tällä palstalla on sijainnut Sadintarhan vanhin pihapiiri. Nykyinen Sadintarhan talo on ollut olemassa jo ainakin Toivo Alikaijalan aikoina, joten vaikka sen paikka onkin hieman ympäröivää aluetta korkeammalla, se tuskin on esineiden löytöpaikka.

Kohde tarkastettu: 6.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

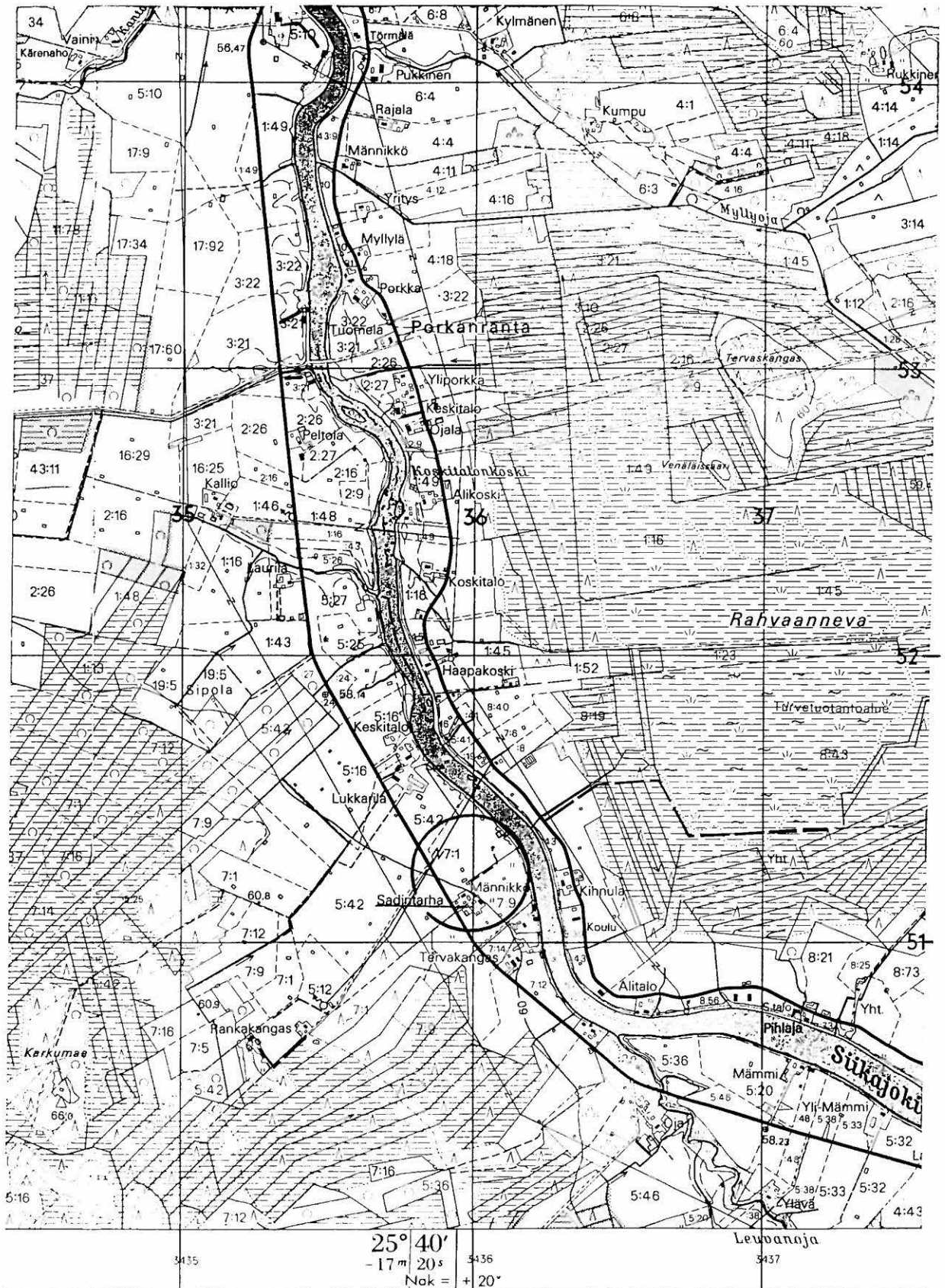
Aiemmat löydöt: KM 11176 tasataltan katkelma ja
RantsM 146 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 65-66 RantsM:ssa oleva tasataltta Sadintarhasta

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 23 Sadintarha

7152

7151

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 24

Kohteen nimi: Linna
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II(?)
Peruskartta: 3421 04 MANKILA
Koordinaatit: x = n. 7163 84, y = n. 3428 58,
z = n. 55 (taltan löytöpalsta)
Kylä, kylänosa: Mankila, Linnankangas
Tila, rek:no: 2:36
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 9,5 km luoteeseen, Siikajoesta noin 1,5 km länteen, Ahveroisenjärven koillispuolisella Linnankankaalla. Linnan mailta on löydetty kaksi kiviesinettä. Näistä tasataltan löytötiedoissa mainitaan löytöpaikaksi Linnankankaan länsiosassa sijaitsevan Linnan talon luoteispuolinen pelto, kankaan luoteiskärjessä. Lisäksi löytötiedoissa mainitaan esineen löytyneen samoilta paikoilta kuin aiemmin KM:n kokoelmiin toimitetun reikäkiven. Tämän löytötiedoissa annettu määritelmä "60 m asuintalosta ja 500 m järvestä" sopii karkeasti ilmoitettuun löytöpaikkaan.

Inventoinnin yhteydessä paikalta ei onnistuttu löytämään asuinpaikan merkkejä, vaikka kaksi kiviesinelöytöä sellaiseen viittaavakin. Myös maastollisesti paikka on asuinpaikaksi sopiva.

Kohde tarkastettu: 10.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

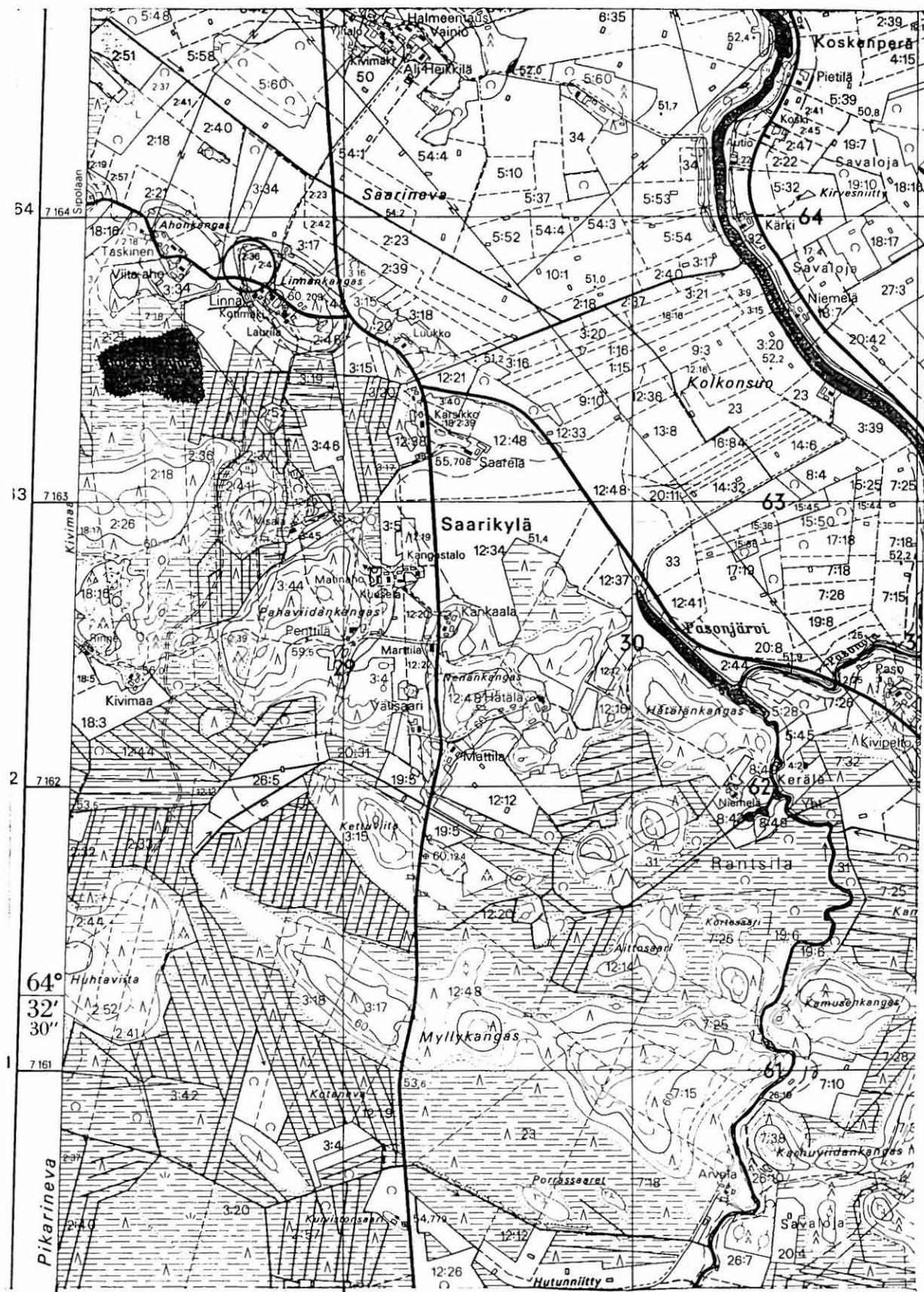
Aiemmat löydöt: KM 11447 reikäkivi ja KM 21371 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 04, p. 1980.

RANTSILA 24 Linna

3428

3429

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 25

Kohteen nimi: Keinonkangas 1000 00 61293
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. III.
 Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
 Koordinaatit: x = n. 7158 35, y = n. 3435 30,
 z = n. 60 - 65 (Sorakuoppa)
 Kylä, kylänosa: Rantsila
 Tila, rek:no: -
 Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 1,3 km pohjoiseen, Siikajoesta noin 500 metriä länteen olevalla kankaalla.

Keinonkankaan itäosassa olevasta sorakuopasta peräisin olleesta hiekasta on löydetty reikäkivi. Nykyisin sorakuoppa on huomattavasti laajempi kuin löytöaikana. Sorakuoppa on maisemoitu ja paikalla on urheilualue maauimaloineen ja lenkkipolkuineen. Kankaan länsi- ja eteläpuoli on uutta omakotialuetta. Esineen löytöpaikkaa tai mahdollista asuinpaikkaa alueelta oli mahdotonta löytää. Todennäköisesti se on tuhoutunut sorakuoppaa laajennettaessa.

Kohde tarkastettu: 17.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

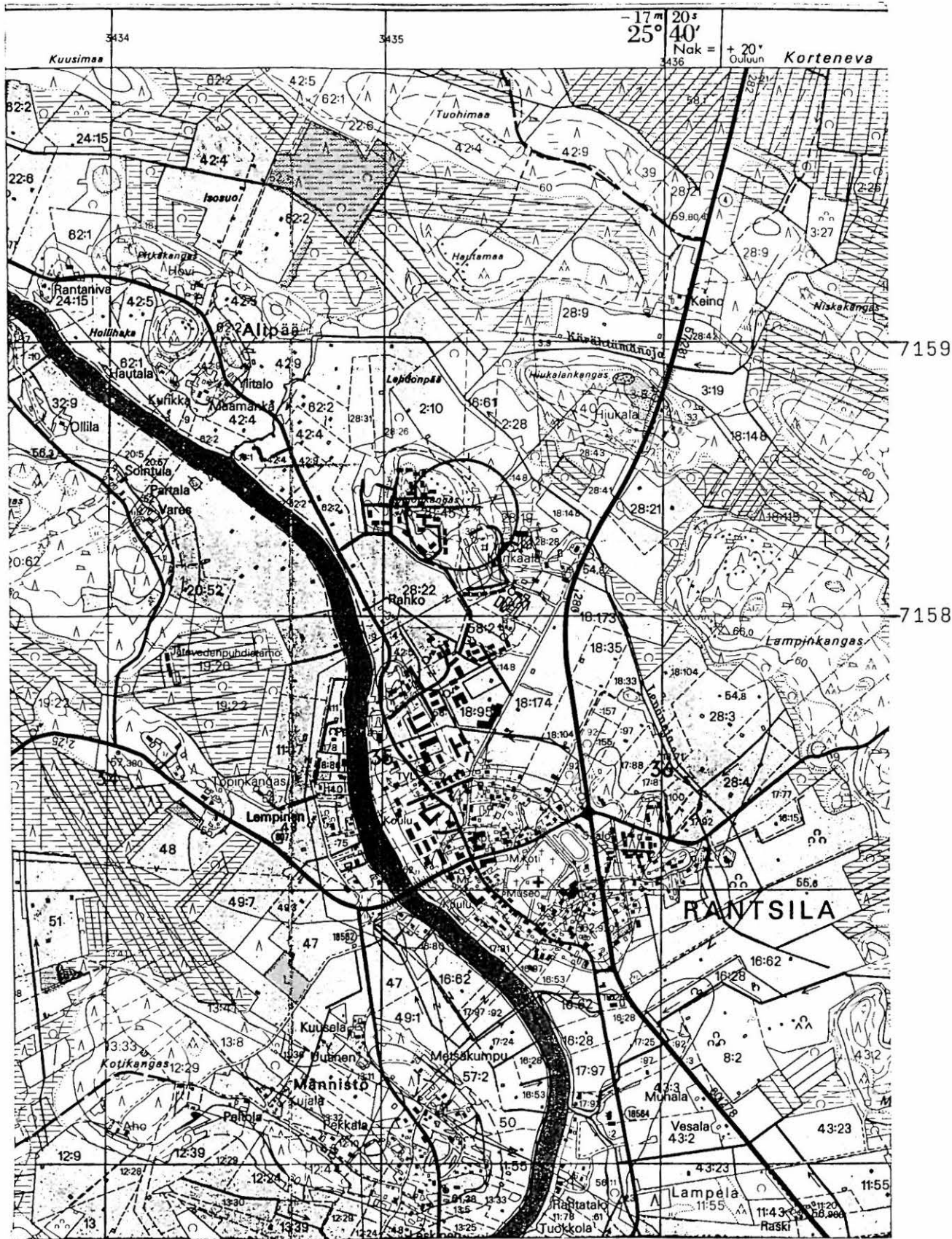
Aiemmat löydöt: KM 11776 reikäkivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 25 Keinonkangas

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

682 ei ole pöytä,
 Kuiton loppu on...
 n... 20.11.06 Sk.

RANTSILA 26

Kohteen nimi: Keränen
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka?. II.
 Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
 Koordinaatit: x = 7150 38, y = 3438 58, z = n. 60
 (Kerälän päärakennus)
 Kylä, kylänosa: Kerälä
 Tila, rek:no: 3:46 tai 3:12
 Maanomistaja: Risto Keränen
 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 7,3 km eteläkaakkoon, Hyttikoskesta noin 3,5 km luoteeseen, Siikajoen pohjoisrannalla. Alue on joenvarren peltoa, joka ympäröi Keräsen pihapiiriä. Pihapiiri sijaitsee ympäröivää aluetta hieman korkeammalla maastonkohdalla. Päärakennuksen eteläpuolelta laskee rinne kohti jokea, muutoinkin pellot viettävät jokeen päin. Maaperä oli paikoin hiekkavaa peltomultaa, etenkin rinteiden yläosassa.

Keräsen talosta on saatu eri kokoelmiin yhteensä neljä tasatalttaa ja epämääräinen kiviesine, mahdollinen iskujälkinen teelmä tms. Yksi tasataltoista (PPM 6723) mainitaan löydetyksi Kerälän talon pihan seutuvilta.

Inventoinnin aikana tarkastettiin talon lähipellot, joita parhailaan kynnettiin. Mitään kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavaa ei kuitenkaan löydetty. Pihan rakennetulla alueella havaintoja ei juuri ollut mahdollista tehdä, kuitenkin korkeahko piha-alue ja sen lähistö on ainakin löytötietojen ja myös maaston perusteella ilmeisin löytöpaikka.

Ks. myös kohde 42 Kantola.

Kohde tarkastettu: 5.6.1997

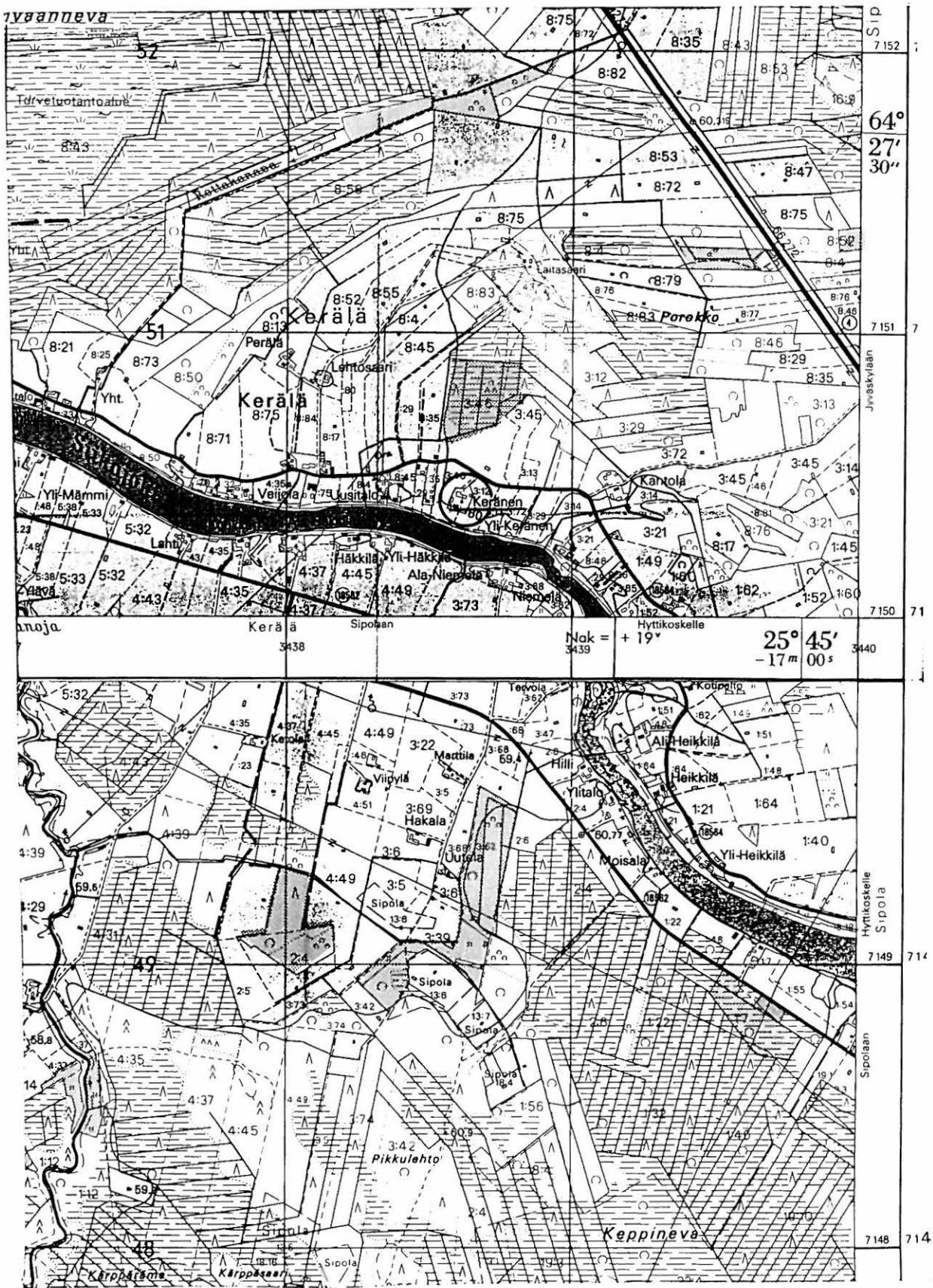
Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PPM 32 tasatalttaa, PPM 912 tasataltan teräosa, PPM 6723 tasatalttaa, RantsM 517 tasatalttaa ja RantsM 518 teelmä/vasarakivi?

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 58-59 RantsM:ssa olevat Kerälän esineet

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 27

Kohteen nimi: Honkala
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: ruutu 7158/3429?, z = n. 57,5 - 60
Kylä, kylänosa: Savaloja
Tila, rek:no: -
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 6 km länsiluoteeseen, Savalojan koulusta noin kilometri pohjoiseen, Savalojan länsipuolella.

PPM:n kokoelmissa oleva taltta on löytötietojen mukaan löydetty Savalojan Honkalan kylästä 1880. Honkalan kylällä tarkoitettaneen Honkalan talon seutuvia Savalojan kylän pohjoislaidalla nykyisten Mäkelän ja Koskelan talojen alueella. Vanhaa Honkalan tilaa ovat päänumeron 19 maat.

Alueen taloista yritettiin kysellä mahdollisesti paikalla tehtyjä esinelöytäjiä, mutta tällaisia ei tavattu. Myöskään maastotarkastelu ei tuottanut tulosta, joten löytöpaikka jäi tarkemmin määrittelemättä.

Kohde tarkastettu: 11.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PPM 34 kivitalta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 27 Honkala

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 28

Kohteen nimi: Niva
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
Peruskartta: 3421 06 RANTSILA
Koordinaatit: ruutu 7158-9/3433, z = n. 55 - 60
Kylä, kylänosa: Rantsila
Tila, rek:no: 24 tai 26
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta vajaan 3 luoteeseen, Siikajoen Nivankosken rannalla. Kaikki Nivankankaan talot (Niva, Jaakonniva ja Koskiniva) sekä joen koillisrannan Rantaniva ovat vanhan Nivan talon alueella.

Nivan talosta on peräisin PPM:n kokoelmassa oleva reikäkivi, joka on saatu kokoelmiin 1896. Tämän tarkkaa löytöpaikkaa ei saatu enää selville.

Koskinivasta (om. Hannu Ojantakanen, Nivankoskentie 50, 92500 Rantsila) kerrottiin, että talon pihalta olisi löydetty vastaavanlainen reikäkivi. Lapset olivat sen kuitenkin hukanneet edellisessä kesänä (1996). Esine oli löytynyt vanhan puretun rakennuksen alaista maata kynnettäessä. Nyt pihapiiri oli rakennettu ja uusittu, eikä paikalta voitu löytää mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

Jaakonnivan mailta tavattiin asuinpaikka, ks kohde 56. Jaakonnivan isäntä Seppo Kansanniva sanoi vanhan Nivan olevan Kansannivan ja Nivankankaan tien väliin jäävä autiona ollut talo. Tällöin PPM:n esine voisi liittyä Kansannivan asuinpaikkaan.

Lopuksi on vielä huomautettava, että vuoden 1950 yleiskarttaan 1:400 000 on Niva niminen talo merkitty nykyisen Rantanivan paikalle. Tämän pellot olivat kulokolla, eikä paikalta löydetty mitään mahdolliseen asuinpaikkaan viittavaa.

Kohde tarkastettu: 10.6 ja 18.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PPM 35 reikäkivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 28 Niva

7160

7159

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 29

Kohteen nimi: Pappila
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: ruutu 7156/3435 (?)
Kylä, kylänosa: Rantsila
Tila, rek:no: -
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin kilometri etelään, Siikajoen itärannalla. Rantsilan Pappilasta on löytynyt PPM:n kokoelmissa oleva kivikirves. Vanha Pappila on purettu 1970-luvun alkupuolella ja nykyisin sen alueella jokirannassa on omakotiasutusta. Osa Pappilan pellosta on säilynyt viljelysmaana. Alue on tasaista joenvarren vanhaa pelto-
tomaata, joka on savensekaista multaa.

Enemmät pappilan pellot ovat Nurkkalan (Rantatalo) Jari Ojan (Vanhan Pappilan tie, 92500 Rantsila) omistuksessa ja viljelyksessä. Hän ei ollut pelloiltaan löytöjä tehnyt. Tosin hän kertoi, että navetan paikkaa kaivettaessa oli tavattu pajan tai vastaavan hiilisiä jäänteitä. Tarkastuksen yhteydessä alueen pelloista ei tavattu mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa, joten esineen tarkka löytöpaikka jäi tarkemmin määrittelemättä. Myös osa omakotitaloista kierrettiin ilman tulosta.

Kohde tarkastettu: 18.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

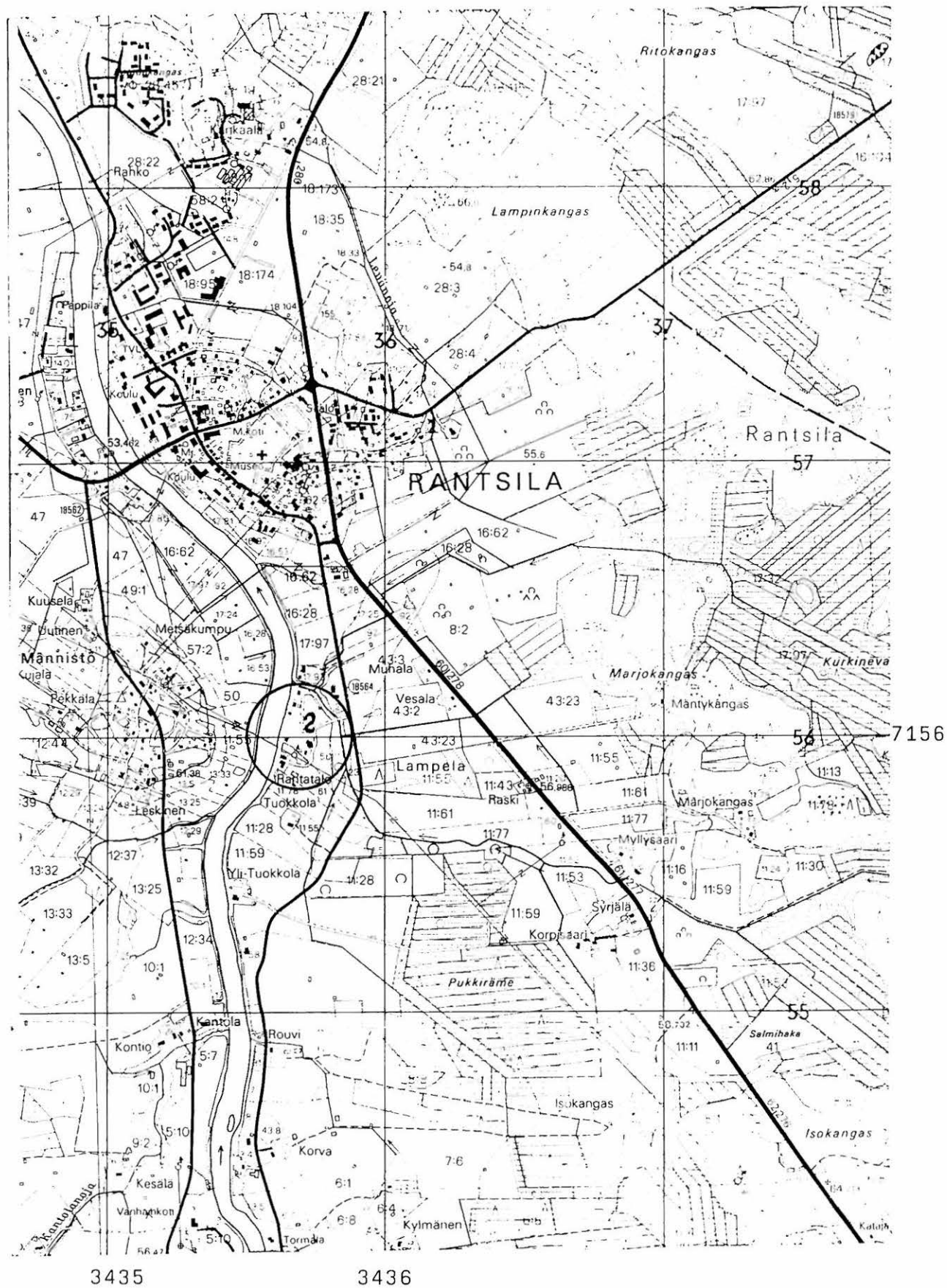
Aiemmat löydöt: PPM 36 kivikirves

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 29 Pappila

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 30

Kohteen nimi: Mankinen
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
Peruskartta: 3421 04 MANKILA
Koordinaatit: ruutu 7168/3429 (talo)
Kylä, kylänosa: Mankila, Jokikylä
Tila, rek:no: 10:?
Maanomistaja: Raimo ja Anni Huttunen
Jokikyläntie 10, 92350 Mankila
(Nykyinen Mankila l. Mankinen)

Rantsilan kirkolta noin 12,5 km pohjoisluoteeseen, Siikajoen itärannalla Temmekselle ja Saarikoskelle johtavien teiden risteyksen länsipuolella. Ilmeisesti viime vuosisadan vaihteessa on Aaro Mankinen myynyt PPM:n museolle kivikirveen.

Kirves lienee löytynyt jostakin Mankilan talon mailta. Mankilan tila on myyty ja tämän jälkeen useaan tilaan jaettu ilmeisesti 1910-luvulla eli sen jälkeen kun esine on museoon tullut. Alunperin Mankilan on ollut suuri tila. Kun nykyisen Mankilan väki ei ollut esi-neitä mailtaan löytynyt ja kun vanhan Mankilan maita on melkoisen laajalti, on löytöpaikkaa enää jokseenkin mahdotonta tarkemmin selvittää.

Kohde tarkastettu: 13.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

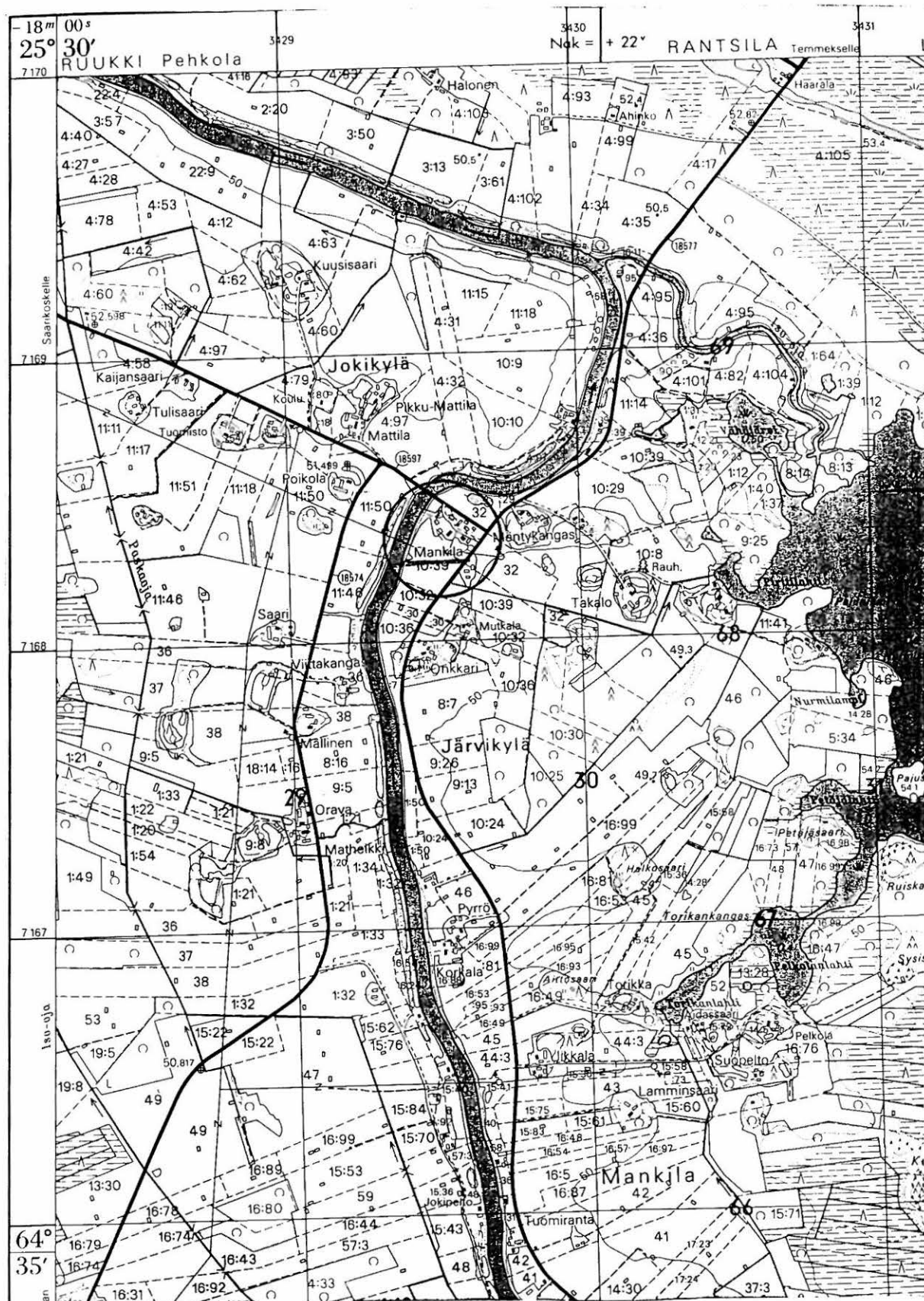
Aiemmat löydöt: PPM 597 kivikirves

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 04, p. 1980.

RANTSILA 30 Mankinen

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 31

Kohteen nimi: Ylitalo
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
Peruskartta: 3421 04 MANKILA
Koordinaatit: ruutu 7164/3429, z = n. 52,5 - 55 (?)
Kylä, kylänosa: Mankila, Koskelankangas
Tila, rek:no: alunperin päänumeroa 5 (nyk myös 54?)
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 10 km luoteeseen, Siikajoesta noin kilometri länteen. Ylitalo sijaitsee alavien peltojen ympäröimän pitkänomaisen asutun harjanteen kaakkoispäässä. Ylitalosta on viime vuosisadan vaihteessa saatu PPM:n kokoelmiin reikäkivi, jonka tarkempaa löytöpaikkaa ei kuitenkaan tunneta.

Vanha Ylitalo ei ole nykyiselle peruskartalle merkitty Ylitalo vaan nykyinen Vainio. Vainion isäntä Johannes Saarela (Koskelankangas 33, 92530 Mankila) kertoi, että vanhan "kanta-Ylitalon" maita ovat kaikki päänumeroa 5 olevat maat. Kankaalta ei hänen tietojensa mukaan ole kiviesineitä löydetty. Kun inventoinnin aikana alueella tehty maastotarkastelukaan, joka keskittyi lähinnä harjanteen kaakkoiskärjen eteläreunalle, ei tuottanut tulosta, jäi löytöpaikka tuntemattomaksi. Sinänsä Koskelankankaan alue sopiva kivikautista asutusta ajatellen.

Kohde tarkastettu: 13.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

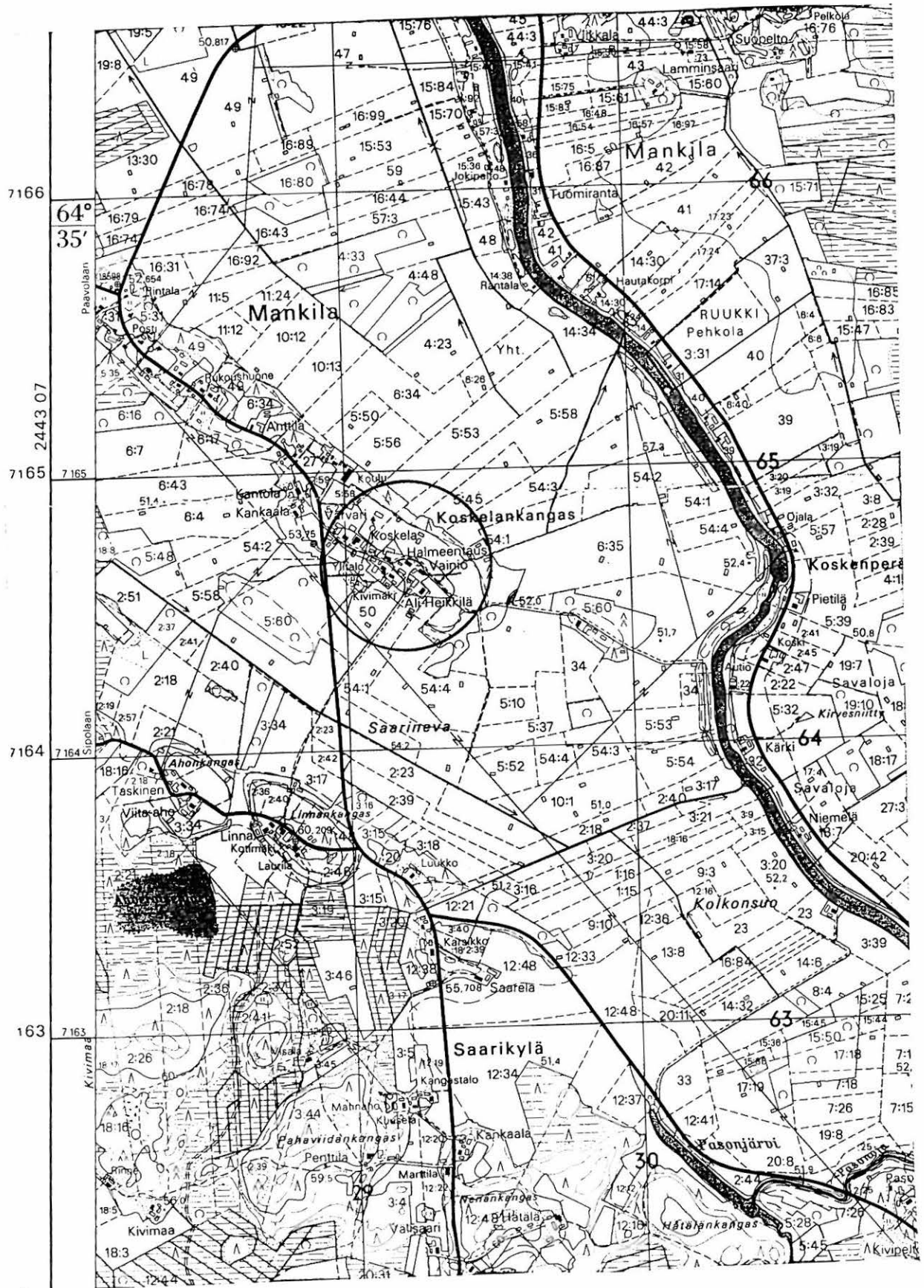
Aiemmat löydöt: PPM 661 reikäkivi.

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 04, p. 1980.

RANTSILA 31 Ylitälo

3429

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

682 07 004 p. 14.

RANTSILA 32

Kohteen nimi: Arola

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)

Peruskartta: 3421 04 MANKILA

Koordinaatit: x = 7166 40, y = 3429 46, z = 52,5 - 55
(Arolan mökin paikka)

Kylä, kylänosa: Mankila

Tila, rek:no: -

Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 11 km luoteeseen, Siikajoesta noin 100 metriä länteen. Alue on jokseenkin tasaista jokivarren peltoa. Maaperä on lähinnä savensekaista kangasmultaa.

PPM:n kokoelmiin vuonna 1896 toimitetun tasataltan teräpuolen löytöpaikaksi on mainittu Arola. Kyseltäessä selvisi Arolan olevan pieni jo raunioituva mökinpaikka, joka sijaitsee peltojen ympäröimänä keskellä tiheää haavikkoa. Mökki sijaitsee hieman ympäröiviä pelloja korkeammalla maastonkohdalla. Paikan viereiset pellot olivat kynnöksellä, mutta niistä ei tavattu mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa. Onko esine näiltä sijoilta löydetty, ei ole tiedossa.

Kohde tarkastettu: 13.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

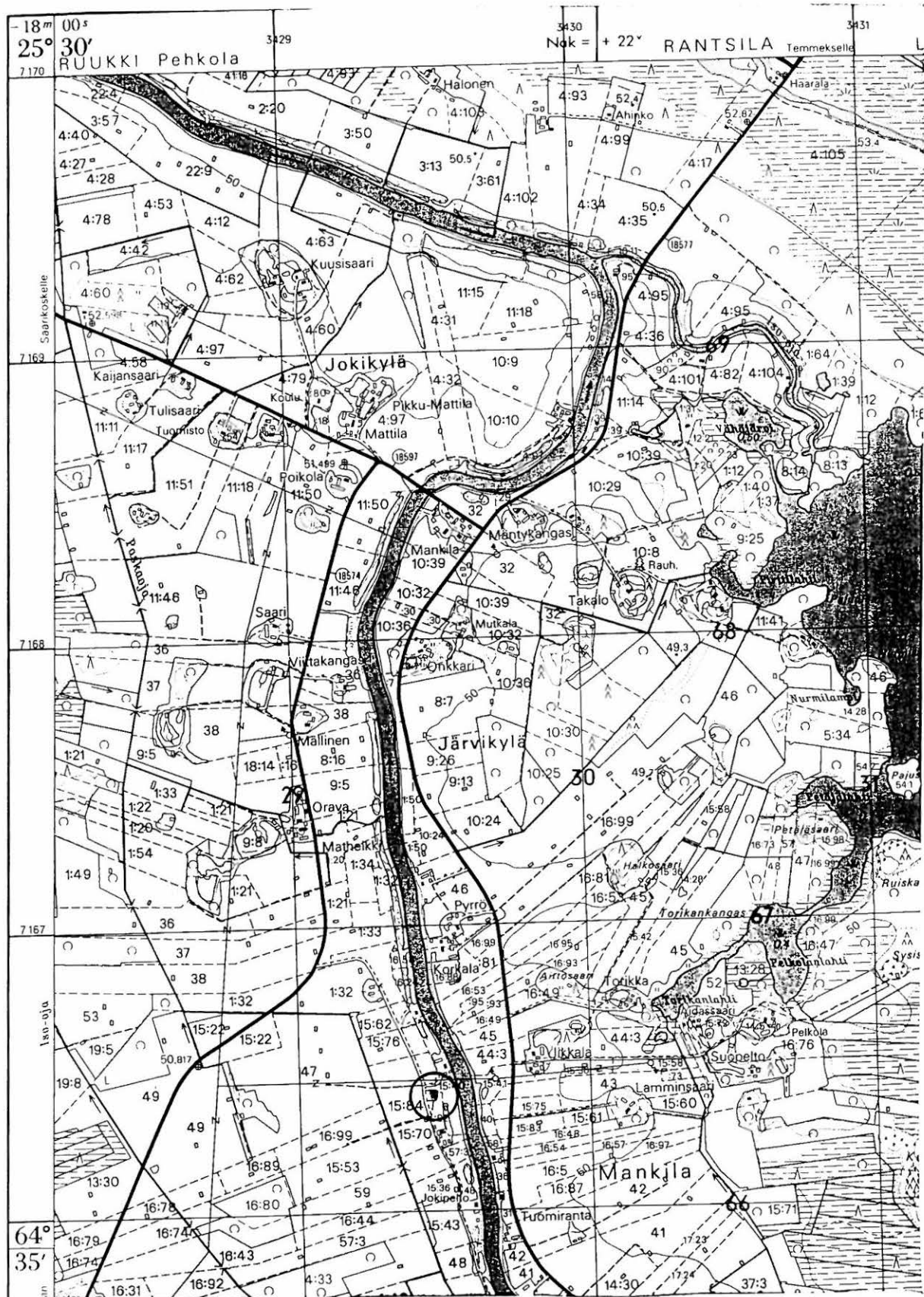
Aiemmat löydöt: PPM 666 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 04, p. 1980.

RANTSILA 32 Arola

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

682 07 0012 p.m.

RANTSILA 33

Kohteen nimi: Toppila
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. VI
 Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
 Koordinaatit: x = n. 7157 28, y = n. 3435 55,
 z = n. 60 (arvio)
 Kylä, kylänosa: Rantsila, Kirkonkylä
 Tila, rek:no: -
 Maanomistaja: -

PPM:n kokoelmissa oleva tasataltta on löytötietojen mukaan vanhan sotilastorpan maalta Rahkon pellosta noin 200 - 300 metriä kirkosta. Esine on löydetty kyntötyössä savimultamaasta, ylempänä maaperä on hiekkaista loivaa Takalosuoohon viettävää mäkeä. Kuvauksen perusteella löytöpaikka paikantuu jokseenkin koordinaattien osoittamalle alueelle, missä on sijainnut Raksin sotilastorppa (vrt. kohde 54). Rahko sen sijaan on talo löytöpaikasta noin kilometri luoteeseen. Rahko nimistä sotilastorppaa ei Rantsilassa ole ollut.

Alue on edelleenkin osittain peltoa, jonka reunoilla on vanhojen talojen lisäksi jokunen uusi omakotitalo. Pellon yläosat ovat olleet kiviset ja ne on koneellisesti raivattu, jolloin myös maita on siirretty. Tarkastettaessa oraalla olleesta pellosta ei löydetty mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa, vaikka samoilta sijoilta on toinenkin kiviesine, ks. kohde 54.

Kohde tarkastettu: 18.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

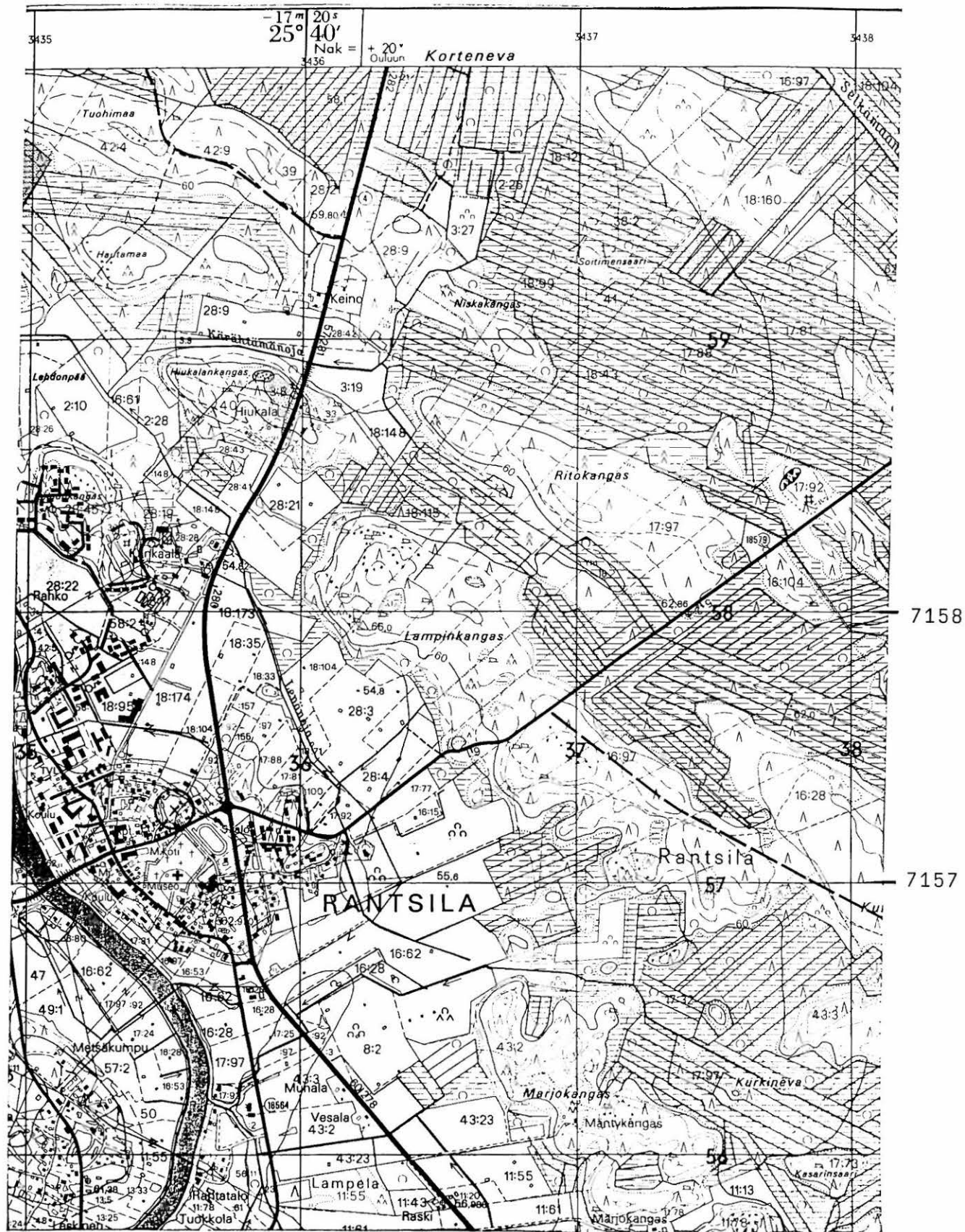
Aiemmat löydöt: PPM 4313 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 76 Kirkonmäen pohjoisrinnettä, löytö jokseenkin kuvan keskellä olevan talon tasalta, talon vasemmalla puolen olevista pelloista, pohjoisesta.

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 33 Toppila

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 34

Kohteen nimi: Mäntyrinne, Taivalneva
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 3412 06 RANTSILA/3412 09 JÄRVITALO
 Koordinaatit: x = n. 7159 70 - 7150 10, y = 3440 70-85
 z = n. 62,5
 Kylä, kylänosa: Sipola
 Tila, rek:no: 15:17 tai 15:18
 Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 4,5 km kaakkoon, Siikajoesta noin 1,5 km itään ja noin 2 km pohjoisluoteeseen Hyttikoskesta Jyväskylään johdettavan tien itäpuolella. Alue on alavaa Taivalneva-nimistä suopeltoa. Sen pohjoispuolella on Parpansaaret-niminen korkeampi kangasalue, muutoin lähiympäristö on suhteellisen tasaista aluetta.

PPM:n kokoelmissa paikalta oleva kourutaltoa on löydetty noin 50 - 60 cm syvästä savimullasta ojaa kaivettaessa 1948. Esineen löytäjä Iikka Heikkilä on asunut Mäntyrinteen taloa löytöpaikasta noin 3 km kaakkoon. Nytemmin tila on myyty ja Taivalnevan palsta on erillään Mäntyrinteestä. Löytöpalsta on Hyttikosken itärannalla sijainneen Hyttilän (Rno. 15) maista erotettu. Hyttilän rekisterinumero selvisi sipolankyläläiseltä Lauri Rahikaiselta, joka ei kuitenkaan muistanut mikä palsta löytöalueella oli kuulunut Heikkilälle. Allekirjoittanut tapasi sattumalta Siikalatvan inventoinnin aikana 1996 löytäjän pojan. Hän kertoi löydöstä ja että löytöpaikka on etelästä tultaessa ennen sähkölinjaa tien oikealla puolen olevalla palstalla, joka on istutettu metsäksi. Todennäköisimmin kyseessä on siis palstoista pohjoisempi, palsta 5:18, joka kasvaa istutettua mäntymetsää. Kyseessä lienee irtolöytö.

Kohde tarkastettu: 2.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

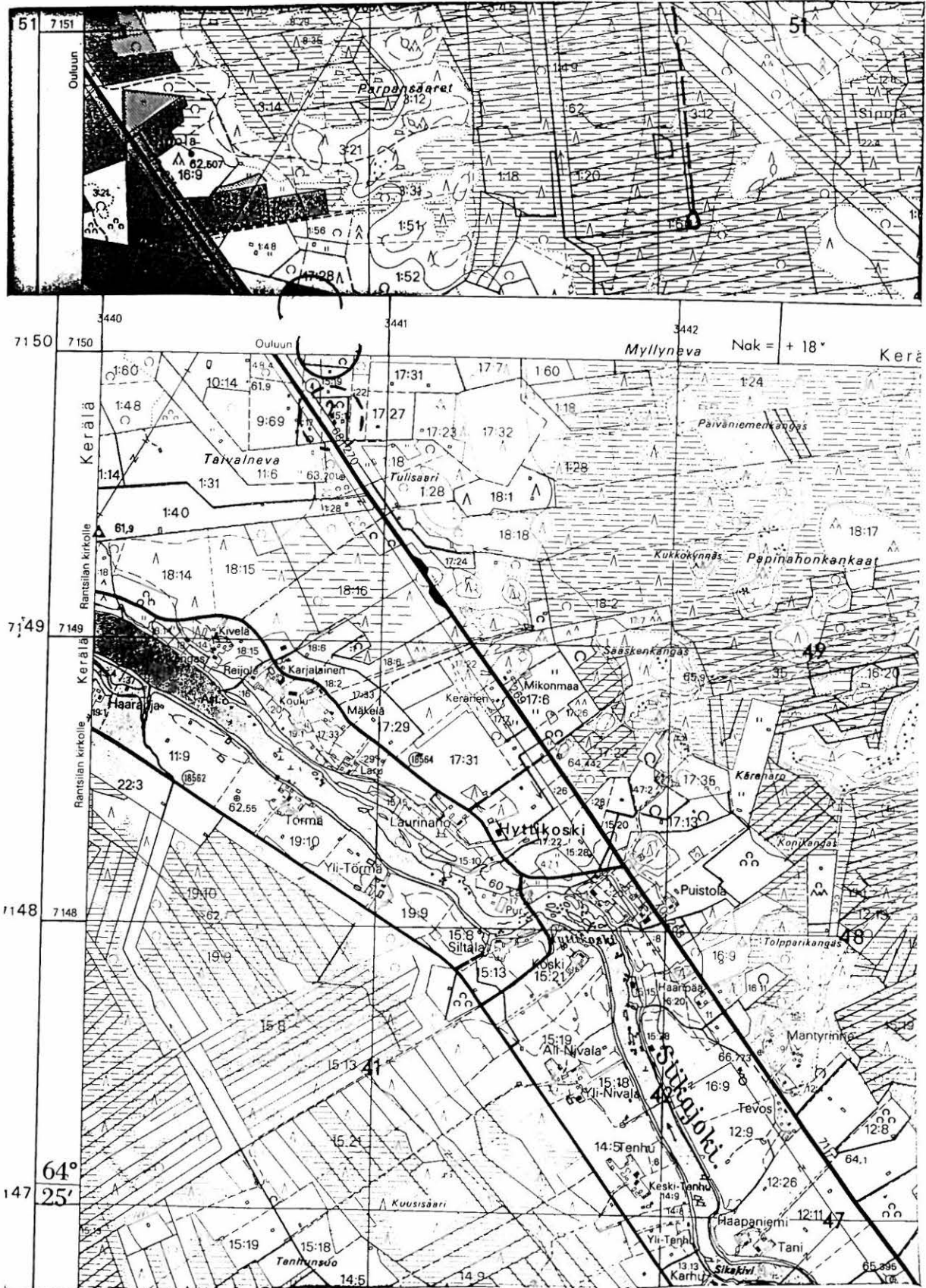
Aiemmat löydöt: PPM 4270 kourutaltoa

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 08 + 3412 09, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 34 Mäntyrinne, Taivalneva

3412 06 RANTSILA + 3412 09 JÄRVITALO
 Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 35

Kohteen nimi: Saarelankangas
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.
 Peruskartta: 3421 04 MANKILA
 Koordinaatit: x = 7163 12-16, y = 3429 22-50,
 z = n. 52,5 - 55
 Kylä, kylänosa: Mankila, Saarikylä
 Tila, rek:no: 12:48 ja 12:38
 Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 8 km luoteeseen, Siikajoesta vajaat 1,5 km länteen Ahveroisenjärven ja Pasonjärven puolimaissa. Saarelankangas on itään kohti jokea pistävä harjanne, jota länttä lukuun ottamatta ympäröivät alavat jokivarren pellot. Viereiset etelä- ja lounaispuoliset kankaat rajaavat Saarelankankaan eteläpuolelle noin 500 metriä leveän ja hieman kapeamman lahden, joka nykyisin on peltona.

Asuinpaikka sijaitsee Saarelankankaan eteläreunalla rinteen yläosassa Mankilantien molemmin puolin. Paikalta on aiemmin löydetty rombimainen reikäkivi tien ja Saarelan talon, nykyisten raunioiden, välistä soranotossa, noin 5 - 15 metriä tiestä. Inventoinnin aikana löydettiin oraalla olleen pellon yläreunasta tien itäpuolelta kvartsi-iskoksia aina Saarelan talon kaakkoispuolelle saakka. Tien länsipuolella oras oli pienempää ja kvartssia löydettiin enemmän. Ne sijaitsivat Mankilantieltä itään lähtevän tilustien tuntumassa, sen molemmin puolin. Tilustien pohjoispuolisella nurmella, missä maa oli paikoin rikkoutunut oli myös pari kvartsi-iskosta. Viimeksi mainittu tilustien pohjoinen alue on Kalervo Nyströmin omistuksessa. Hänelle asuinpaikasta ilmoitettiin. Tilustien eteläpuolinen alue on Linnojen omistuksessa ja Mankilantien itäpuolisen alueen omistaa Juhani Räpinä Jokikylästä. Osa asuinpaikasta on tuhoutunut pienimuotoisessa hiekan/soran otossa, osin tien teossa. Kvartsi-iskoksia ei poimittu talteen. Näiden lisäksi alueella oli palanutta kiveä.

Kohde tarkastettu: 11.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

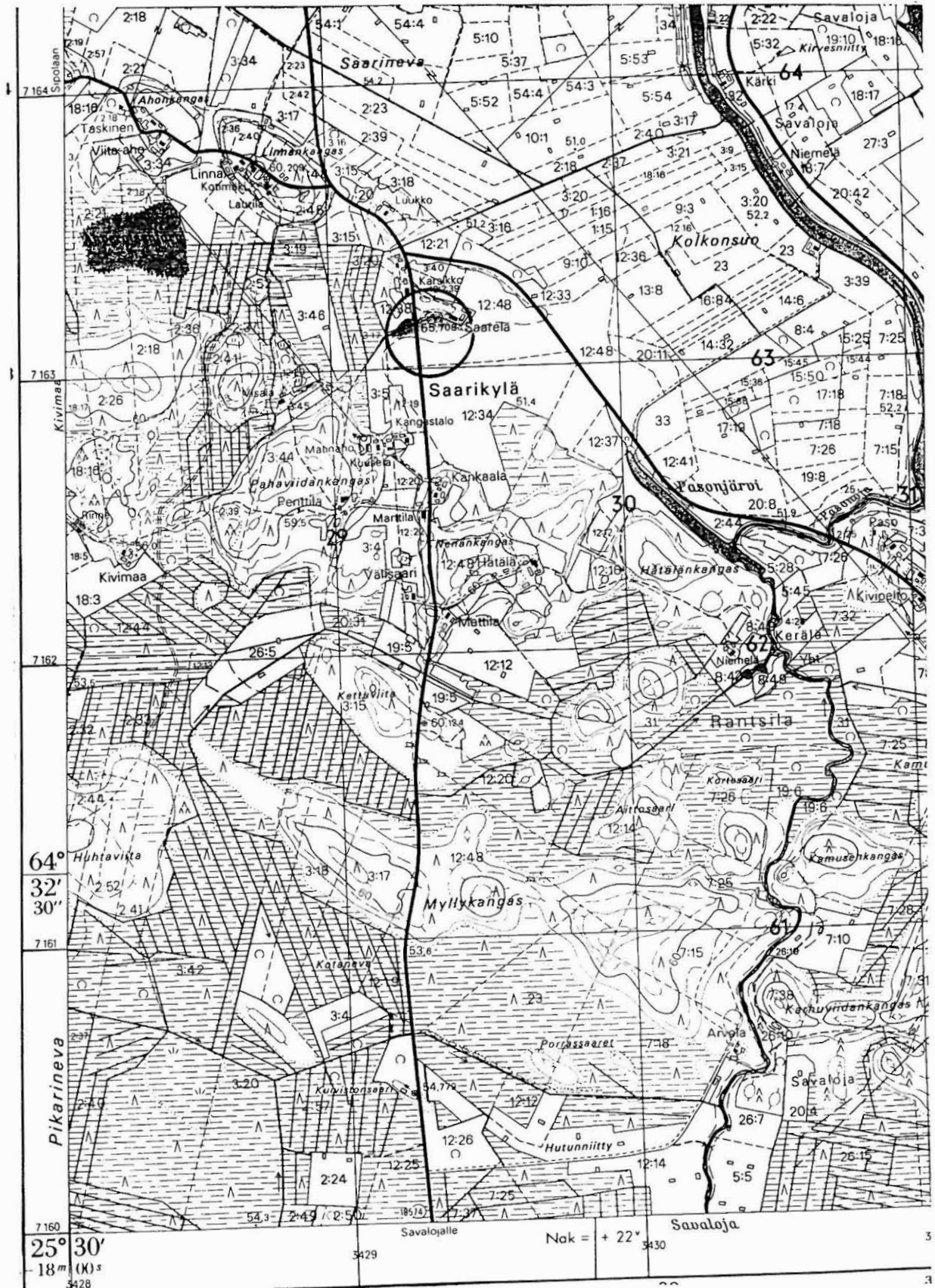
Aiemmat löydöt: PPM 4174 rombinmuotoinen reikäkivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 70 Kohde Pasontieltä kaakosta, as.p. korkeimman kohdan metsikön vasemmalla puolen rinteen yläosassa.
 D 97 Asuinpaikka keskellä peltojen yläreunassa, etelästä

Kartta: Peruskarttaote 3412 04, p. 1980.

RANTSILA 35 Saarelankangas

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 36

Kohteen nimi: Ryky
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II(?)
Peruskartta: 3412 08 SIPOLA
Koordinaatit: x = 7149 08, y = 3449 64, z = 87,5-90
(Rykyyn talonpaikka)
Kylä, kylänosa: Sipola, Kurranjärvi
Tila, rek:no: 22:4
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 16 km itäkaakkoon, Kurranjärven pohjoisen Valkiaisperän länsirannalla. Rykyyn talo sijaitsee järven rannalla järven länsipuolisen korkean harjanteen suojassa. Talo on raunioitumassa ja sitä ympäröivät pellot kasvavat monivuotista kulokkoa ja ojat koivua. Maaperä paikalla on hiekkamoreenia, paikoin hiekkää.

Rykyyn talon pelloista on löydetty kaksi kokoelmiin saatua kiviesinettä. Rykyyn talon maat ulottuvat Valkiaisperän pohjoisrannalta Kurranjärven länsirantaa runsaat kaksi kilometriä etelään. Pellot ovat kuitenkin pääosin sijainneet lähellä taloa, joka maastollisesti on asuinpaikkaa ajatellen varsin sopiva paikka. Talon läheisyyteen tehtiin muutama lapionpisto, mutta kvartsia tms. ei onnistuttu löytämään. Ehkä ainoana mahdolliseen asuinpaikkaan viittaavana havaintona voidaan mainita talosta vajaan 100 metriä länsiluoteeseen peltokerroksen alla havaittu heikko likamaa. Tällä kohdin maaperä oli hiekkää.

Kohde tarkastettu: 16.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

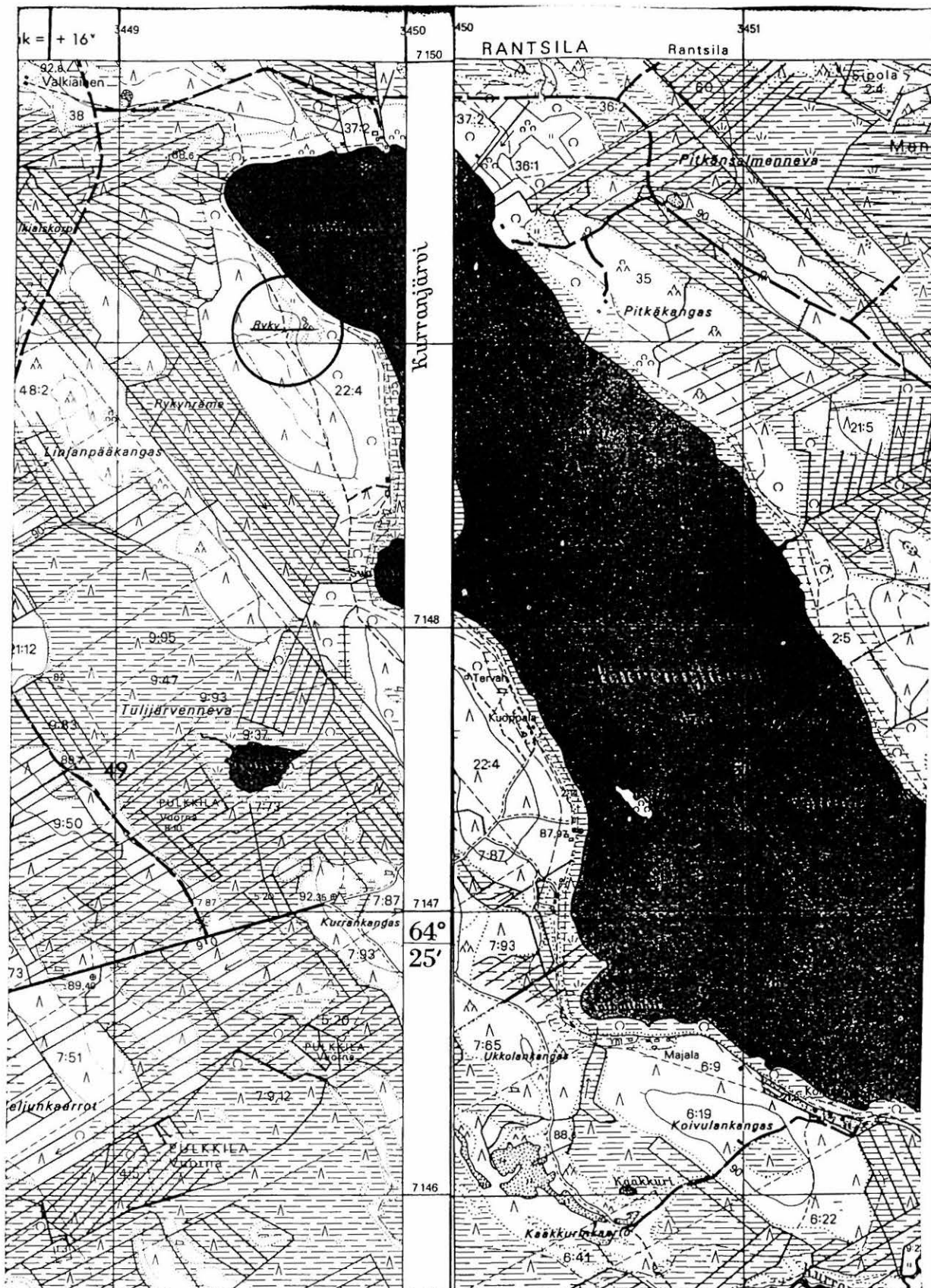
Aiemmat löydöt: PPM 6726 tasataltta ja RantsM 64 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 65-66 RantsM:ssa oleva Rykyyn tasataltta

Kartta: Peruskarttaote 3412 08 (+ 3412 11), p. 1980, päälle p. 1990

RANTSILA 36 Ryky

3412 08 SIPOLA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 37

Kohteen nimi: Männistönkangas, Syrjä-Partanen
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.
 Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
 Koordinaatit: x = 7156 08, y = 3433 64, z = n. 60
 Kylä, kylänosa: Rantsila, Männistö
 Tila, rek:no: 13:8
 Maanomistaja: Taavi Eräjoki, Oulu

Rantsilan kirkolta noin 2,1 km länsilounaaseen, Männistönkankaan länsipuolella, Suninkankaalle johtavan metsäautotien varrella Kotikankaan länsipuolisella Syrjä-Partanen nimisen kankaan itäreunalalla. Alue on hakkuun jäljiltä äestetty moreenikangas, jossa on pari kolme pientä umpeenkasvanutta vanhaa lapioin kaivettua soranotto- paikkaa.

Vuonna 1918 on löydetty Männistön kankaasta soraa otettaessa kauttaaltaan hiottu reikäse. Esine on ainakin 1920-luvun hallussa ollut Rovasti Simeliuksen hallussa (ks. kivikauden lappuluettelo). Yritettäessä jäljittää esineen löytöpaikkaa selvisi seuraavaa. Männistönkankaan sorakuopat on maisemoitu ja peitetty. Lisäksi niiden yhteydestä ei tiedetty kiviesineitä löydetyn. Sen sijaan Männistön Mortin talon vanha emäntä Anna-Emilia Lammi os. Mortti kertoi, että Simeliuksen haltuun on kulkeutunut Juho Mortin sorakuopasta löytämä esine ja että esine on löytynyt Syrjä-Partasesta, ei Männistönkankaalta.

Aluetta tarkastettaessa koordinaattien osoittamasta paikasta löydettiin äestysurista kvartsi-iskoksia, kivilajilohelma ja palanutta kiveä. Pääosa havainnoista tehtiin metsäautotien pohjoispuolelta tien ja sorakuoppien välistä. Tien eteläpuoleltakin tavattiin kaksi kvartsi-iskosta. Asuinpaikka vaikutti pesäkkeelliseltä, voimakkaita likamaavärjäymiä ei havaittu.

Kohde tarkastettu: 6.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

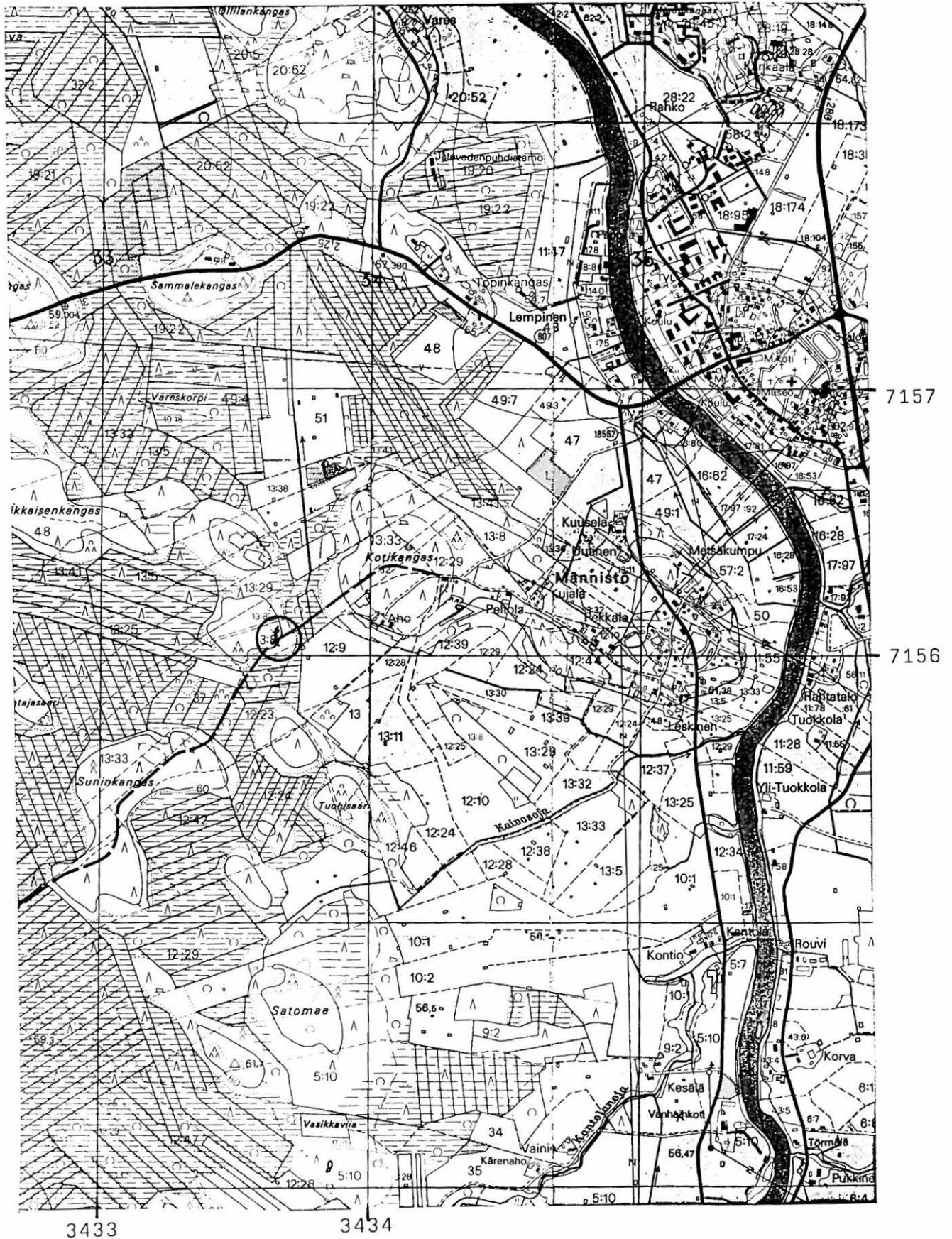
Aiemmat löydöt: Reiällinen kiviesine/Rovasti N.S. Simelius?

Inventointilöydöt: KM 30689:1 kivilajilohelma ja -:2 kvartsi-iskos

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 37 Männistökangas, Syrjä-Partanen

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 38

Kohteen nimi: Välitalo
Määrittely ja mj-luokka: "muinaisasuinpaikka"/kivirakennelmia.II.
Peruskartta: 3412 11 KURRANJÄRVI
Koordinaatit: x = 7149 94, y = 3456 94, z = 95 - 97,5
Kylä, kylänosa: Sipola, Haaraoja
Tila, rek:no: 3:5-8
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 23 km itäkaakkoon, Temmeksestä Kestilään johtavan tien itäpuolella, Ylijärvestä noin kilometrin pohjoiseen, laajan neva-alueen länsireunalla olevalla kankaalla.

Kivikkoisten matalien kankaiden pohjoispään itäreunalla on kaksi kivirakennelmaa. Molemmat ovat neliömäisiä maakivien väliin kylmämuurattuja majanpohjia tms. Seinämien leveys vaihtelee metrin molemmin puolin, korkeutta niillä on noin metri tai hieman enemmän. Rakenteista koillisempi (PP-76/rakenne 2) on alaltaan noin 5 x 5 metriä, sisätilan ollessa noin 2 x 3 metriä. Oviaukko on pohjoisluoteeseen. Tästä noin kymmenkunta metriä kaakkoon olevan edellistä hieman korkeamman rakenteen (PP-76/rakenne 1) ala on noin 6 x 6 metriä ja sisätila noin 3 x 4 metriä. Oviaukko tässä kohti kaakkoa. Molemmat sisätilat ovat kivikkoisia ja epätasaisia. Tulisijan jäänteitä tai palaneita kiviä ei paikalla ollut.

Kohde tarkastettu: 19.6.1997

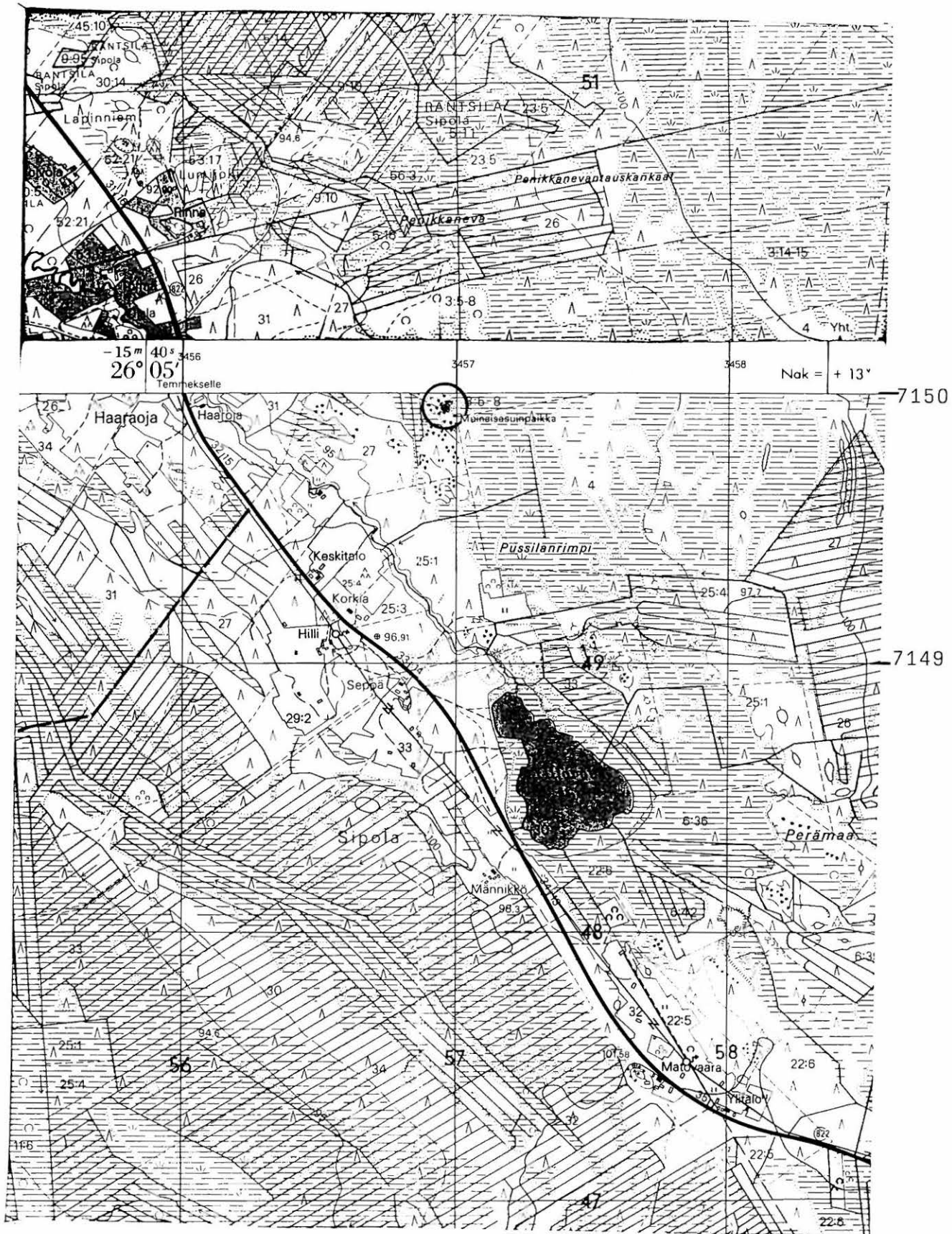
Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1976, P. Purhonen

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 11 (+ 3412 12), p. 1980(-79), pp. -90.

3412 11 KURRANJÄRVI

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 39

Kohteen nimi: Leuanojan törmä
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
Peruskartta: 3412 05 PELKOPERÄ
Koordinaatit: x = 7149 92, y = 3437 02, z = 57,5 - 60
(Eetu Vähän talon paikka)
Kylä, kylänosa: Kerälä
Tila, rek:no: 11
Maanomistaja: Eetu Vähä
Rantsilan vanhainkoti

Rantsilan kirkolta noin 7 km eteläkaakkoon, Kerälän Alitalon kohdalla Siikajokeen etelästä laskevan Leuanojan varrelta.

PPM:n kokoelmissa olevan pohjalaisen poikkikirveen on löytänyt Eetu Vähä. Hän on asunut Leuanojan länsirannalla koordinaattien osoittamassa paikassa. Löytäjä asuu nykyisin huonokuntoisena vanhainkodissa. Todennäköisimpänä löytöpaikkana voidaan pitää hänen aikoinaan viljelemäänsä noin 200 metrin pituista palstaansa Leuanojan länsirannalla. Pellot ovat yhä viljelyksessä, mutta tarkastuksen aikana heikolla nurmella, joka häytti havainnointia. Maaperä alueella oli hiekkavaa multaa ja joen törmät melko korkeat, mutta mitään kiinteään asuinpaikkaan viittaavaa paikalta ei onnistuttu löytämään.

Kohde tarkastettu: 6.6.1997

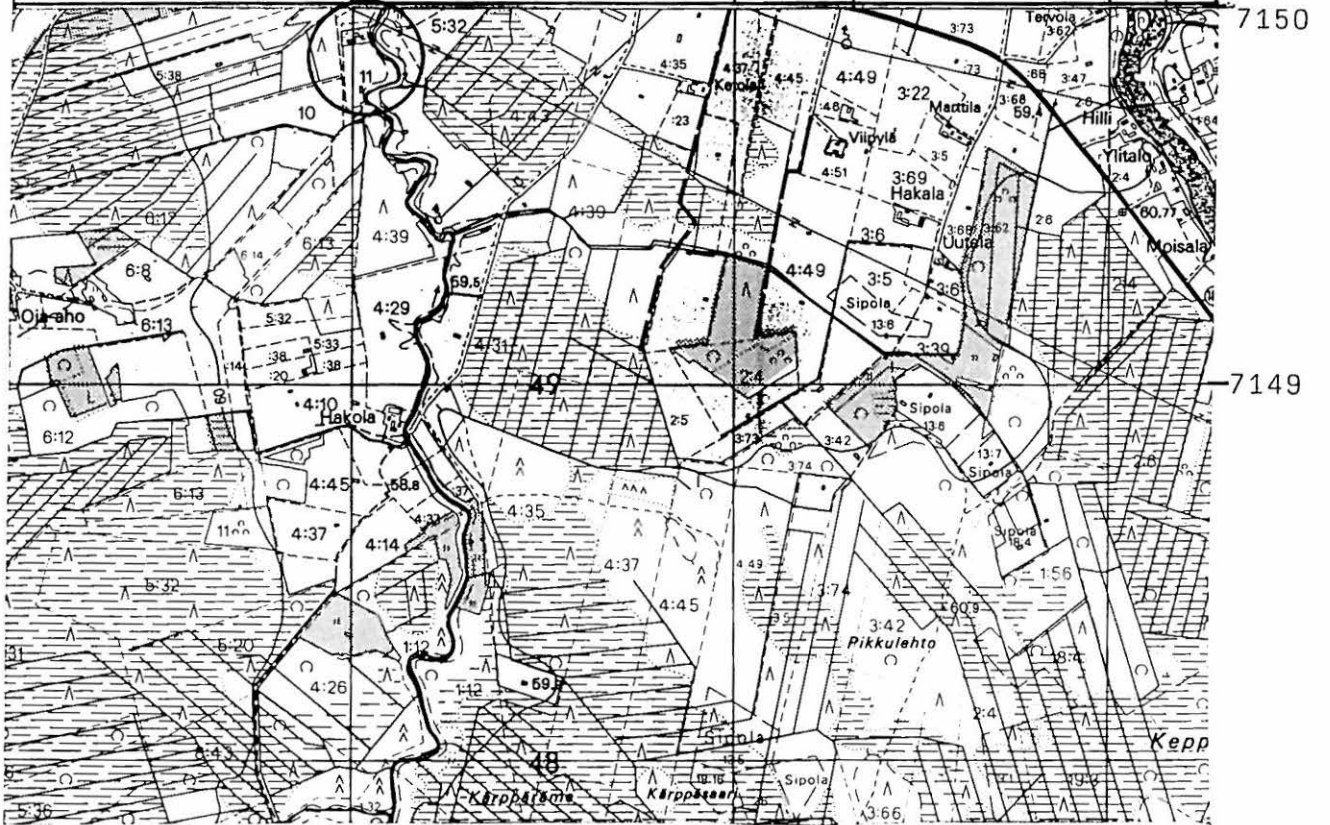
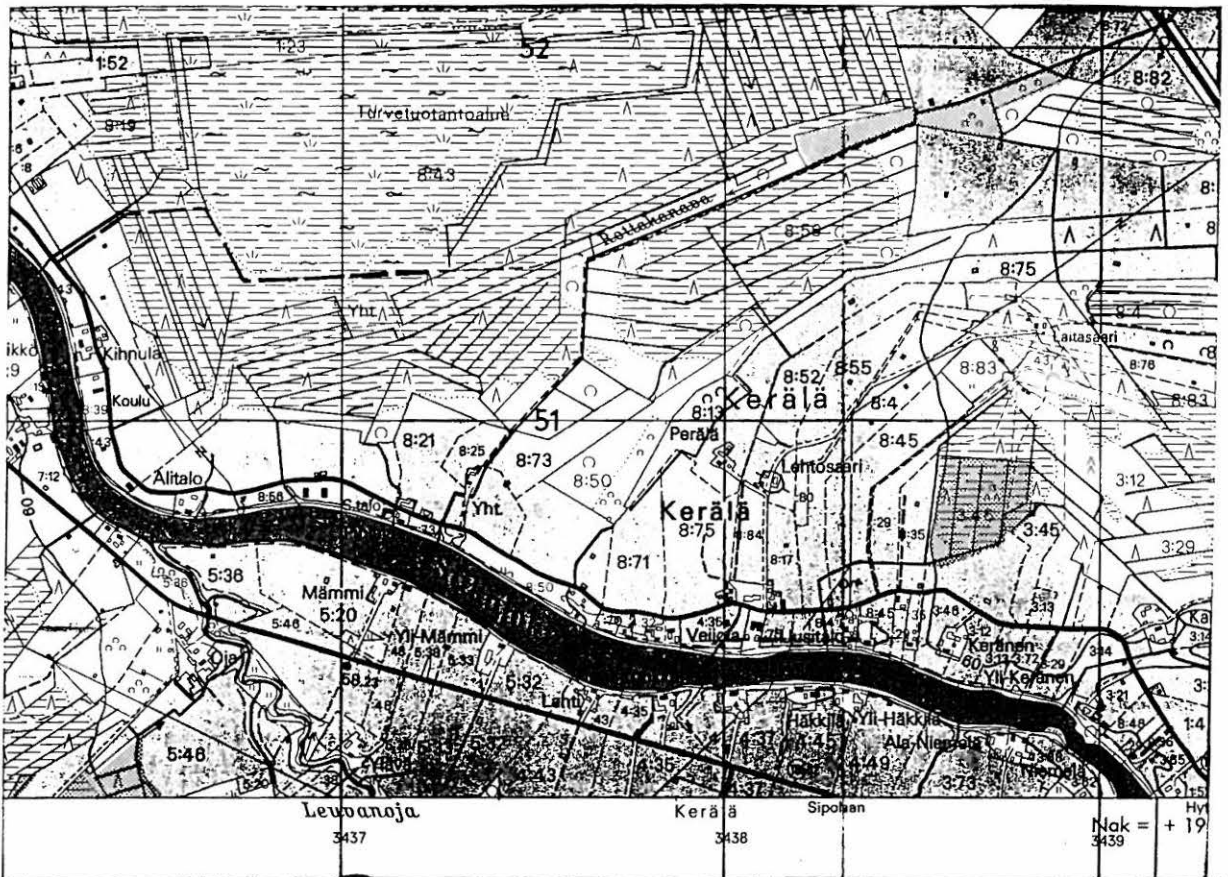
Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PPM 6079 poikkikirves

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 05 (+ 3412 06), p. 1979, päälle p. 1990.

3412 05 PELKOPERÄ

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 40

Kohteen nimi: Yli-Häkkilä
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: x = 7150 26, y = 3438 38, z = n. 60
Kylä, kylänosa: Kerälä
Tila, rek:no: Yli-Häkkilä 4:49
Maanomistaja: Tapio Häkkilä
Jylhänrannatie 890, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 7,3 km eteläkaakkoon, Siikajoen etelärannalla, Leuvanojan suusta noin 1,9 km jokivartta ylöspäin. Alue on tasaista joenvarren viljelysmaata.

Löytöpaikka sijaitsee Yli-Häkkilän talouskeskuksen itäpuolella pihan ja pellon rajalla, pellolle johtavalla ajouralla noin 5 - 8 metriä joesta. Nykyisen omistajan, löytäjä Jussi Häkkilän veljen, osoittamalta löytöpaikalta ei tavattu mitään kiinteään asuinpaikkaan viittavaa. Tapio Häkkilän mukaan muita esinelöytöjäkään ei ole alueelta tehty. Tarkastuksen aikana löytökohdan viereinen rantapeltö oli kynnöksellä.

Kohde tarkastettu: 6.6.1997

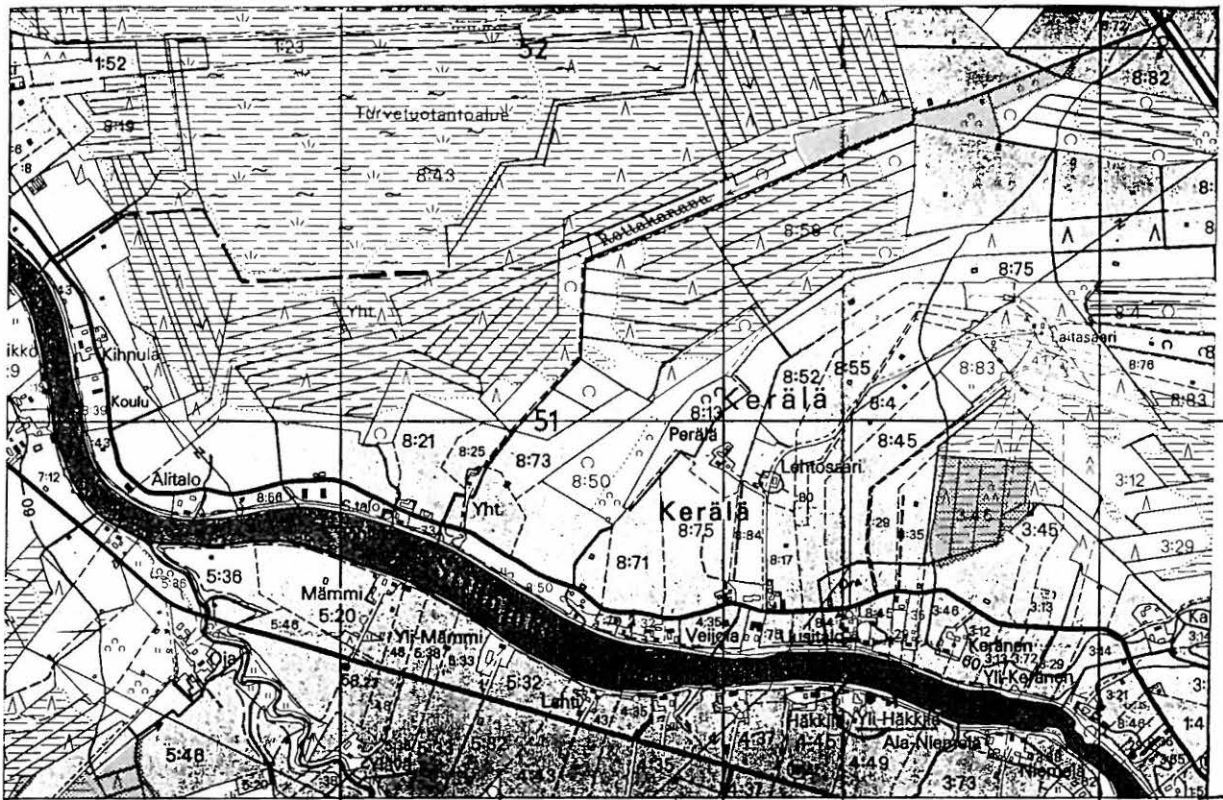
Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: PPM 6080 kourutalilta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

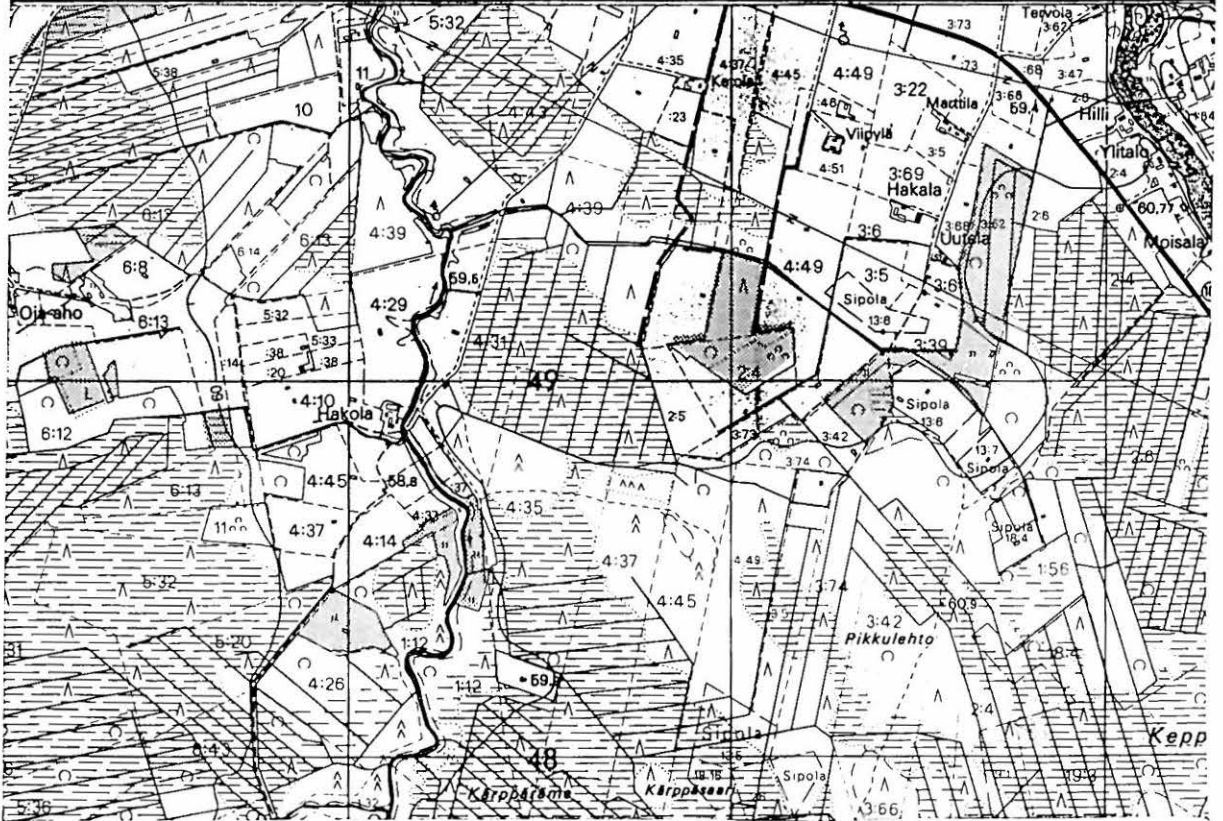
Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

7151

7150

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 41

Kohteen nimi: Lamminsaari
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.
Peruskartta: 3421 04 MANKILA
Koordinaatit: x = 7166 33, y = 3430 12, z = n. 52,5
Kylä, kylänosa: Mankila, Järvikylä
Tila, rek:no: 43
Maanomistaja: Anne Pelkonen
Lamminsaarentie, 92530 Mankila

Rantsilan kirkolta noin 10 km luoteeseen, Siikajoesta noin 500 metriä itään ja Mankilanjärven lounaisesta Torikanlahdesta noin 250 metriä lounaaseen. Joen ja järven välinen alue on jokseenkin tasaista viljelysmaata. Lamminsaari on peltojen ympäröimä läpimitaltaan vajaat 100 metriä oleva korkeahko suhteellisen jyrkkärinteinen mäki.

Mäen laella, sen länsireunalla olevasta pellostä on löydetty tasaltta. Pellostä tavattiin yksi kvartsi-iskos, mutta talonväki kertoi niitä olevan enemmänkin. Inventoinnin aikana talon kaakkoisseinustalta kiersi avoin vesijohtokaivanto koillisen nurkan ympäri noin parin metrin päässä talosta. Kaivannon seinämässä talon koillispäädyssä havaittiin palaneita kiviä ja punaiseksi kuumentunutta hiekkaa. Havaintojen perusteella mäen laella vaikuttaa olevan kivikautinen asuinpaikka.

Kohde tarkastettu: 13.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

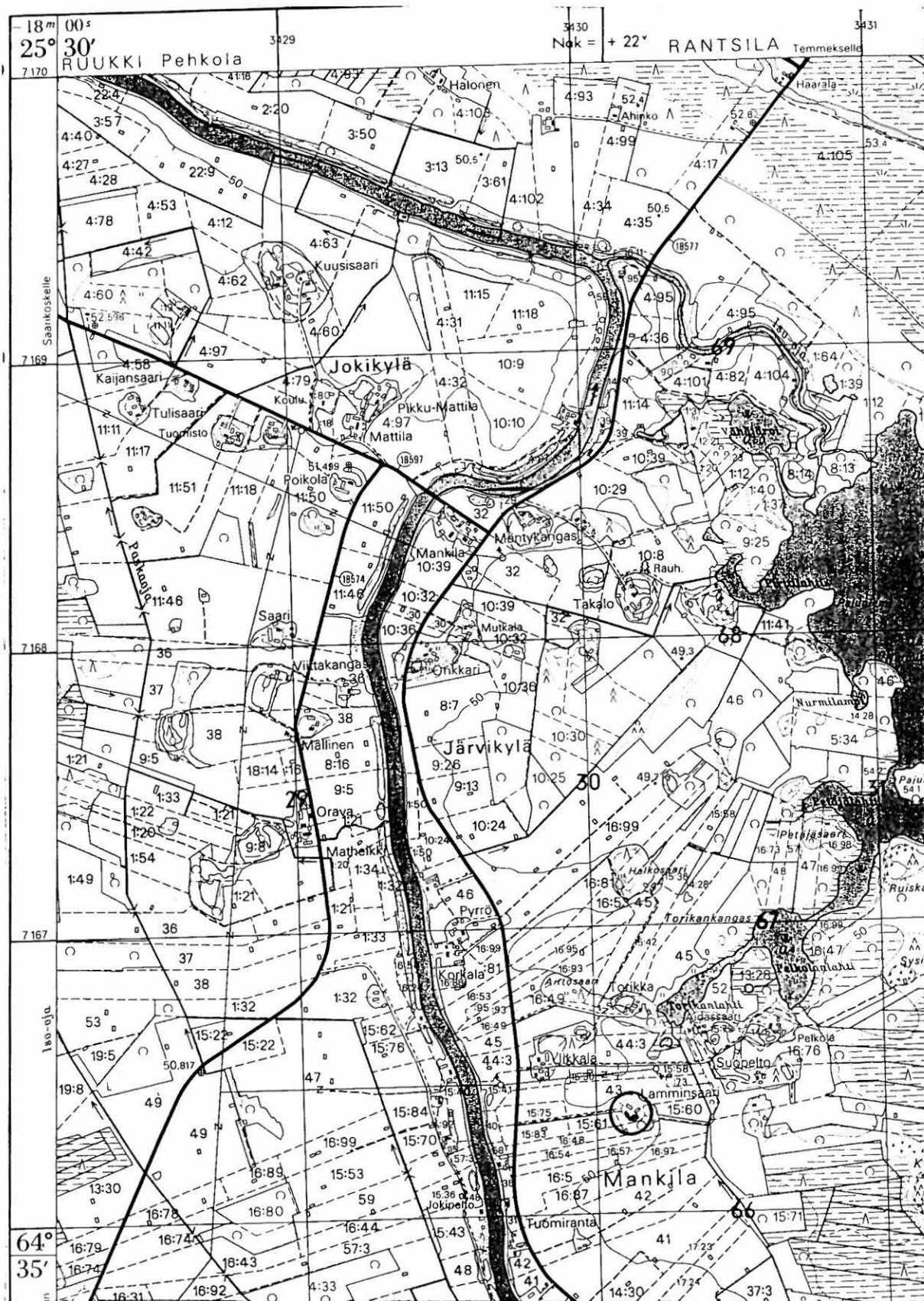
Aiemmat löydöt: PPM 7178 kivitaltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 98 Lamminsaari lännestä, D 99 taltan löytöpelto luoteesta, D 100 vesijohtokaivanto talon koillispäässä idästä kuvattuna ja D 101 likamaa ja palaneet kivet kaivannon länsiprofiilissa.

Kartta: Peruskarttaote 3412 04, p. 1980.

RANTSILA 41 Lamminsaari

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 42

Kohteen nimi: Kantola
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: x = 7150 28, y = 3438 90, z = 57,5 - 60
Kylä, kylänosa: Kerälä
Tila, rek:no: Kantola 3:14
Maanomistaja: Olavi Oja
Kantolantie 100, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 7,5 km eteläkaakkoon, Siikajoen pohjoisrannalla, Leuvanojan suusta noin 2,4 km Siikajokivartta ylöspäin. Alue on jokseenkin tasaista, loivasti kohti joentörmää viettäviä peltoa. Löytöpaikan itäpuolella on notkelma, jota pitkin jokeen laskee oja koillisesta.

Paikalta on löydetty tasataltta. Tarkastuksen aikana pelto oli talvenpainamalla kynnöksellä. Savikkomultaisesta pellostä ei onnistuttu löytämään mitään kiinteään asuinpaikkaan viittaavaa. Löytöpaikasta noin 300 metriä länsiluoteeseen on Kerälän talon pihapiiri, jonka tienoilta on useita esinelöytöjä, ks. kohde 26.

Kohde tarkastettu: 5.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

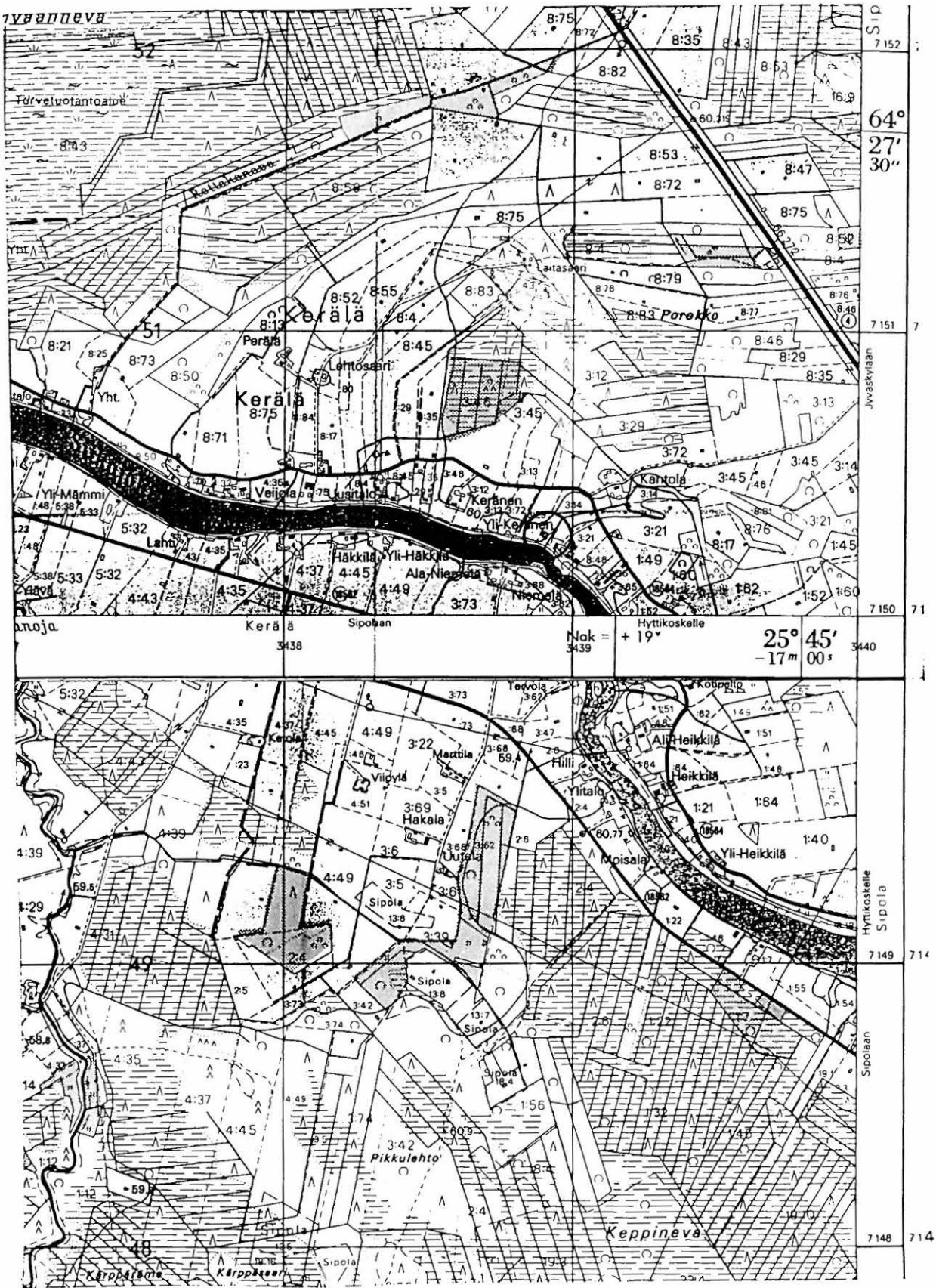
Aiemmat löydöt: KM 20637 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päällep. 1990.

RANTSILA 42 Kantola

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 43

Kohteen nimi: Paavonpelto

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.

Peruskartta: 3412 06 RANTSILA

Koordinaatit: x = 7159 34-45, y = 3432 77-85,
z = n. 52,5 - 55

Kylä, kylänosa: Rantsila, Alipää

Tila, rek:no: Sointula 20:5 ja 20:52

Maanomistaja: 20:5: Hannu Partala
Pasontie 102, 92500 Rantsila
20:52: Paavo Junno
Pasontie, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 3,6 km luoteeseen, Siikajoen Nivankoskesta 500 - 600 metriä länsiluoteeseen, Siikajoen etelärannalla. Alue on Pasontien halkomaa jokivarren viljelysmaata, jossa on muutamia matalia metsäsaarekkeita.

Asuinpaikka sijaitsee heti Pasontien lounaispuolella olevalla metsäsaarekkella ja sen kaakkoislaidoilla. Alueelta on useita kiviesinelöytöjä, mm. kaksi hiolinlaakaa, ja kvartsi- ja kivilaji-iskoksia. Inventoinnin aikana kankaan laen tuulenkaadoissa havaittiin kvartsi-iskoksia, palanutta kiveä ja likamaata. Kankaan laki on tasainen, poikkisuunnassa jopa hieman kovera. Itse kangas ja laitamat ovat hiekkaa, kauempana maaperä muuttuu savikoksi. Tarkastettaessa pellot olivat nurmella. Asuinpaikan länsipuolella olevat saarekkeet osoittautuivat laeltaan huomattavasti kuperammiksi ja kivikkoisiksi.

Toisen palstan omistaja Hannu Partala kertoi isänsä Auvo Partalan hallussa olevan hiolinlaaan. Pasontien eteläpuolella uudessa omakotitalossa asuva Auvo Partala kertoi esineen löytyneen saarekkeen kaakkoiskärjen ja tien väliseltä pellolta. Hiolinlaaka saatiin kuvattua.

Kohde tarkastettu: 10.6.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1992, M. Mäki vuoti

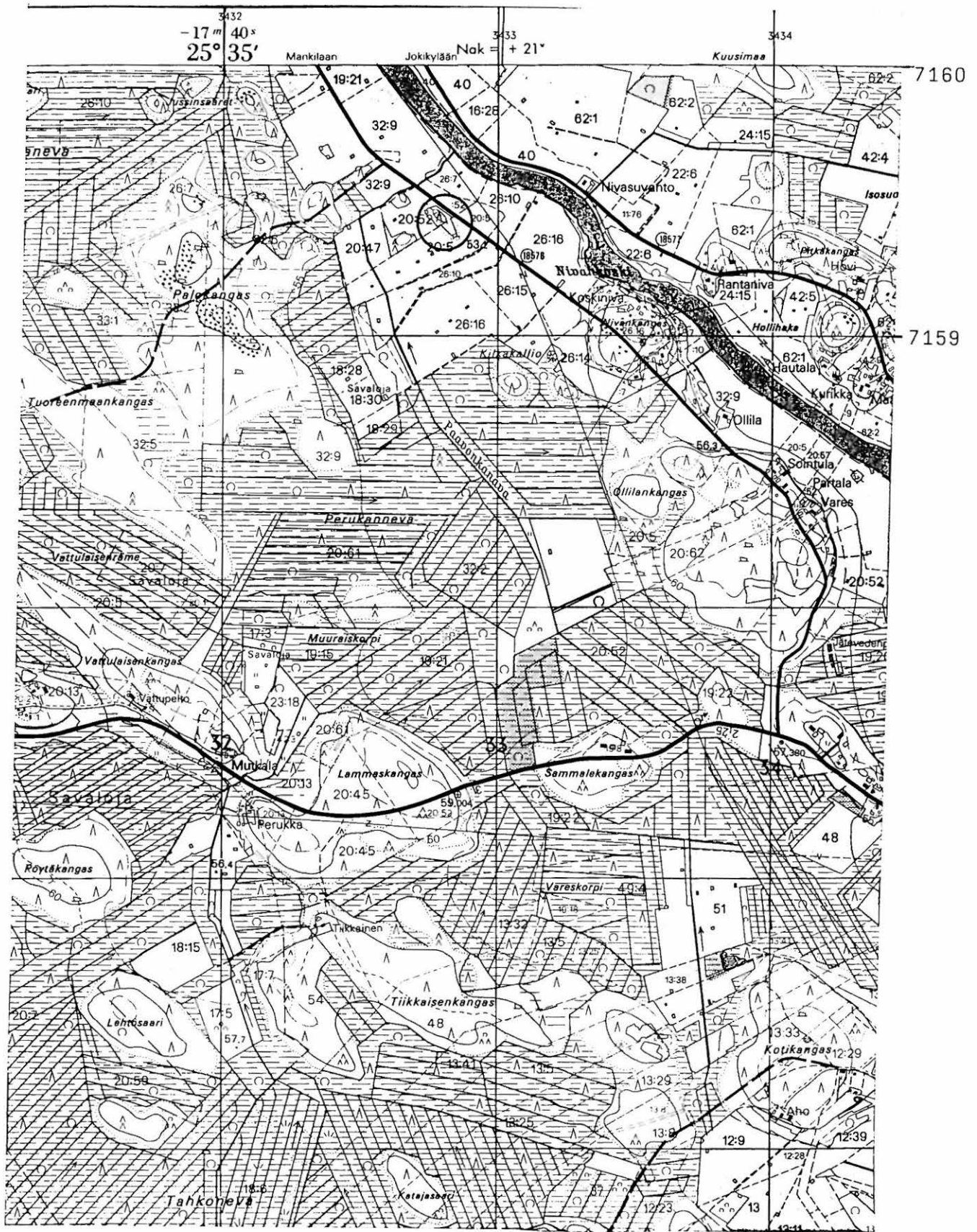
Aiemmat löydöt: KM 27535:1-2 hiolinlaaka ja poikkikirves, KM 27536:1-3 hiolinlaaka, kvartsi- ja kivilaji-iskoksia ja KM 29463:1-3 kirveen kpl, taltan terä ja reikäkiven kpl.

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 102-4 A. Partalan hallussa oleva hiolinlaaka
D 105 Asuinpaikkasaareke kaakosta

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 43 PAAVONPELTO

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 44

Kohteen nimi: Vältinahde
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 3421 04 MANKILA
 Koordinaatit: x = 7163 20, y = 3435 75, z = 52,5-55
 Kylä, kylänosa: Rantsila, Nakkulanperä
 Tila, rek:no: Kärsämänoja 29:3
 Maanomistaja: Jouni Nakkula
 Nakkula, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 5,5 km pohjoiseen, Kärsämänojan etelärannalla, Oulu-Jyväskylä -tiellä olevasta pysähdyspaikasta noin 1,3 km länsiluoteeseen. Alue on jokseenkin tasaista ojanvarsipeltoa.

Noin 50 metriä ojasta etelään on löydetty reikäkivi. Inventoinnin aikana pelto oli heinällä. Löytöpaikasta noin 100 metriä ojanvartta ylöspäin oli tehty uusi tie ja silta joen poikki. Alueen ojista ja rikkoutuneista maanpinnan kohdista ei tavattu mitään kiinteään asuinpaikkaan viittavaa.

Omistajan kertoman mukaan paikalta olisi toinenkin, tosin hukkaantunut mahdollinen kiviesine.

Kohde tarkastettu: 17.6.1997

Aiemmat tutkimukset: Tarkastus 1981, M. Torvinen

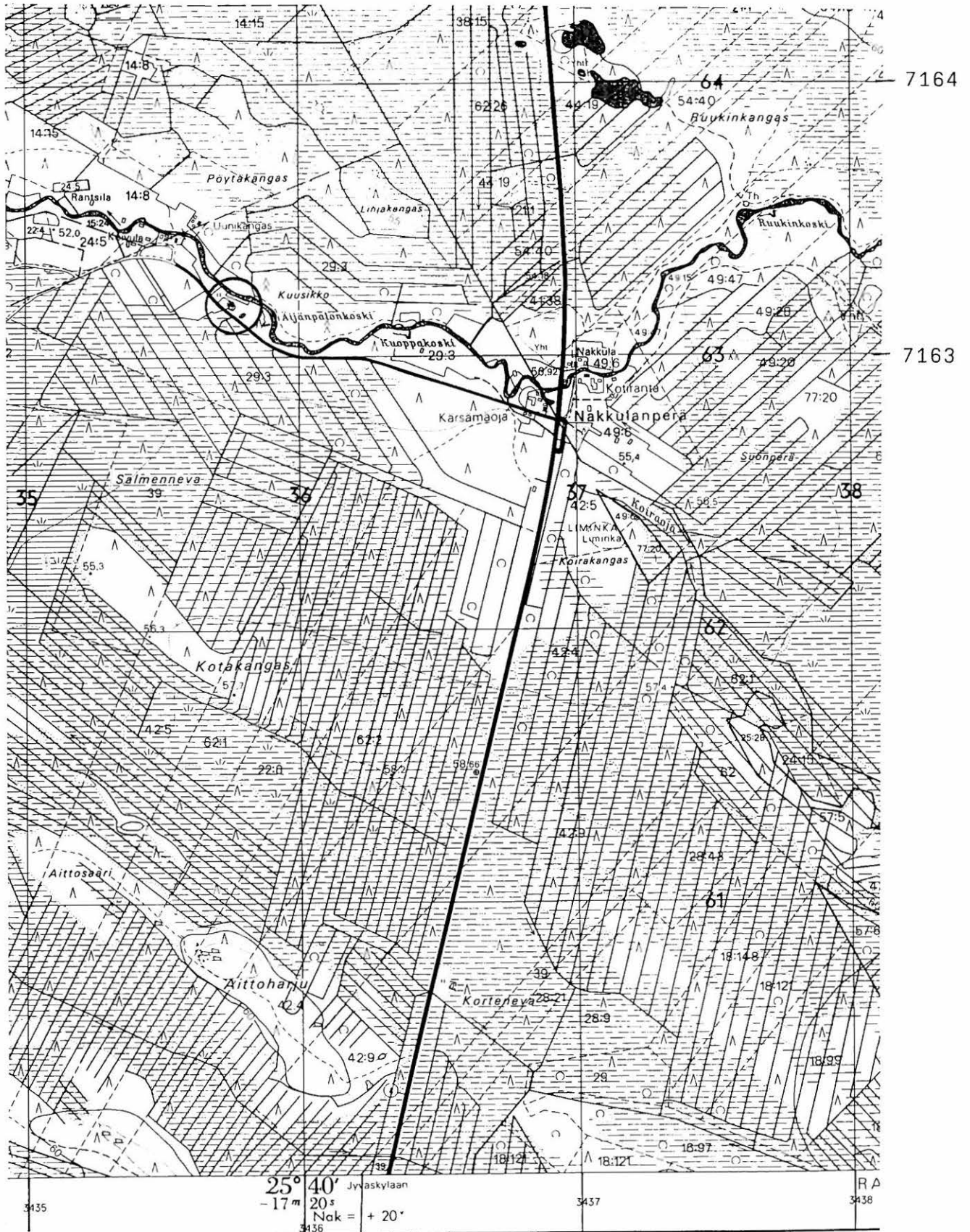
Aiemmat löydöt: KM 21371 reiällinen nuijakivi

Inventointilöydöt: - *Kasakaikun Nakkulanperän ojanvarsilla*

Valokuvat: NH 73 Löytöpeltoa lännestä

Kartta: Peruskarttaote 3421 04, p. 1980

RANTSILA 44 Välttinahde

3421 04 MANKILA
 Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 45

Kohteen nimi: Mattila

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II.

Peruskartta: 3421 04 MANKILA

Koordinaatit: x = 7162 12, y = 3429 45, z = n. 60

Kylä, kylänosa: Mankila, Saarikylä

Tila, rek:no: Mattila 12:12 ja Hätälä 12:16

Maanomistaja: 12:12: Taisto Pohjola
Kimalaisenkatu 1, 20240 Turku
12:16: Erkki Välijärvi
Hätäläntie, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 8 km luoteeseen, Pasonjärven eteläpäästä noin 1100 meträ länteen ja Mankilantiestä noin 100 metriä itään.

Kohde sijaitsee Nenänkankaan loivasti laskevan etelärinteen yläosassa Hätälään johtavan tien eteläpuolella pellon ja kankaan raja-
mailla Hätälän ja Mattilan rajan molemmin puolin. Paikalta tavattiin inventoinnin yhteydessä puolenkymmentä kvartsi-iskosta. Hätälän puolella havainnointia häyttasi hyvään kasvuun ehtinyt ohra. Maaperä löytöalueella oli vähäkivistä hiekkaa, joka alempana vaihtui savisemmaksi mullaksi. Paikalleen jätettyjen iskosten lisäksi alueelta löydettiin vain pari palanutta kiveä, joten kovinkaan runsaalta kohde ei vaikuttanut. Mattilan paikalla olleen omistajan mukaan kevättulva huuhtelee asuinpaikkaa alempana olevia eteläisiä peltoja. Kiviesineitä paikalta ei tiettävästi ole löytynyt.

Kohde tarkastettu: 11.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

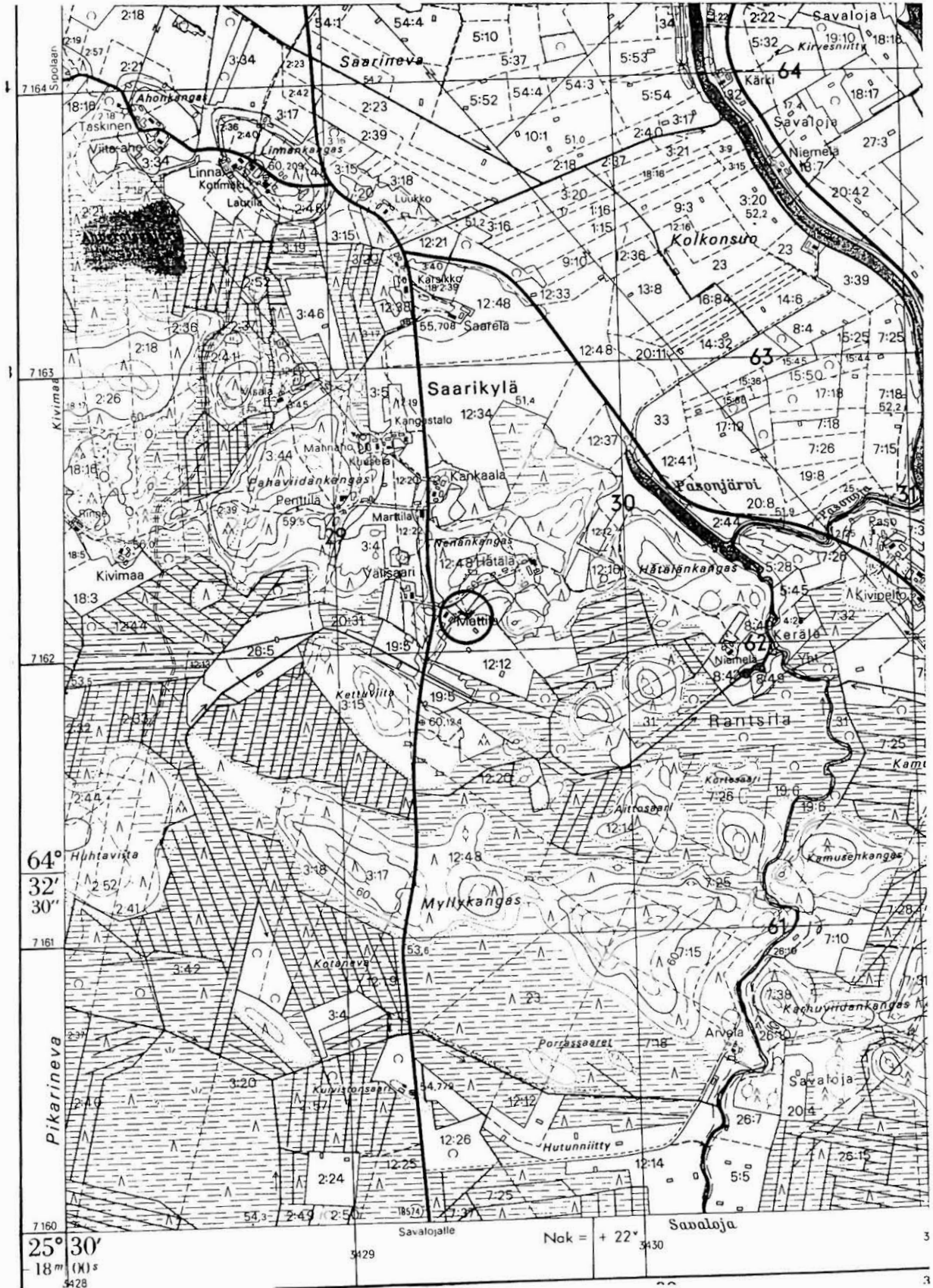
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 106 kvartsien löytöpaikka kuusten luona pellon yläosassa, lännestä.

Kartta: Peruskarttaote 3421 04, p. 1980.

RANTSILA 45 Mattila

2421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 46

Kohteen nimi: Kankaala
Määrittely ja mj-luokka: kiviesineen löytöpaikka. II.
Peruskartta: 3421 04 MANKILA
Koordinaatit: x = 7162 52, y = 3429 34, z = 60 - 62,5
Kylä, kylänosa: Mankila, Saarikylä
Tila, rek:no: Kankaala 12:34
Maanomistaja: Seppo Hätälä
Mankilantie 493, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 8 km luoteeseen, Pasonjärven pohjoispäästä noin 600 metriä länteen, Nenänkankaan pohjoisosassa.

Kankaalan Seppo Hätälä on löytänyt kaivoa kaivaessaan lattean reikäkiven teelmän, johon on aloitettu reikää molemmin puolin. Kaivo sijaitsee nykyisen talon pihamaalla, vanhan päärakennuksen eteläpuolella, noin 10 metriä Mankilantien itäpuolella. Esine löytyi kaivonrenkaiden ympärille paikalta kaivettua maata takaisin lapioitaessa vuonna 1967. Pihalle on sen jälkeen tuotu maata noin 5 - 10 cm kerros. Paikalle tehty koekuoppa paljasti tämän alla olevan koskemattoman karkean soramaan. Muita löytöjä alueelta ei ole tehty. Tarkastuksenkaan aikana ei havaittu mitään kiinteään muinaisjäänökseen viittaavaa.

Kohde tarkastettu: 11.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

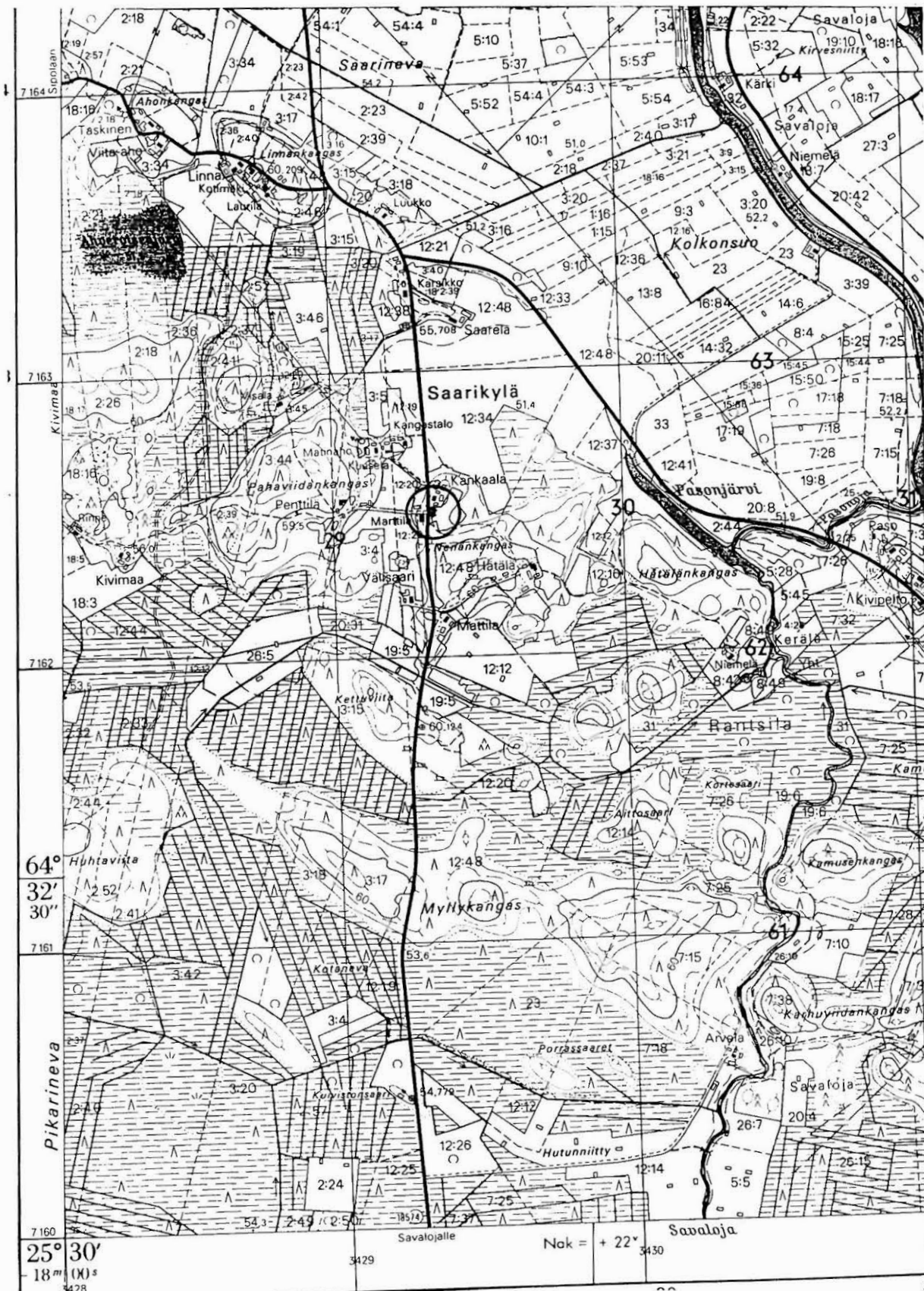
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: KM 30690, reikäkiven teelmä

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3421 04, p. 1980.

RANTSILA 46 Kankaala

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 47

Kohteen nimi: Korpipelto, Pason koulun tontti
Määrittely ja mj-luokka: epämääräinen kvartsilöytöpaikka. II/III?
Peruskartta: 3421 04 MANKILA
Koordinaatit: x = n. 7161 96, y = n. 3431 05,
z = n. 52,5
Kylä, kylänosa: Mankila, Pasonperä
Tila, rek:no: Korpipelto 7:33
Maanomistaja: Väinö Lunki
Pasontie 580, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 6,5 km luoteeseen, Siikajoesta noin 350 metriä lounaaseen, lännestä Pasonjärvestä Siikajokeen laskevan lyhyen Pasonojan eteläpuolisen Pasonkankaan eteläreunalla. Alue on kivikkoista vanhan koulun pihamaan loivasti lounaaseen laskevaa laitaa. Nykyisin paikalla on Väinö Lunkin omakotitalo.

Talon lounaispuolinen kapea pelto on mansikkaviljelmänä, eikä tarkastuksen yhteydessä sen paikalta, kuten ei viereisestä perunamaastakaan, onnistuttu löytämään kiinteään muinaisjäännökseen viittavia löytöjä. Omistaja on kerännyt hyvin kivikkoisesta pellostaan talteen erilaisia erikoisempia kiviä. Näiden joukossa näytti olevan muutamia lohonneita/lohkottuja kvartseja sekä yksi mahdollinen lohkopintainen kivi, jota voisi ajatella mahdolliseksi asekiviaineksen raaka-ainelohkoksi. Kun selviää havaintoja asuinpaikasta ei tehty ja kun peltoihin on tuotu täytemaata, jää kohde pakostakin epämääräiseksi.

Kohde tarkastettu: 10.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

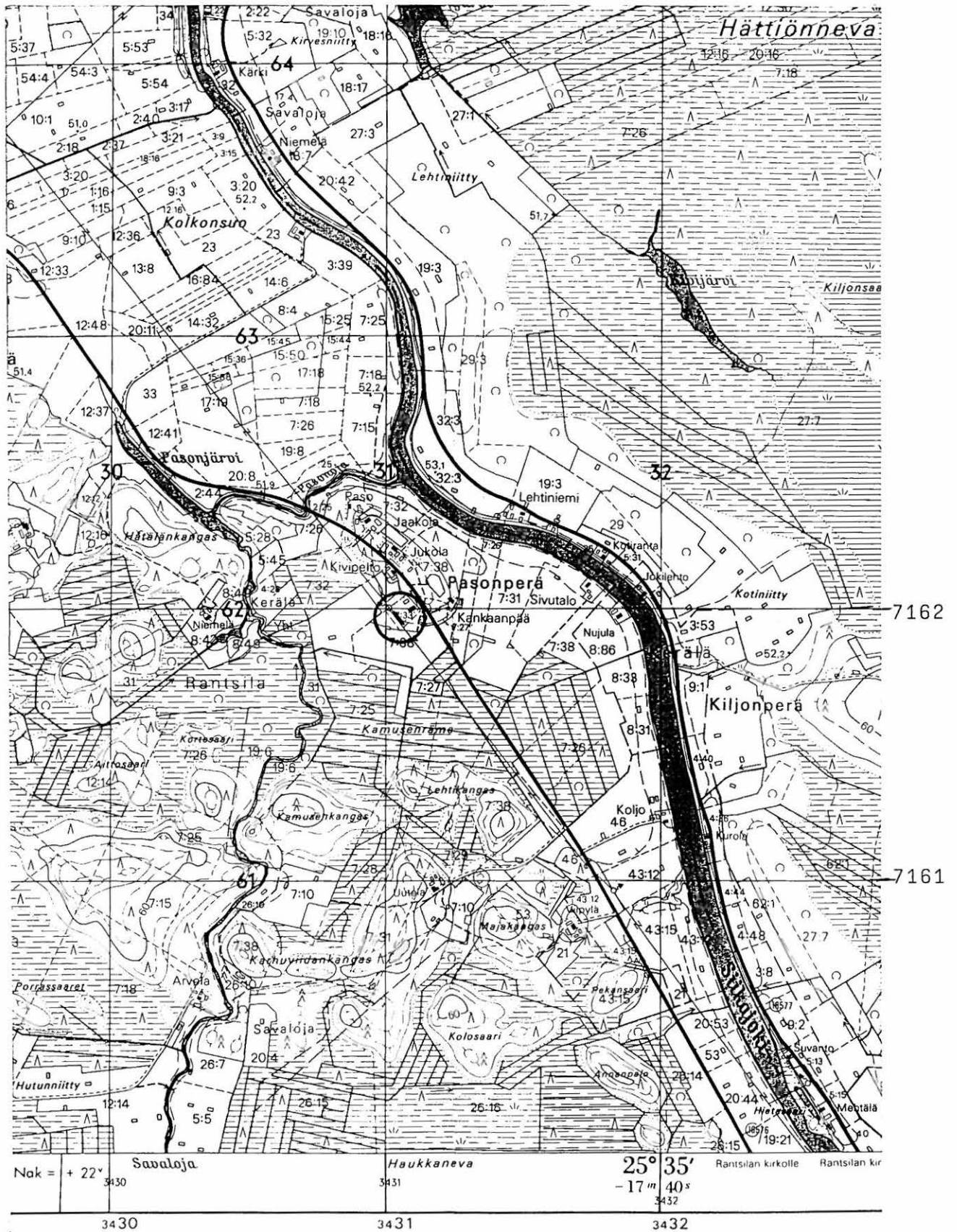
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3421 04, p. 1980.

RANTSILA 47 Korpipelto

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 48

Kohteen nimi: Jänessaaret
 Määrittely ja mj-luokka: kivistöykkiöitä. II.
 Peruskartta: 3421 04 MANKILA
 Koordinaatit: x = 7166 06, y = 3433 13, z = n. 55
 Kylä, kylänosa: Mankila, Ylioja
 Tila, rek:no: 60
 Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 8,5 km pohjoiseen, Mankilanjärveen kaakosta laskevan Yliojan suusta noin 700 metriä kaakkoon, Yliojasta noin 200 metriä etelään. Jänessaariksi kutsutaan laajan Hättiönnevan pohjoisreunalla olevia metsittyneiden nevojen ympäröimiä pieniä kangassaarekkeita.

Kohde sijaitsee Jänessaarten luoteisimmalla saarekkeella. Kyseessä on suhteellisen jyrkästi nouseva kangas, jolla on pituutta noin 150 metriä ja leveyttä noin 50 metriä. Kankaan länsiosassa sen korkeimmalla kohdalla on neljä kivistöykkiötä. Kohde on ollut pitkään paikkakuntalaisten tiedossa ja kartoittajat ovat merkinneet sen peruskartalle. Seuraavassa kuvaus röstöykkiöistä lännestä alkaen.

a) Röstöykkiön halkaisija noin 3 metriä. Itäreunalla maakivi. Röstöykkiö on pengottu ja tuhottu melko perusteellisesti. Sijaitsee aivan rinteiden reunalla, hieman muita alempana. Tästä noin 10 metriä itään
 b) Röstöykkiö, jonka halkaisija noin 3 metriä ja korkeus noin 60 - 70 cm. Itä- ja eteläreunalla maakivet. Tästä noin 7 - 8 metriä itään
 c) Röstöykkiö, jonka halkaisija noin 3 metriä ja korkeus noin 50 cm. Tästä noin 12 - 14 metriä itään
 d) Röstöykkiö, jonka halkaisija noin 3 metriä ja korkeus noin 50 cm. Röstöykkiöt b) - d) ovat kaikki ehjiä, siis keskuskuopattomia, ja jäkälän peittämiä. Röstöykkiökivet ovat isoja miehennostannaisia.

Kyseessä näyttävät olevan Siikajokivarren kauimpana sisämaassa olevat selvät ns. metallikautiset hautaröstöykkiöt.

Kohde tarkastettu: 13.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 107 röstöykkiö a) lännestä takana röstöykkiö b), D 108 sama etelästä, D 109 röstöykkiö b) takana c) länsiluoteesta, D 110 röstöykkiö b) idästä, D 111 röstöykkiö c) itäkaakosta ja D 112 röstöykkiö d) etelästä.

Kartta: Peruskarttaote 3421 04, p. 1980

RANTSILA 48 Jänessaaret

3421 04 MANKILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 49

Kohteen nimi: Rasi
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
Peruskartta: 3412 05 PELKOPERÄ
Koordinaatit: x = 7148 31, y = 3428 02, z = 70 - 72,5
Kylä, kylänosa: Savaloja, Rasinperä
Tila, rek:no: Rasi 7:5
Maanomistaja: Hannu Rasi
Karhukankaantie 1114, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 11,5 km lounaaseen, Karhukankaantien ja Savalojan itäpuolella, ojasta noin 100 - 150 metriä länteen ja Rasin talosta noin 500 metriä länsilounaaseen. Alue on 1988 pelloksi raivattu. Pari kolme vuotta tämän jälkeen löytyi karhitessa kaitataltta, joka on toimitettu Rantsilan kotiseutumuseoon.

Inventoinnin aikana paikkaa tarkastettaessa pelto oli nurmella. Tarkka löytöpaikka on koillisesta lukien toisen saran puolimaissa. Oppaana ollut maanomistaja ja löytäjä Hannu Rasi kertoi, että löytöpaikalta oli raivatessa nostettu vajaa puoli metriä pintamurakkoa, joka oli sotkettu viereiseen palstaan, joka oli savensekaista hiekkamultaa. Esineen lisäksi mitään muuta erikoista paikalla ei ole havaittu. Mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa paikalta ei tavattu. Maastollisesti kohde ei asuinpaikkaa ajatellen ole mitenkään tyypillinen.

Kohde tarkastettu: 12.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

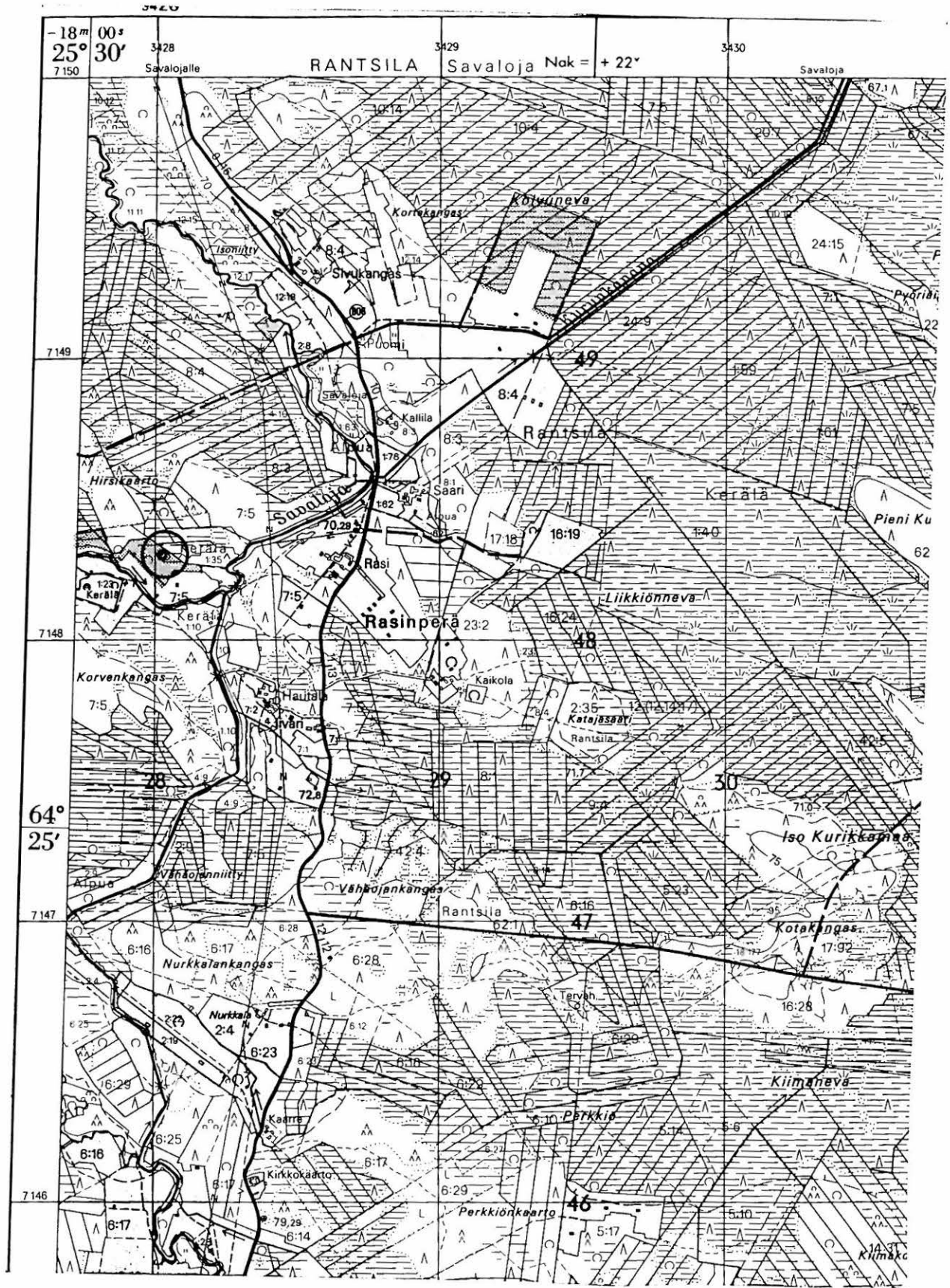
Aiemmat löydöt: RantsM 514, pitkä kaitataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 65-66 RantsM:ssa oleva Rasin taltta

Kartta: Peruskarttaote 3412 05, p. 1979, päälle p. 1990.

RANTSILA 49 Rasi

3412 05 PELKOPERÄ

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 50

Kohteen nimi: Häkkilä
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
 Peruskartta: 3412 05 PELKOPERÄ
 Koordinaatit: x = 7149 72, y = 3438 30, z = 57,5 - 60
 (Helmi ja Antti Häkkilän talonpaikka)
 Kylä, kylänosa: Kerälä
 Tila, rek:no: 4:46
 Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta runsaat 7 km eteläkaakkoon, Siikajoen eteläpuolella, Häkkilän talon vaiheilla. Alue on jokseenkin tasaista joenvarren viljelysmaata.

Rantsilan kotiseutumuseossa on kaksi kiviesinettä, joiden löytäjiksi on kirjattu Helmi ja Antti Häkkilä. Löytöpaikkaa ei mainita, mutta todennäköisimmäksi löytöpaikaksi voi olettaa heidän talonsa seudun. He ovat asuneet koordinaattien ilmoittamassa kohdassa olevalla pienellä palstalla Viipylän pohjoispuolella. Palsta on nykyisin metsittynyt ja kasvaa tiheää koivua ja pajua. Viereiset pellot olivat tarkastuksen aikana nurmella. Kyseinen maastonkohta on hieman ympäröivää aluetta korkeampi. Huonojen havaintomahdollisuuksien vuoksi paikalta ei inventoinnin yhteydessä tavattu mitään löytöä valottavaa. On huomattava, että löytötiedoissa on ainoastaan mainittu keiltä esineet on museoon lahjoitettavaksi saatu. Löytöpaikkaa ei voi niin ollen voi enää varmuudella paikantaa.

Kohde tarkastettu: 6.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: RantsM 54a) ja b), molemmat tasatalttoja.

Inventointilöydöt: -

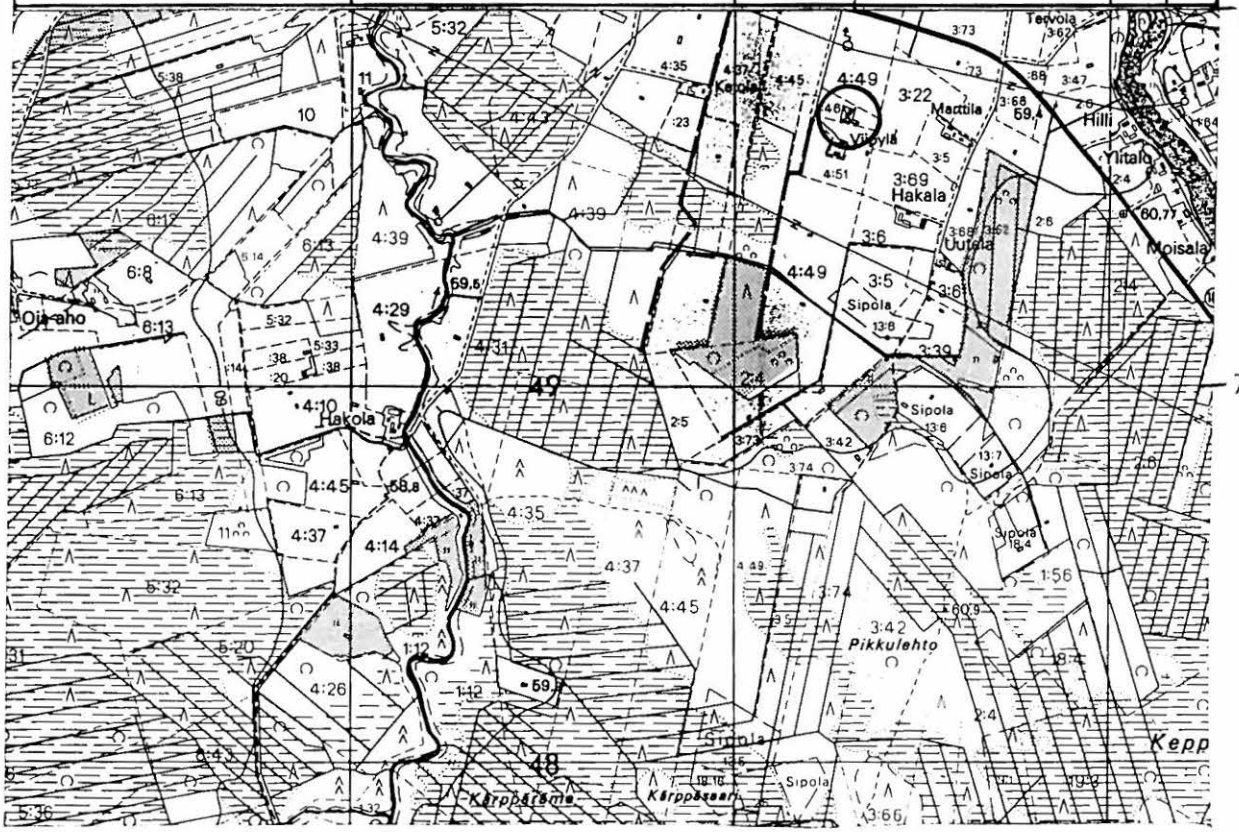
Valokuvat: NH 58-59 RantsM:ssa olevat Häkkilän tasataltat

Kartta: Peruskarttaote 3412 05, p. 1979, pp. 1989.

RANTSILA 50 Häkkilä

Levonoja 3437 Kerälä 3438 Sipolan Nok = + 19 3439

3412 05 PELKOPERÄ

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 51

Kohteen nimi: Rukkinen
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: x = 7154 08, y = 3437 38, z = n. 60
Kylä, kylänosa: Rantsila
Tila, rek:no: Rukkinen 4:14
Maanomistaja: Tauno ja Kimmo Värttö
Rukkisentie 30, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 3,5 km kaakkoon, Siikajokeen idästä laskevan Myllyojan suusta noin 1,8 km itään, Jyväskylään johtavasta tiestä noin 300 metriä länteen. Rukkisen talo sijaitsee Isokankaan eteläreunalla, alavalla etelään pistävällä kankaan niemellä. Talon etelä- ja itäpuolella on alavaa peltoa, länsipuolella ojitettua metsäistä nevaa ja pohjoispuolella metsäinen Isokangas.

Talon vanha isäntä Kalevi Värttö on 1980-luvun alussa löytänyt kivikirveen ja kirveen kylkilohelman talon silloisesta perunamaasta päärakennuksesta noin 40 - 50 metriä länteen. Löytöpaikka on nykyisin kenttänä, jossa säilytetään maakoneita. Talon emännän mukaan paikalla on ollut hänelle näytetyn kvartsi-iskoksen tapaisia valkeita lohottuja kiviä. Ainoa kvartsi, joka inventoinnin yhteydessä alueelta tavattiin, löytyi nykyisen perunamaan pohjoisosasta talosta noin 30 - 40 metriä pohjoisluoteeseen. Vaikuttaa siltä, että talon pihapiirissä on ainakin osittain tuhoutunut asuinpaikka. Maaperältään alue on kivikkoista multakangasta.

Kohde tarkastettu: 4.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

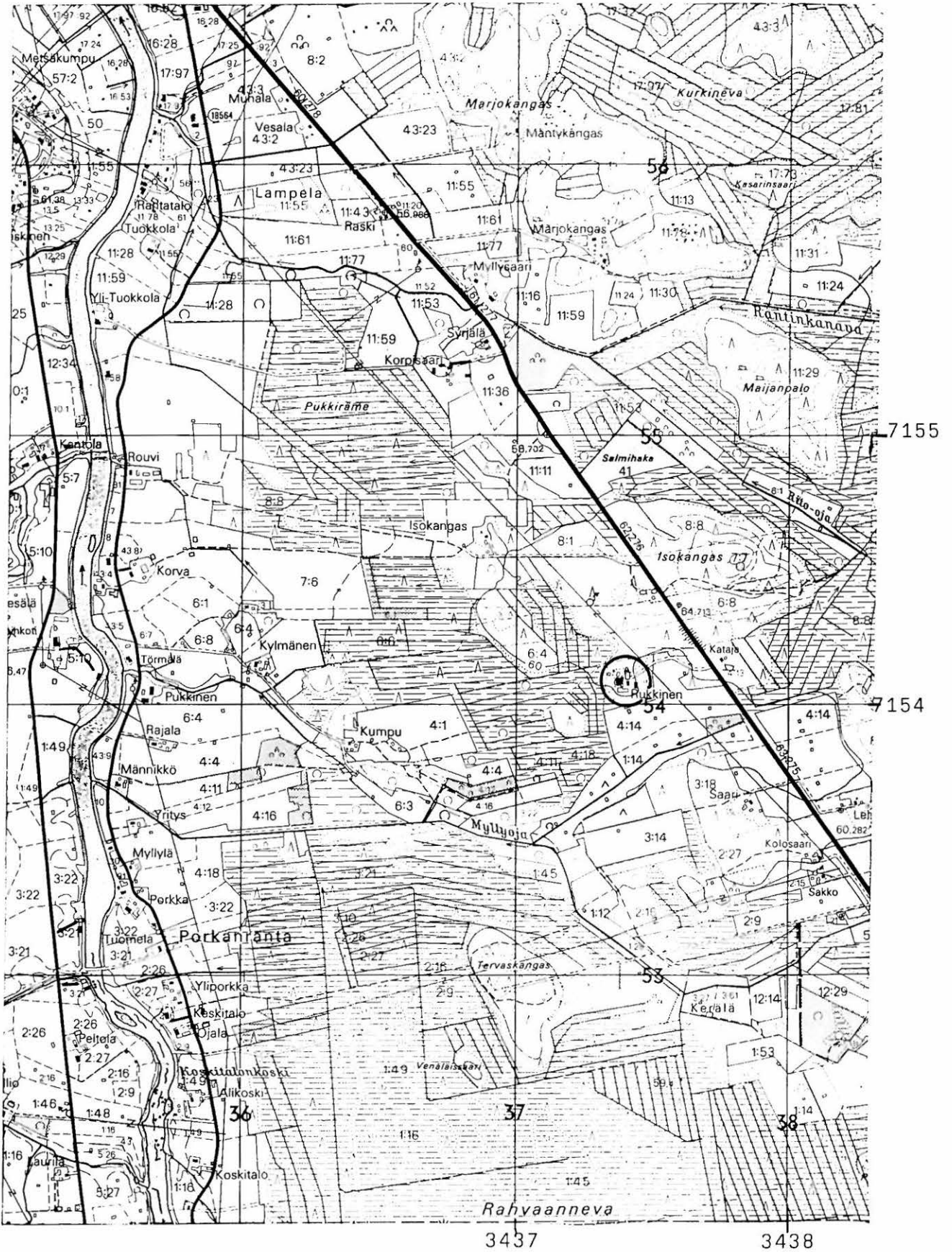
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: KM 30691:1 kivikirves ja -:2 kirveen kylkilape

Valokuvat: D 51 Rukkisen talo itäkoillisesta.

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSIAL 51 Rukkinen

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 52

Kohteen nimi: Mortti

Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)

Peruskartta: 3412 06 RANTSILA

Koordinaatit: x = 7155 92, y = 3435 19, z = n. 61,4
(Mortin talo)

Kylä, kylänosa: Rantsila, Männistö

Tila, rek:no: Mortti 13:33

Maanomistaja: Vesa Lammi
Jylhänrannantie, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 1,1 - 1,2 km etelälounaaseen, Siikajoen länsirannalla, Männistönkankaan eteläosassa.

Rantsilan kotiseutumuseoon Vesa Lammin lahjoittaman tasataltan on löytänyt Juho Mortti 1900-luvun alkupuolella Mortin talon perunapellosta. Esineen tarkkaa löytöpaikkaa ei enää tiedetty, mutta Vesa Lammin mukaan vaihtoehtoisia löytöpaikkoja on kaksi. Ensimmäinen on heti Mortin pohjoispuolella oleva perunamaa, josta löydettiin yksi hyvin epämääräinen osin lohjennut kvartsi. Maaperä oli erittäin kivikkoista kangasmultaa. Toinen mahdollinen löytöpaikka on Männistönkankaan kaakkoislaidalla kohti jokea viettävä alue, ns. Alapelto, jossa myös on perunaa kasvatettu (x = n. 7155 85, y 0 n. 3435 40, z = n. 57,5). Tämä alue oli tarkastushetkellä heinällä.

Kohde tarkastettu: 6.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

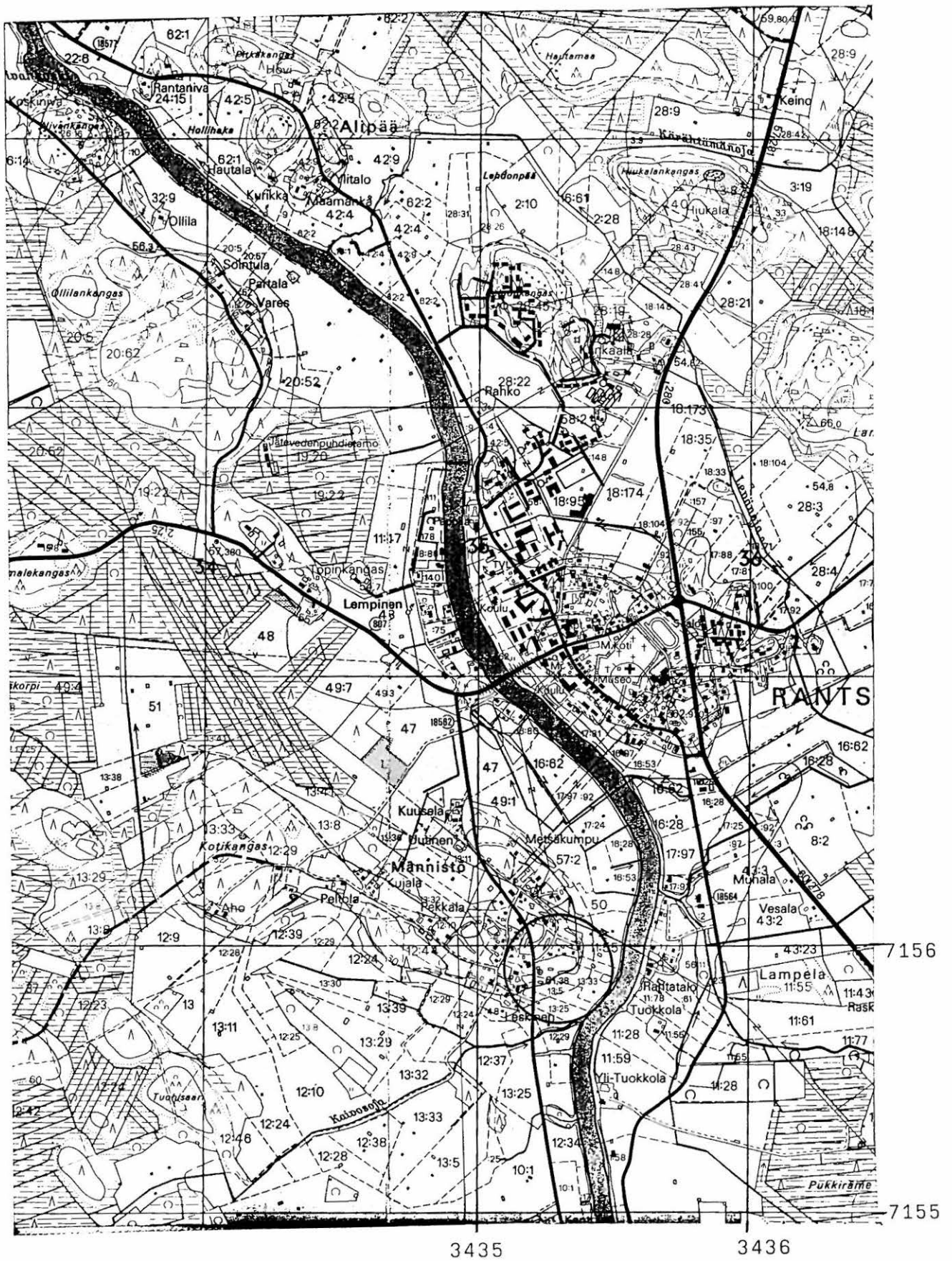
Aiemmat löydöt: RantsM 515a) tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 65-66 RantsM:ssa oleva Mortin tasataltta.

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle. 1990.

RANTSILA 52 Mortti

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

632 01 0053 p...
Kirkonkylän talon...
... 4,12,00 02.

RANTSILA 53

Kohteen nimi: Heikkilä
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II-III.
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: x = 7156 85, y = 3435 58, z = n. 62,5
Kylä, kylänosa: Rantsila, Kirkonkylä
Tila, rek:no: Heikkilä
Maanomistaja: Aili Savilampi
Rantsilan raitti 14, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 170 metriä etelään ja saman verran Rantsilan museosta kaakkoon. Alue on rakennettua Rantsilan keskustaa.

Rantsilan kotiseutumuseossa oleva kivikirveen teräpuoli on löytötietojen mukaan löydetty Heikkilän pirtin päästä. Heikkilän talo on edelleen paikoillaan. Vanha pirtti on rakennuksen kaakkoispäässä. Talon pihapiiri on nurmikko. Talon pohjoispuolella lähellä naapurin seinää oli pieni perunamaa, josta tavattiin yksi kivilajilohelma. Koillisessa viereisen tontin reunassa oli näkyvillä matala maaleikkaus, joka katsottiin läpi tuloksetta. Alueelta tehdyt löydöt voisivat viitata asuinpaikkaan, mutta koska alue on rakennettua asuinalueetta, jossa havaintomahdollisuudet jäivät vähäisiksi, ei mahdollista asuinpaikkaa voitu tarkemmin määrittää.

Kohde tarkastettu: 18.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: RantsM 230b) pohjalaisen kirveen teräpuoli

Inventointilöydöt: KM 30692, kivilajilohelma

Valokuvat: NH 60-61 RantsM:ssa oleva Heikkilän esineenkatkelma
NH 75 esinelöytö porstuan taakse jäävän pirtin päästä, sädekivilohelma etualan perunamaasta.

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 54

Kohteen nimi: Uusitalo
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
 Koordinaatit: x = n. 7157 30, y = n. 3435 56,
 z = n. 60
 Kylä, kylänosa: Rantsila, Kirkonkylä
 Tila, rek:no: Uusitalo
 Maanomistaja: Pentti Väyrynen
 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 200 - 300 metriä pohjoiseen, koilliseen loivasti viettävällä pellolla Uudentalon kaakkoispuolella.

Paikalta on löydetty PPM:n kokoelmassa oleva reikäkivi. Se on löytynyt raivattaessa vanhan Raskin sotilastorpan raunioita pelloksi vuonna 1959. Löytötietojen mukaan esine löytyi melkein maanpinnasta tulisijan rauniosta. Esineen museoon tuonut Paavo Väyrynen kertoi kesällä 1997, että kivirauniossa, josta esine oli löydetty oli ollut mustaa nokea. Epäselväksi jäi liittyykö löytö suoraan sotilastorpan raunioihin vai tämän vieressä mahdollisesti olleeseen liehteen. Alue oli inventoinnin aikana oraalla. Tarkastuksen yhteydessä paikalta ei löydetty mitään kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavaa. Pellot ovat olleet kiviset ja ne on raivattu koneellisesti, jolloin myös maita on siirretty. Ehkä tämä on hävittänyt mahdollisen asutuksen jäljet. Toisaalta voi olla, että esine on muualta sotilastorppaan kulkeutunut.

Myös kohde 33 paikantuu näille tienoin.

Kohde tarkastettu: 18.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

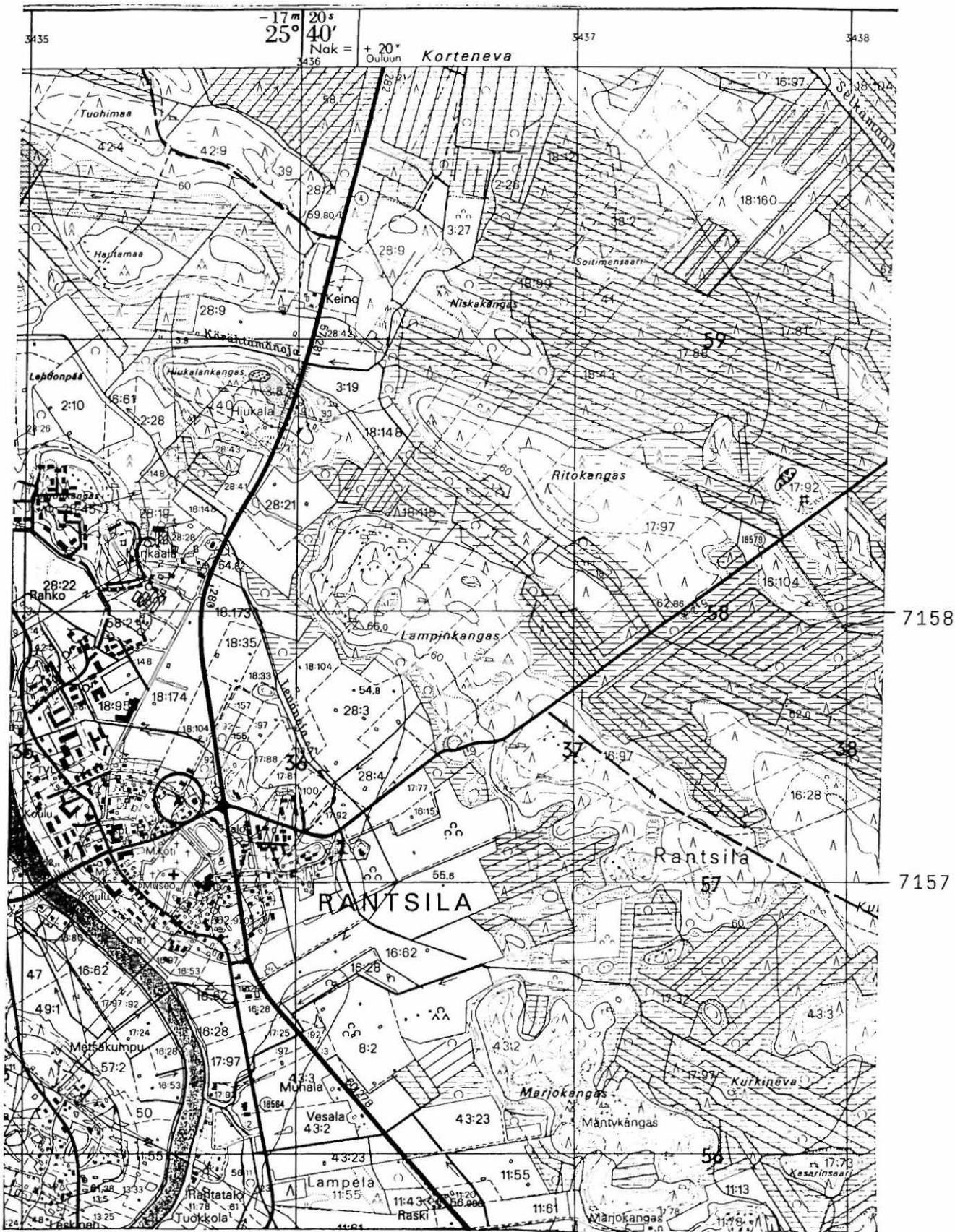
Aiemmat löydöt: PPM 5796 reikäkivi

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 76 löytö keskellä olevan Uudentalon vasemmapuoleiselta pellolta.

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 54 Uusitalo

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 55

Kohteen nimi: Kurikka
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka? II.
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: x = 7158 67, y = 3434 31, z = n. 52,5
(kvartsien löytöpaikka)
Kylä, kylänosa: Rantsila, Alipää
Tila, rek:no: 62:2
Maanomistaja: Paavo A. Kurikka
Kiljontie 79, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 2 km luoteeseen, Siikajoen Nivankoskesta noin 800 metriä kaakkoon, Siikajoen koillisrannalla. Alue on kohti jokea laskevaa peltoa Kurikan talon ja joen välissä.

PPM:n kokoelmissa oleva kirves on löytötietojen mukaan löytynyt noin kilometrin päästä kirkolta ojaa kaivettaessa noin 0,5 metrin syvyydestä. Esineen lahjoittaja J.A.Kurikka on asunut Kurikan taloa, joka on noin kahden kilometrin päässä kirkolta. Talon nykyinen isäntä muisteli, että aivan Kurikan talon eteläpuolisesta Moottoripellosta tai sen alapuolelta oli löydetty kiviesine. Onko kyseessä sama esine ei ole tiedossa. Lähellä rantaa mainitun pellon eteläpuolelta koordinaattien osoittamassa kohdassa oli talon nuori poika havainnut valkoisia kvartseja. Hän oli kaivanut kuopan peltokerroksen alapuolelle, missä kvartseja oli ollut enemmän. Tarkastuksen aikana talonväen osoittamasta paikasta löytyikin peltomaasta pari kvartsi-iskosta, jotka jätettiin paikoilleen. Peltokerros oli vähähiekkaista savimultaa. Ilmeisesti alavalla paikalla oleva asuinpaikka on peittynyt tulvan tuomalla maa-aineksella. Ilmiö lienee yleinen alavilla ja tasaisilla joenvarren löytöpaikoilla ja osaltaan selittänee vähäiset kvartsihavainnot jokivarren alavilla löytöpaikoilla.

Kohde tarkastettu: 18.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

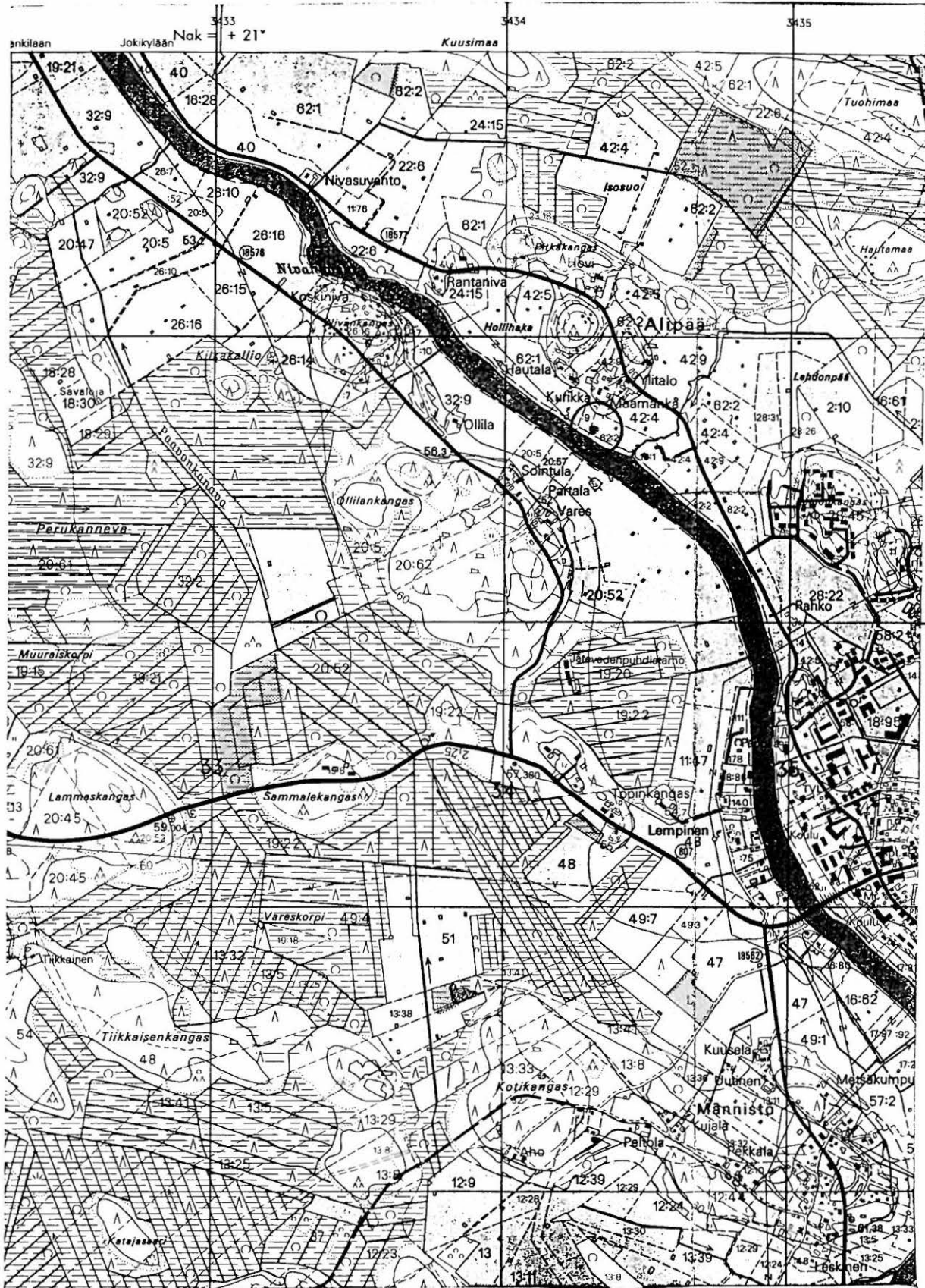
Aiemmat löydöt: PPM 3752 tasataltta (?)

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 74 esine ilmeisesti etualan pellosta, kvartsit katajapuskan ja sähkötolpan välistä matalalta kumpareelta tilustien varrelta, pohjoisluoteesta.

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 55 Kurikka

7159

7158

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 56

Kohteen nimi: Jaakonniva
Määrittely ja mj-luokka: kivistä asuinpaikka. II.
Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
Koordinaatit: x = 7158 94 - 7159 06, y = 3433 66-71,
z = n. 55
Kylä, kylänosa: Rantsila, Nivankangas
Tila, rek:no: Jaakonniva 26:7
Maanomistaja: Seppo Kansanniva
Nivankoskentie, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 2,6 km luoteeseen, Siikajoen Nivankoskesta noin 200 metriä etelään, joen lounaisrannalla. Alue on loivasti kohti jokea laskevaa Nivankankaan kaakkoislaitaa.

Talon etelä- ja itäpuolisilta pelloilta löydettiin inventoinnin aikana suhteellisen runsaasti laadultaan erilaista kvartssia olevia iskoksia, myös jokunen palanut kivi tavattiin. Löydöt sijoittuvat aivan talon pihapiirin tuntumaan, sitä kiertäville hiekkamultaisille pelloille. Rannan tuntumasta ei kvartssia löydetty. Talon väki ei pelloilta ole kiviesineitä löytänyt. Kohteen 28 kiviesine voi liittyä tähän asuinpaikkaan, mutta varmana sitä ei voida pitää.

Kohde tarkastettu: 10.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

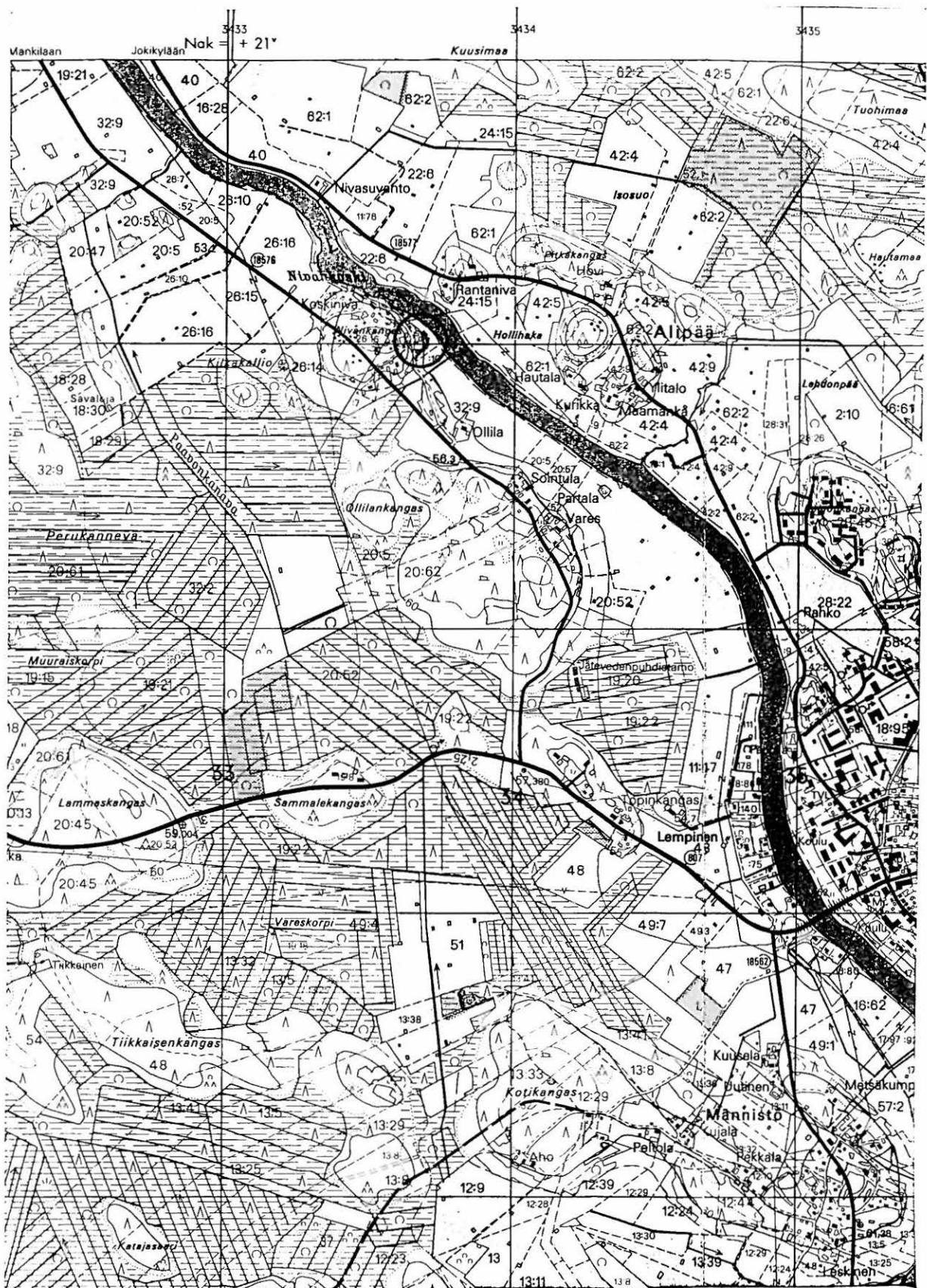
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: KM 30693:1-4, kvartsikaavin ja -iskoksia

Valokuvat: NH 67-68 asuinpaikka talon etupuolella ja kuusen oikealla puolen ja tämän takana pellon korkeimmalla kohdalla, takana Siikajoki, panoraama kaakosta.
D 114 asuinpaikka pihanpuoleisilla pellon yläreunoilla, kaakosta.

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 56 Jaakonniiva

7159

3412 06 RANTSILA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 57

Kohteen nimi: Korpikoskenkangas
 Määrittely ja mj-luokka: kiviesineen löytöpaikka. II.
 Peruskartta: 3412 06 RANTSILA
 Koordinaatit: x = n. 7159 60-93, y = n. 3430 18-34,
 z = n. 52,5 - 55 (ko. palsta)
 Kylä, kylänosa: Savaloja
 Tila, rek:no: 20:5
 Maanomistaja: Hannu Partala
 Pasontie 102, 92500 Rantsila

Rantsilan kirkolta noin 6 km länsiluoteeseen, Savalojan itärannalla ojan ja Korpikoskenkangas-nimisen korkeahkon kankaan välisellä pel-
 lolla.

Auvo Partanen (ks. kohde 43) kertoi löytäneensä kourutaltan kysei-
 seltä palstalta. Taltta on kuitenkin joutunut hukkaan. Inventoinnin
 aikana paikalla käytäessä palsta oli nurmella, eikä mahdolliseen
 kiinteään muinaisjäännökseen viittaavia löytöjä paikalta onnistuttu
 tekemään.

Kohde tarkastettu: 11.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: kourutaltoa, kadoksissa

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, päälle p. 1990.

RANTSILA 58

Kohteen nimi: Pinnonniemi
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen asuinpaikka. II.
Peruskartta: 3412 12 HEPONEVA
Koordinaatit: x = 7153 50-60, y = 3450 20-50,
z = 87,5 - 90
Kylä, kylänosa: Rantsila, Järvitalonjärvi
Tila, rek:no: 30
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 15 km itäkaakkoon, Temmekseltä Kestilään johtavan tien lounaispuolella olevan Järvitalonjärven pohjoisrannalla. Pinnonniemeksi kutsutaan lyhyttä ja leveää niemeä Järvitalonjärven pohjoisrannalla. Alue on järven korkeahkoa hiekkaista mäntyä kasvavaa rantaa, jolla on useita vapaa-ajan asuntoja.

Inventoinnin aikana mökkien pihoilta kohdissa, joissa maanpinta oli rikkoontunut tavattiin useita kvartsi-iskoksia, jotka jätettiin paikoilleen. Löytöpaikat sijaitsivat kahden itäisemmän mökin pihoilla ja idästä lukien neljännen mökin luona. Väliin jääneen kolmannen mökin kohdalla näytti olevan katkos. Mökkien pohjoispuolella ja niiden välisillä hyvin säilyneillä kankaanosilla ei tavattu mitään rakenteisiin viittaavaa. Asuinpaikka voi olla jonkin verran koordinaattien osoittamaa aluetta laajempi, ei kuitenkaan kovin paljon, sillä löydöt näyttivät loppuvan asuinpaikan molemmiin puolin. Alueen mökkiläisiä ei tavattu, joten mahdollisista löydöistä ei näin saatu tietoa.

Kohde tarkastettu: 19.6.1997

Aiemmat tutkimukset: -

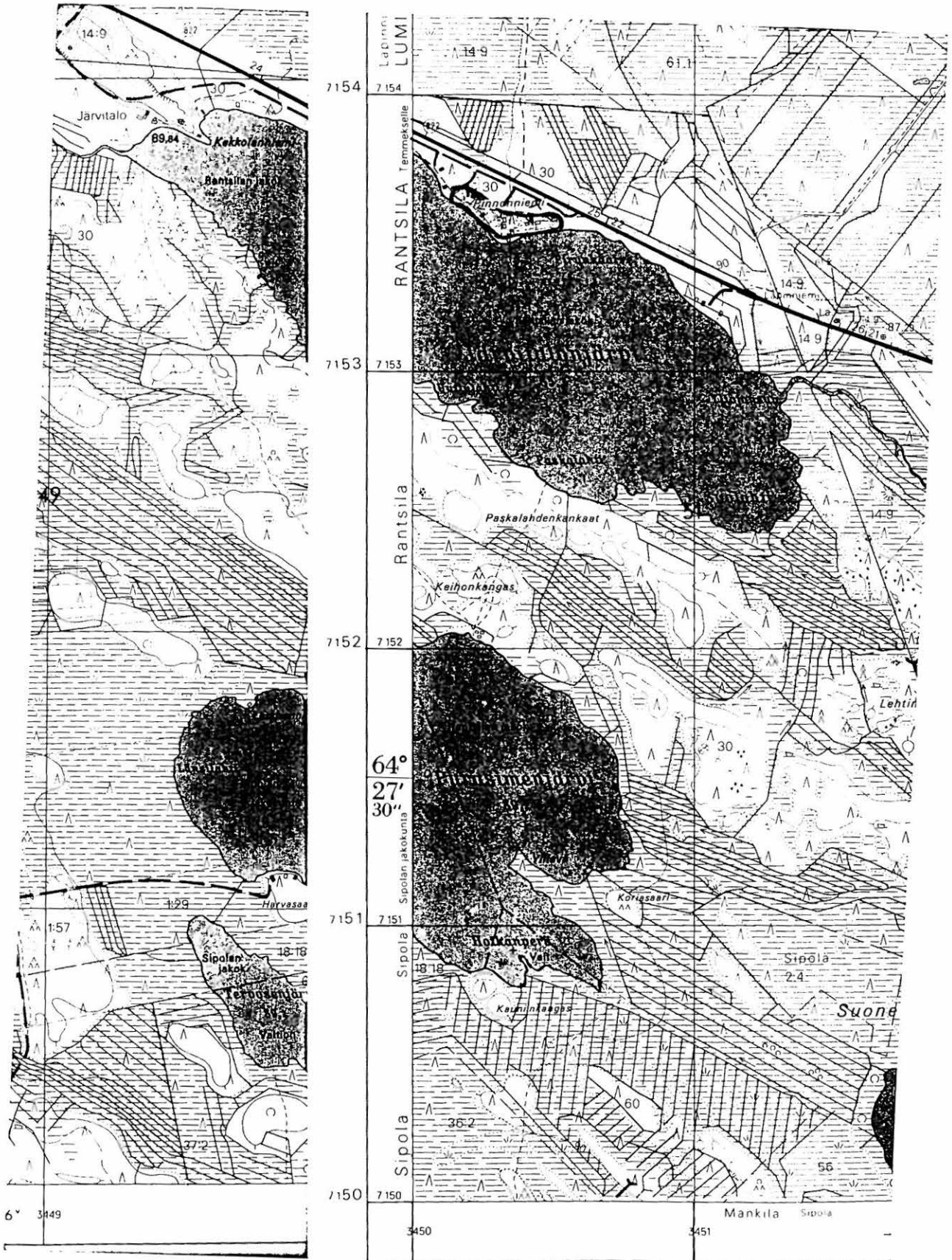
Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: NH 77-78 panoraama rannasta, missä mökkien pihoilla paikoin kvartsia, idästä.

Kartta: Peruskarttaote 3412 12 (+3412 09), p. 1979, päälle p. 1990.

RANTSILA 58 Pinnonniemi

3412 12 HEPONEVA

Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

RANTSILA 59

Kohteen nimi: Mankilanjärven saari
Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen löytöpaikka. II(?)
Peruskartta: 3421 04 MANKILA
Koordinaatit: ruutu 7167/3431 (?)
Kylä, kylänosa: Mankila
Tila ja Rek:no: -
Maanomistaja: -

Rantsilan kirkolta noin 11 km luoteeseen olevan Mankilanjärven saaresta löydetty kiviesine on kulkeutunut Tyrnävän kotiseutumuseon kokoelmiin. Mistä saaresta esine on löytynyt ei ole tiedossa.

Kohdetta ei tarkemmin paikannettu eikä tarkastettu

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: TyrnM 770 tasataltta

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: D 165-166 Tyrnävän museossa oleva tasataltta oikealla

Kartta: -

652 07 0025 p.114,

RANTSILA 60

Kohteen nimi: Hiissala

Määrittely ja mj-luokka: kiviesineen löytöpaikka. II.

Peruskartta: 3412 06 RANTSILA

Koordinaatit: x = n. 7150 70, y = n. 3436 37,
z = n. 57,5

Kylä, kylänosa: Kerälä

Tila, rek:no: Hiissala

Maanomistaja: Kaarlo ja Oili Hiltunen
92500 Rantsila (v. 1965)

Rantsilan kirkolta noin 6,3 km etelään, Siikajoen etelärannalla, Leuvanojan suusta noin 100 metriä alavirtaan, noin 600 metriä Sadintarhan talosta kaakkoon.

Paikalta on löydetty vuonna 1965 kiviesine vanhaa peltoa olevasta kukkapenkistä. Esine oli noin 25 cm syvällä hiesuisessa ruokamullassa. Löytöpaikka on päärakennuksen lounaispuolella, noin 30 metriä Siikajoen törmästä etelään. Alue on alavaa ja tasaista jokivartta. Lähimmät löytöpaikat Sadintarha (kohde 23) ja Leuvanojan törmä (kohde 39).

Kohdetta ei tarkastettu inventoinnin aikana

Aiemmat tarkastukset: -

Aiemmat löydöt: KM 16674, reikäkiven kappale

Inventointilöydöt: -

Valokuvat: -

Kartta: Peruskarttaote 3412 06, p. 1980, pp. 1990.

RANTSILA 60 Hiissala

7151

7150

3412 06 RANTSILA
Rantsilan inventointi 1997, M. Sarkkinen

HISTORIALLISEN AJAN KOHTEITA JA SEKALAISIA TIETOJA

1. Punkeri

Kirkon paikka

PK 3412 08, x = 7144 48, y = 3444 05.

Paikalla on sijainnut kirkko viimeistään 1600-luvun alkupuolella. Kirkon paikka on merkitty muistomerkillä. Paikkaa on 1935 tutkinut Oskari Niemi. Viereisen tien rakentamisen yhteydessä paikalta kerrotaan löytyneen ihmisluita. ks. myös tarkastus 1991, M. Mäki vuoti. (Rantsila - Kotiseutumme 1958, s. 11 - 16 ja Siikajokilaakson historia 1996, s. 339-341). Kirkkoon liittyy myös tieto läheisestä Helkkolan hautasaaresta.

2. Pappilan pohjoispuoli

Kirkon paikka

PK 3412 06, x = 7157 60, y = 3434 96

Paikalla on sijainnut nykyistä edeltänyt Rantsilan kirkko. Kirkkotarha on nykyään puistikkona. Alttarin paikalla on muistomerkki. Kirkon raunioiden ulkopuolella on useita luonnonkivistä kylmämuurattuja kammiohautoja.

3. Kurran tien varsi, Reinikan mökki

Muotoillun? kivikiekon löytöpaikka

PK 3412 08

Rantsilan kotiseutumuseon kokoelmissa on numerolla 330 halkaisijaltaan noin 17 - 18 cm ja paksuudeltaan noin 3,5 cm oleva kivikiekko. Kiekko lienee ihmisen muotoilema. Se on kiilteistä ruosteista kiiveä, jotakin liusketta. Esine on löydetty Vieno Reinikan mökin puojin paikalta rno. 16:9. Kohdetta ei paikallistettu inventoinnin aikana.

4. Pakkula

Kiviesineen löytöpaikka?

PK 3412 08, ruutu 7145/3444

Pakkulassa kerrottiin olevan kiviesine. Maastollisesti paikka on löytöpaikaksi sopiva. Paikalle yritettiin pariin otteeseen, mutta taloväkeä ei tavoitettu. Pellot olivat kenttänä.

5. Pöytäkangas NW, palsta 20:23

Liistekatiskoiden jäänteitä?

PK 3412 06, x = n. 7157 25, y = n. 3431 05, z = n. 57,5

Salaojituksessa noin 10 vuotta sitten paikalla havaittu maahan pistettyjä liisteitä(?). Erkki Välijärvi (Saarikylän Hätälä, ks. kohde 45) kertoi puhelimitse löytöpaikan sijainnin. Peltona olevalla palstalla ei enää ole mitään näkyvillä.

6. Tyngänkangas

Kivikasa/-kasoja?

PK 3412 04, ruutu 7139/3438, z = n. 90

Punkerin isännän 18.6.-97 kertoman mukaan Tyngänkankaan eteläosassa, sen itäreunalla on ainakin yksi, ehkä useampikin, noin 2 metriä pitkä kapea kivikasa. Paikalla käydessä kasaa ei onnistuttu yhyttämään.

7. Tahkoma

kiviraunio

PK 3412 06, x = 7154 92, y = 3432 50, z = n. 60

Tahkomaan eteläosan koillisreunalla suoraan Suninkaalta tulevan metsäautotien päässä, kolmen tieuran keskelle jäävässä metsikössä on noin 7 - 8 metriä pitkä ja 3 - 4 metriä leveä epämääräinen kivikasa. Sammalen peittämät isot miehennostannaiset kivet. Esihistoriallisesta kiviröykkiö se ei ole. Kyse on jostakin historiallisen ajan jäänteestä.

8. Punkinkangas

kiviraunioita

PK 3412 08, x = n 7140 45, y = n. 3444 30, z = n. 70

Sipolan Haapaniemen Arvi Sipola kertoi 2.6.-97 Punkinkaan kaakkokärjessä palstalla 1:3 olevan useita kiviröykkiöitä. Paikalta löytyikin kymmenkunta pienistä kivistä koottua äestyksen vaurioittamaa epämääräistä muodoltaan ja kooltaan vaihtelevaa kivirauniota. Suurin oli kooltaan noin 6 x 2 metriä. Ainakin yksi raunio oli koottu suuren maakiven kupeeseen. Maaperä paikalla on kivikkoista moreenia. Äestysurissa oli paikoin hiiltä, mutta mitään esihistorialliseen aikaan viittaavaa ei paikalta löydetty. Kyseessä ovat aivan ilmeisesti talonpoikaiset viljelysrauniot.

9. Kivimaa, Saarikylä

"Piilopirtin jäänteet"

PK 2443 07, ruutu 7162-3/2571, z = n. 60

Helmi ja Aune Linna kertoivat Kivimaalla olevan vanhan piilopirtin. Paikasta mainitsivat muutkin, mutta tarkkaa sijaintia ei osattu kertoa, epäiltiin maatuneen näkymättömiin. Kyseessä sama Kivimaa, jonka jo Ganander ja Ingman mainitsevat. Aluetta ei tarkastettu.

10. Nikunmaa

Kivikasoja

PK 3412 05, x = n. 7144 85, y = n. 3434 35, z = n. 77,5

Nikunmaalla kerrottiin olevan tervahaudan läheisyydessä joitakin kivistä koottuja raunioita. Paikalla käytäessä löydettiin aivan polun viereltä pari pientä kivikasaa. Hautaröykkiöitä ne eivät ole.

11. Vasara

epämääräinen raunio

PK 3421 04, x = 7166 40, y = 3432 58, z = n. 52,5 - 55

Vasaran talon itäpuolella, uudesta kesämökistä koilliseen, kankaan kärjessä on muodoltaan epämääräinen sammalen peittämä osin hajotettu matala kivikasa. Viljelysraunio se ei ole, tuskin myöskään esihistoriallinen.

12. Kotasaari

Talonpaikka

PK 3421 04, x = 7167 60, y = 3431 56

Mankilanjärven kotasaareissa on joskus ollut talo. Paikalla on rakennusten raunioiden lisäksi kivistä koottuja viljelysraunioita.

13. Paskalahdenkankaat

Kivirakennelmia ja kuoppia, talonpaikka?

PK 3412 12, ruutu 7152/3450?

Järvitalonjärven ja Purasimenjärven välisellä kannaksella kerrottiin olevan kivirakennelmia ja kuoppia. Paikka kuulosti lähinnä vanhalta talonpaikalta. Aluetta ei ole tarkastettu.

14. Kivijärven ja Leuanjärven väli

PK 3412 04/3412 05

Gananderin mukaan (1783) Rantsilan ja Pulkkilan rajamailla mainittujen järvien välisessä maastossa olisi vastaavanlaisia (pyynti?)kuoppia kuin Keljunkailla (ks. kohde 6). Alueella on tarkoitukseen soveliaita hiekkakaartoja, mutta inventoinnin aikana kuoppia ei pystytty paikantamaan.

15. Kilkakallio

Kallioluola

PK 3412 06, x = 7158 94, y = 3433 18

Paikalla on pieni kallioluola, ketulle tai pikkupojalle kooltaan sopiva. Kerrotaan, että siellä asuu Kilka (= metsän paha henki).

16. Karahka-Eeran hauta

PK 3421 04, x = n. 7160 50-60, y = n. 3432 00-10

Eeraa ei ole itse päivänsä päättäneenä haudattu kirkkomaahan, vaan alunperin Nivan eteläpuolisen kankaan laitaan. Siellä se kummitteli ja hevosetkin pelkäsivät paikkaa. Eera siirrettiin Pekansaaren tienoille, sen etelä/kaakkoispuolelle, ehkä nyt Pasontien itäpuolella aivan tien vieressä. Vielä noin 50-vuotta sitten paikalla oli ollut aita. Paikkaa olivat lapset käyneet katsomassa. Paikasta kertoivat Seppo Kansanniva, Aune Linna ja Väinö ja Olli Lunki.

17. Tahkokallio

"Kalliohakkauksia"

PK 3412 05, ruutu 7147/3432

Tahkokalliolla kerrottiin olevan kallioon tehtyjä hakkauksia. Paikalta löydettiin ainoastaan erilaisia kalliossa olevia luonnollisia juomuja.